

FISKERIDIREKTORATET

Lønnsomhetsundersøkelse for matfiskproduksjon Laks og Ørret

Omfatter selskaper med produksjon
av laks og ørret i saltvann.

2003

FORORD

Fiskeridirektoratet legger med dette frem resultater fra sin lønnsomhetsundersøkelse for matfiskproduksjon for regnskapsåret 2003. Undersøkelsen omfatter selskaper med produksjon av laks og ørret i sjøvann. Rapporten er i sin helhet lagt ut på Fiskeridirektoratets hjemmeside (<http://www.fiskeridir.no>).

Førstekonsulent Merete Fauske ved Statistikkavdelingen har hatt hovedansvaret for gjennomføring av undersøkelsen og utarbeidelse av meldingen.

Bergen, oktober 2004

Peter Gullestad

Sigmund Engesæter

INNHOOLD

A. SAMMENDRAG:

A1. Samlet resultat for matfisknæringen	11
A2. Det økonomiske resultatet	11
A3. Produktivitet	12
A4. Produksjonskostnad pr. kg	12
A5. Produksjonskostnad pr. kg i ulike geografisk regioner	13
A6. Resultat fordelt etter størrelse på selskapet	13
A7. Spredning	13

B. INNLEDNING:

B1. Om undersøkelsen	15
B2. Usikkerhet	15
B3. Representativitet	16
B4. Endringer	16

C. RESULTATANALYSE, HELE LANDET:

C1. Produksjon, salg og inntekt	17
C2. Kostnadsutvikling	18
C3. Førfaktor	21
C4. Investeringer i nytt driftsutstyr	23
C5. Lønnsomhet	23
C6. Likviditet og soliditet	24

D. RESULTATANALYSE, REGIONER:

D1. Finnmark og Troms	27
D2. Nordland	28
D3. Trøndelag (Nord-Trøndelag og Sør-Trøndelag)	29
D4. Møre og Romsdal	30
D5. Sogn og Fjordane	31
D6. Hordaland	32
D7. Rogaland og Skagerakkysten	33

E. ØKONOMISK RESULTAT ETTER STØRRELSE:

E1. Bakgrunn	35
E2. Resultater	35

F. TABELLVERK :

F1. Gjennomsnittstall for hele landet	39
F2. Gjennomsnittstall for Finnmark og Troms	41
F3. Gjennomsnittstall for Nordland	43
F4. Gjennomsnittstall for Trøndelag	45
F5. Gjennomsnittstall for Møre og Romsdal	47
F6. Gjennomsnittstall for Sogn og Fjordane	49
F7. Gjennomsnittstall for Hordaland	51
F8. Gjennomsnittstall for Rogaland og Skagerrakkysten	53
F9. Spredningstabeller	55

G. DEFINISJONER BRUKT I TABELLENE:

G1. Resultatregnskap	59
G2. Balanseregnskap	60
G3. Salg, produksjon og andre lønnsomhetstall	61
G4. Nøkkeltall	62
G5. Kostnader pr. kg produsert fisk	63

H. SUMMARY IN ENGLISH:

H1. Profitability	65
H2. Productivity	65
H3. Production costs per. Kilo	66
H4. Regional production costs per. Kilo	66
H5. Average results for Norwegian fish farms (tables)	67
I. VEDLEGG - SKJEMA :	69

TABELLINNHOLD

F1. HELE LANDET:

Utvalg	39
Resultatregnskap	39
Balanseregnskap	39
Salg, produksjon og andre lønnsomhetsmål	40
Nøkkeltall	40
Kostnader pr. kg produsert fisk	40

F2. FINNMARK OG TROMS:

Utvalg	41
Resultatregnskap	41
Balanseregnskap	41
Salg, produksjon og andre lønnsomhetsmål	42
Nøkkeltall	42
Kostnader pr. kg produsert fisk	42

F3. NORDLAND:

Utvalg	43
Resultatregnskap	43
Balanseregnskap	43
Salg, produksjon og andre lønnsomhetsmål	44
Nøkkeltall	44
Kostnader pr. kg produsert fisk	44

F4. TRØNDELAG:

Utvalg	45
Resultatregnskap	45
Balanseregnskap	45
Salg, produksjon og andre lønnsomhetsmål	46
Nøkkeltall	46
Kostnader pr. kg produsert fisk	46

F5. MØRE OG ROMSDAL:

Utvalg	47
Resultatregnskap	47
Balanseregnskap	47
Salg, produksjon og andre lønnsomhetsmål	48
Nøkkeltall	48
Kostnader pr. kg produsert fisk	48

F6. SOGN OG FJORDANE:

Utvalg	49
Resultatregnskap	49
Balanseregnskap	49
Salg, produksjon og andre lønnsomhetsmål	50
Nøkkeltall	50
Kostnader pr. kg produsert fisk	50

F7. HORDALAND:

Utvalg	51
Resultatregnskap	51
Balanseregnskap	51
Salg, produksjon og andre lønnsomhetsmål	52
Nøkkeltall	52
Kostnader pr. kg produsert fisk	52

F8. ROGALAND OG SKAGERRAKKYSTEN

Utvalg	53
Resultatregnskap	53
Balanseregnskap	53
Salg, produksjon og andre lønnsomhetsmål	54
Nøkkeltall	54
Kostnader pr. kg produsert fisk	54

F9. SPREDNINGSTABELLER:

Produksjonskostnad pr. kg for hvert enkelt selskap	55
Førfaktor for hvert enkelt selskap	56
Driftsmargin for hvert enkelt selskap	57
Standardavvik, maksimum og minimum for resultat før skattkostnad, solgt mengde (laks og ørret), produksjonskostnad pr. kg, førfaktor og driftsmargin	58

DIAGRAMOVERSIKT

FIGUR 1:	
Historisk utvikling i gjennomsnittlig driftsmargin og produksjonskostnad pr. kg 1993-2003	11
FIGUR 2:	
Historisk utvikling i gjennomsnittlig salgspris pr. kg, uansett fiskeslag 1993-2003	18
FIGUR 3:	
Totalt solgt mengde og gj. produksjonskostnad pr. kg 1993-2003	18
FIGUR 4:	
Gjennomsnittlig produksjonskostnad pr. kg regionalt fordelt 2002-2003.	27
FIGUR 5:	
Gjennomsnittlig produksjonskostnad pr. kg produsert fisk i Finnmark og Troms 1993-2003.	28
FIGUR 6:	
Gjennomsnittlig produksjonskostnad pr. kg produsert fisk i Nordland 1993-2003.	29
FIGUR 7:	
Gjennomsnittlig produksjonskostnad pr. kg produsert fisk i Trøndelag 1993-2003.	30
FIGUR 8:	
Gjennomsnittlig produksjonskostnad pr. kg produsert fisk i Møre og Romsdal 1993-2003.	31
FIGUR 9:	
Gjennomsnittlig produksjonskostnad pr. kg produsert fisk i Sogn og Fjordane 1993-2003.	32
FIGUR 10:	
Gjennomsnittlig produksjonskostnad pr. kg produsert fisk i Hordaland 1993-2003.	33
FIGUR 11:	
Gjennomsnittlig produksjonskostnad pr. kg produsert fisk i Rogaland og Skagerakkysten 1993-2003.	34
FIGUR 12:	
Totale sale of salmon and trout and average production costs per kilo 1993-2003.	66

A. SAMMENDRAG

Hovedkonklusjonene i Fiskeridirektoratets lønnsomhetsundersøkelse for selskaper med matfiskproduksjon av laks og ørret i 2003 er følgende:

- et meget svakt økonomisk år
- lave salgspriser
- reduserte produksjonskostnader pr. kg
- nedgang i produksjonen av fisk

Tiltross for et svakt økonomisk år i 2003, for selskapene med matfiskproduksjon av laks og ørret, var det forbedring i enkelte resultatstørrelser fra 2002 til 2003.

Ved utarbeidelse av lønnsomhetsundersøkelsen har vi registrert at flere selskaper har foretatt store nedskrivninger av konsesjonsverdi i resultatregnskapet.

I lønnsomhetsundersøkelsen inkluderer vi ikke konsesjonsverdi ved beregning av resultat. De store nedskrivningene er derfor ikke med i undersøkelsen. Presentert resultat i lønnsomhetsundersøkelsen, driftsresultat og resultat for skatt, er derfor høyere enn dersom nedskrivningene var tatt med.

A.1. SAMLET RESULTAT FOR MATFISKNÆRINGEN

Beregninger viser at matfisknæringen hadde et samlet resultat før skatt på minus 1,3 milliarder kroner i 2003. En tilsvarende beregning for 2002 viser et samlet resultat før skatt på minus 1,4 milliarder.

En del beregnede størrelser for samlet resultat er vist i tabell A.1.1. Tilsvarende tall for 2002 er tatt med for å kunne vise utviklingen det siste året. Tall i millioner kroner.

Tabell A.1.1.		2003	2002
Sum Driftsinntekt	kr	10 950	10 861
Sum Driftskostnad	kr	11 567	11 732
Driftsresultat	kr	-616	-870
Res. før skattekost.	kr	-1 327	-1 404
Driftsmargin	%	-5,6	-8,0

Resultatstørrelsene ovenfor viser en forbedring fra 2002 til 2003, mens andre resultatstørrelser ikke gir et like entydig bilde.

Også i 2003 var markedsforholdene for laks og ørret dårlige. Gjennomsnittlig salgspris pr. kg for laks gikk ned med 3,9 prosent fra 2002 til et rekordlavt nivå i 2003. Gjennomsnittlig salgspris pr. kg for laks var på kr 16,40 i 2003.

For ørret var markedsstussasjonen noe lysere i 2003 sammenlignet med 2002. Gjennomsnittlig salgspris pr. kg for ørret gikk opp med 1,8 prosent i samme tidsrom. Til tross for denne økningen var prisnivået for ørret fortsatt ikke høyt i 2003. Gjennomsnittlig salgspris pr. kg for ørret var kr 18,32 i 2003.

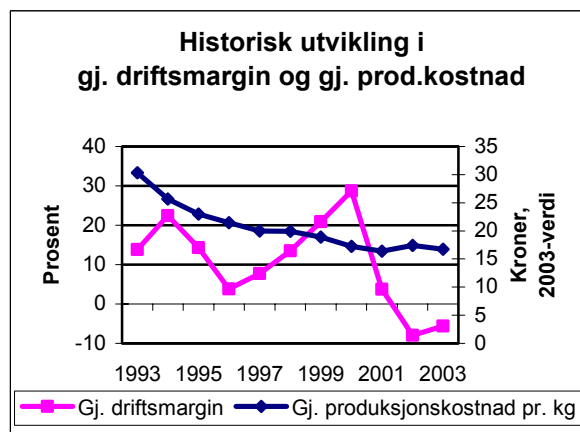
Når likevel resultatstørrelsene i tabell A.1.1. viser en forbedring fra 2002 til 2003 så skyldes dette en reduksjon i kostnadene i samme tidsrom.

A.2. DET ØKONOMISKE RESULTAT

Selve lønnsomhetsundersøkelsen er basert på gjennomsnittresultater for utvalget i undersøkelsen.

Figur 1 viser historisk utvikling i gjennomsnittlig driftsmargin og produksjonskostnad pr. kg for årene 1993-2003.

FIGUR 1

I tabell A.2.1. vises en del økonomiske resultater i gjennomsnitt pr. selskap i 2003.

Tabell A.2.1.		2003
Sum Driftsinntekter	kr	37 984 684
Sum Driftskostnader	kr	40 123 124
Driftsresultat	kr	-2 138 440
Res. før skattekostnad	kr	-4 601 986
Solgt mengde av laks	kg	1 897 805
Solgt mengde av ørret	kg	290 936
Produksjon av fisk	kg	2 149 440
Førfaktor		1,27
Produksjon pr. årsverk	kg	346 684
Produksjonsverdi	kr	35 733 231
Lønnsevne pr. årsverk	kr	-386 102
Driftsmargin	%	-5,6
Antall årsverk		6,2
Konsesjonsvolum pr. selskap	m ³	36 122
Gj. ant. konsesjon pr. selskap	stk	3,0

Resultat før skattekostnad er driftsresultat tillagt finansinntekter og fratrukket finanskostnader.

Verdien av levende fisk i sjøen er satt til minimumskost.

Driftskostnadene blir justert med endringer i lagerverdien av levende fisk og frossenfisk.

Lønnsevnen er differansen mellom totale inntekter og totale kostnader eksklusiv lønnskostnader og kalkulert eierlønn.

Nøkkeltallene nedenfor, som er gjennomsnittstall for hele landet, viser positiv utvikling for noen størrelser og negativ utvikling for andre størrelser.

Den negative utviklingen kan forklares med nedgang i finansinntektene som følge av lavt rentenivået i 2003.

Tabell A.2.2.		2003	2002
Totalrentabilitet	%	-3,2	-2,6
Driftsmargin	%	-5,6	-8,0
Likviditetsgrad 1	%	127,0	127,5
Likviditetsgrad 2	%	43,9	42,0
Rentedekningsgrad	%	-60,4	-43,7
Egenkapitalandel	%	11,9	10,7
Andel kortsiktig gjeld	%	48,3	47,9
Andel langsiktig gjeld	%	39,8	41,4

A3. PRODUKTIVITET

Produktiviteten, målt ved gjennomsnittlig produksjon pr. årsverk, har gått opp fra 342 213 kilo i 2002 til 346 684 kilo i 2003, dvs. en økning på 1,3 prosent. Økningen skyldes en reduksjon i antall årsverk.

Historisk sett har matfisknæringen hatt en betydelig økning i produktivitet. For å illustrere denne utviklingen kan vi nevne at gjennomsnittlig produksjon pr. årsverk i 1993 kun var på 89 559 kilo.

Tabell A.3.1. viser utviklingen i gjennomsnittlig produksjon pr. årsverk de siste fem årene. Tall i kilo.

Tabell A.3.1.

År	Produksjon pr. årsverk
1999	251 304
2000	298 238
2001	306 328
2002	342 213
2003	346 684

A4. PRODUKSJONSKOSTNAD PR. KG

Tabell A.4.1. viser kostnader pr. kg produsert fisk i gjennomsnitt pr. selskap for hele landet i 2003 og 2002.

Tabell A.4.1.		2003	2002
Smoltkostnad	kr	1,89	2,00
Førkostnad	kr	9,00	9,02
Forsikringskostnad	kr	0,27	0,29
Lønnskostnad	kr	1,26	1,30
Kalk. avskrivninger (H)	kr	0,83	0,84
Annen driftskostnad	kr	2,34	2,72
Netto finanskostnad	kr	1,15	0,82
PROD. KOST. PR. KG	kr	16,73	17,01
Slaktekostnad inkl. fraktkost.	kr	2,49	2,51
SUM KOSTNAD PR. KG	kr	19,22	19,52

Som det fremgår av tabellen ovenfor var det en nedgang i gjennomsnittlig produksjonskostnad pr. kg fra 2002 til 2003. Nedgangen var på 1,7 prosent.

Av tabell A.4.1. ser en at alle kostnadsposter utenom netto finanskostnad gikk ned fra 2002 til 2003. Størst var nedgangen i kostnadsposten "annen driftskostnad". Kostnadsposten "annen driftskostnad" gikk med 14 prosent i perioden.

Da denne posten ikke er nærmere spesifisert kan vi ikke si noe om årsaken til endringer i denne kostnadsposten. Dette er imidlertid en post som varierer sterkt i betydning fra selskap til selskap. Endringer kan derfor skyldes variasjoner i utvalget fra år til år.

Vi vil presisere at det er gjennomsnittresultater som presenteres, og at spredningen mellom de enkelte selskaper er stor.

Tabell A.4.2. viser antall selskaper i utvalget fordelt på produksjonskostnad pr. kg i 2003 undersøkelsen.

Tabell A.4.2.

Prod. kost. pr. kg	Ant. selsk.	Prod. kost. pr. kg	% ¹⁾
Mindre enn kr 15,00	44	13,46	29,6
Mellom kr 15,00 - 20,00	82	17,05	56,0
Mellom kr 20,00 - 25,00	14	21,53	9,0
Høyere enn kr 25,00	8	29,54	5,4

1) Prosentvis salg av total slaktet mengde i lønnsomhetsundersøkelsen.

A5. PRODUKSJONSKOSTNAD PR. KG I ULIKE GEOGRAFISKE REGIONER

Finnmark og Troms er i undersøkelsen slått sammen til en region. Det samme er tilfelle for Nord- og Sør-Trøndelag.

Utviklingen i gjennomsnittlig produksjonskostnad pr. kg fra 2002 til 2003 varierte fra region til region. Halvparten av regionene hadde en økning i gjennomsnittlig produksjonskostnad pr. kg, mens den andre halvparten hadde en nedgang i gjennomsnittlig produksjonskostnad pr. kg.

Differansen i produksjonskostnad pr. kg mellom de ulike regionene var større i 2003 sammenlignet med 2002.

Lavest gjennomsnittlig produksjonskostnad pr. kg var det Trøndelag som hadde med kr 14,98 i 2003. Det var også Trøndelag som hadde lavest gjennomsnittlig produksjonskostnad pr. kg i 2002.

Mer detaljerte opplysninger om resultater for de ulike geografiske regionene finnes i kapittel D.

A6. RESULTAT FORDELTE ETTER STØRRELSE PÅ SELSKAPET

Formålet med å presentere resultater fordelt etter selskapsstørrelse er å kunne måle eventuelle stordriftsfordeler.

Vi har ved gruppering tatt utgangspunkt i eierskap, og presenterer gjennomsnittresultater for 5 grupper. Disse er:

- Gruppe 1: 1 konsesjon
- Gruppe 2: 2 - 4 konsesjoner
- Gruppe 3: 5 - 9 konsesjoner
- Gruppe 4: 10 - 14 konsesjoner
- Gruppe 5: 15 eller flere konsesjoner

For å avdekke hvorvidt sammenslåing av konsesjoner har medført stordriftsfordeler i næringen vil en måtte *basere en slik undersøkelse på størrelsesnøytrale resultatbegrep*.

Resultatbegrepene driftsmargin, lønnsevne pr. årsverk og produksjon pr. årsverk vil være egnede indikatorer i en slik sammenheng.

Datamaterialet viser at alle grupper, unntatt gruppe 4, hadde en forbedring i det økonomiske resultatet fra 2002 til 2003.

En sammenligning av de fem størrelsesgrupperinger viser at gruppe 5 hadde "høyest" driftsmargin i 2003, mens gruppe 1 hadde "høyest" lønnsevne pr. årsverk.

Ser en på produksjonskostnad pr. kg finner en imidlertid at det var gruppe 3 som hadde lavest produksjonskostnad pr. kg i 2003. Det var også gruppe 3 som hadde lavest produksjonskostnad pr. kg i 2002.

Siden det i 2003 varierer hvilken gruppe som har f.eks. høyest lønnsevne pr. årsverk og høyest driftsmargin er det vanskelig å konkludere med hvilke gruppe som har det beste økonomiske resultatet i 2003. Vi kan heller ikke ut fra tallmateriale finne klare stordriftsfordeler i 2003.

Mer detaljerte opplysninger om resultater for de ulike størrelsesgruppene finnes i kapittel E.

A7. SPREDNING

Gjennomsnittresultatene i undersøkelsen bygger på et utvalg av 148 selskaper. Spredningen i resultat mellom selskapene er forholdsvis stor.

Spredningen i resultatet er forsøkt vist i fire tabeller.

De tre første tabellene viser produksjonskostnad pr. kg, førfaktor og driftsmargin for hvert enkelt selskap i 2003. Tabellene viser de enkelte størrelsene sortert etter laveste verdi sammen med plasseringsnummer i forhold til det totale antall selskaper i utvalget.

Den fjerde tabellen viser gjennomsnitt, maksimumsverdi, minimumsverdi, og standardavvik dividert på gjennomsnitt for driftsresultat, resultat før skattekostnad, solgt mengde av laks, solgt mengde av ørret, førfaktor, produksjonskostnad pr. kg og driftsmargin i 2003. Spredningstabellene finner en i tabellverket (kapittel F).

B. INNLEDNING

Hjemmel for innhenting av nødvendige grunnlagsdata var gitt i lov av 10. mai 1981 om bygging m.v. av anlegg for klekking av rogn og oppdrett av fisk, skalldyr m.v. Denne loven ble 14. juni 1985 erstattet av lov om oppdrett av fisk, skalldyr m.v.

Fiskeridirektoratet har siden 1982 utført lønnsomhetsundersøkelse av selskaper med matfiskproduksjon av laks og ørret (saltvannsproduksjon).

De siste års strukturendringer i matfisknæringen, samt innføring av ny regnskapslov førte til at lønnsomhetsundersøkelsen fra og med 1999-undersøkelse ble vesentlig endret.

B1. OM UNDERSØKELSEN

I sammendraget i kapittel A finnes hovedresultatene fra denne undersøkelsen, og de viktigste konklusjonene vi kan trekke på bakgrunn av tallmaterialet.

I analysen i kapittel C, D og E prøver vi å gjøre presentasjonen bredere, samtidig som vi vil prøve å forklare bakgrunnen for utviklingen og de variasjonene som identifiseres.

En presenterer også, i kapittel F, et omfattende tabellverk med tilhørende variabelforklaring i kapittel G for de som ønsker et detaljert bilde.

Vi har i tabellverket valgt å legge frem tallene for 2003 sammen med tall for 2001 og 2002, da en samlet presentasjon av utviklingen i en 3 års periode vil være mer informativ.

Tabellverket presenterer først ett samlet gjennomsnittresultat for hele landet. Deretter fremkommer gjennomsnittresultater for de ulike geografiske regioner.

Til slutt presenteres spredningstabeller som viser produksjonskostnad pr. kg, förfaktor og driftsmargin i 2003 fordelt på de ulike selskapene. Det fremkommer også minimums-, maksimumsverdier og standardavvik for disse størrelsene, samt for postene resultat før skattekostnad og solgt mengde (laks og ørret).

✓ Tabelloppbygging

For hver gruppering av selskaper er det 6 ulike tabeller.

I tabellen Utvalg fremkommer antall selskaper og antall konsesjoner som inngår i gruppering. I tillegg fremkommer hvor mange konsesjoner grupperingens gjennomsnittsselskap består av.

I tabellen Resultatregnskap fremkommer inntekter og kostnader for gjennomsnittsselskapet.

I tabellen Balanseregnskap fremkommer eien- deler, egenkapital og gjeld pr. 31.12. for gjennomsnittsselskapet.

I tabellen Salg, produksjon og andre lønnsomhets- mål fremkommer flere produktivitetsmål for gjennomsnittsselskapet.

I tabellen Nøkkeltall fremkommer tall for rentabilitet, likviditet og soliditet for gjennomsnittsselskapet. Nøkkeltallene blir beregnet på grunnlag av resultat- og balanseregnskapet.

I tabellen Kostnader pr. kg produsert fisk fremkommer de ulike kostnadsartene pr. kg. Kostnader pr. kg produsert fisk blir beregnet direkte på grunnlag av tall i resultatregnskapet, samt på grunnlag av gjennomsnittlig produksjon.

Det er kun gjennomsnittresultater som presenteres i undersøkelsen. Vi vil gjøre oppmerksom på at det er store variasjoner i de økonomiske resultater både innad i fylkene og fra selskap til selskap. Vi har valgt å vise variasjonene i enkelte sentrale størrelser i spredningstabellene i tabellverket.

Til slutt i rapporten er det i kapittel H gitt et sammendrag av resultatene på engelsk.

B2. USIKKERHET

Som tidligere nevnt har oppdrettsnæringen de siste årene gjennomgått store forandringer i eierstruktur. Fusjonering og oppkjøp av konsesjoner har ført til at oppdrettselskapene er blitt større. Det er i dag helt vanlig at et oppdrettsselskap eier flere konsesjoner.

Noen oppdrettskonsern har valgt å operere med årsregnskap på konsesjonsnivå eller regionsnivå. Samme konsern kan derfor ha levert inn flere årsregnskap fra ulike enheter i konsernet.

Lønnsomhetsundersøkelsen er basert på gjennomsnittstall. Gjennomsnittet beregnes ut fra antall innsendte årsregnskap. Hvert årsregnskap representerer i undersøkelsen således ett selvstendig selskap. Ett selskap kan imidlertid inngå som en del av et større konsern. Når vi omtaler de presenterte resultater i forhold til antall selskap er det dermed med henvisning til antall innleverte årsregnskap.

Hvor mange konsesjoner som gjennomsnittsselskapet består av fremkommer i tabellen Utvalg.

Det er viktig å merke seg at lønnsomhetsundersøkelsen er basert på opplysninger fra alle typer oppdrettsselskap med matfiskproduksjon av laks og ørret (integreerte og enkeltstående selskap, store og små produsenter).

B3. REPRESENTATIVITETEN

I utgangspunktet skal alle konsesjoner som leverer laks og ørret til slakt i undersøkelsesåret delta i Fiskeridirektoratets lønnsomhetsundersøkelse.

Det har imidlertid vist seg vanskelig for oss å ha med oppdrettsbedrifter med fellesregnskap for oppdrett og annen næring, eller bedrifter som kombinerer produksjon av matfisk og settefisk. Dette fordi det er problematisk å skille ut regnskapstall for matfiskdelen i disse regnskapene.

Dersom den prosentvise andel av annen inntekt er mindre enn 10 prosent, 30 prosent ved oppdrettsrelatert inntekt, deltar imidlertid bedriftene i lønnsomhetsundersøkelsen.

Bedrifter som kombinerer produksjon av matfisk og settefisk er med i utvalget dersom bedriften kan levere egen regnskapsdel for matfiskproduksjonen eller dersom settefiskproduksjonen utgjør mindre enn 30 prosent av bedriftens totale inntekter.

Når en har tatt hensyn til overnevnte forhold ble det i februar 2004 sendt ut lønnsomhetsskjema til 232 selskaper med matfiskproduksjon av laks og ørret. Svarprosenten var høy. Vi mottok svar fra i alt 190 selskaper. Av ulike årsaker har vi ikke kunnet bruke alle returnerte skjema.

✓ Utvalget

Det var ifølge Fiskeridirektoratets foreløpige oppdrettsstatistikk totalt 859 konsesjoner i drift i 2003. En optelling av konsesjoner i årets lønnsomhetsundersøkelse viser at de 148

selskapene i årets undersøkelse i alt omfatter 441 konsesjoner. Med utgangspunkt i antall konsesjoner i drift representerer utvalget i lønnsomhetsundersøkelsen for 2003 51,3 prosent av alle konsesjoner som var i drift dette året.

For å gi et mer utfyllende bilde av representativiteten i undersøkelsen har vi valgt å vise prosentvis representasjon for de ulike geografiske regioner. Den prosentvise representasjon fremkommer ved at antall konsesjoner i undersøkelsen blir sett i forhold til det totale antall konsesjoner som er registrert i drift for samme region. Dette er vist i tabellen nedenfor.

Tabell B.3.1.

Regioner:	Deltakelse i %
Hele landet	51,3
Finnmark og Troms	45,2
Nordland	57,9
Trøndelag	44,2
Møre og Romsdal	47,2
Sogn og Fjordane	46,2
Hordaland	77,3
Rogaland og Skagerakkysten	28,4

Vær oppmerksom på at ett av selskapene fra Trøndelag også omfatter også konsesjoner fra Møre og Romsdal. I tillegg omfatter ett selskap i Nordland to konsesjon fra Troms. Disse konsesjonene inngår i resultatet der selskapet er hjemmehørende.

Tabellen ovenfor viser at representasjonen i de fleste regioner er forholdsvis høy, unntaket er Rogaland og Skagerrakkysten.

Ser en nærmere på utvalget i Rogaland og Skagerrakkysten finner en at utvalget i Rogaland var på 40,6 prosent i 2003. Det er med andre ord utvalget for Skagerrakkysten som er dårlig. Se nærmere forklaring i kapittel D.

B4. ENDRINGER

I 2003-undersøkelsen er det ikke foretatt endringer i presentasjonsform og beregningsmetoder sammenlignet 2002-undersøkelsen.

C. RESULTATANALYSE - HELE LANDET -

I dette kapittelet skal vi se nærmere på gjennomsnittlig økonomisk resultat for hele landet i 2003.

Regnskapsanalysen vil basere seg på de størrelsesnøytrale postene, men også andre størrelser vil bli presentert.

C1. PRODUKSJON, SALG OG INNTEKT

Tabell C.1.1. viser ulike resultatmål for produksjon og salg for gjennomsnittsselskapet for årene 2003 og 2002. Tall i kilo (rundvekt etter sulting og bløgging).

Tabell C.1.1.	2003	2002
Produksjon av fisk	2 149 440	2 258 605
Produksjon pr. årsv.	346 684	342 213
Solgt mengde – laks	1 897 805	1 670 809
Solgt mengde – ørret	290 936	437 419

Produksjon av fisk (laks og ørret) gikk ned med 4,8 prosent fra 2002 til 2003. Nedgangen skyldes en reduksjon i biomasse av levende fisk (laks og ørret) fra 1.1. til 31.12.

Gjennomsnittlig biomasse av levende fisk gikk ned med 3,4 prosent i perioden. Nedgangen i biomasse skyldes en reduksjon i antall levende fisk fra 1.1. til 31.12.

Både antall levende laks og antall levende ørret ble redusert fra 1.1. til 31.12. Antall levende laks gikk med 5,1 prosent, mens antall levende ørret gikk ned 18,6 prosent.

Tabell C.1.2. gir en oversikt over gjennomsnittlig beholdning av levende fisk for 2003, basert på utvalget i 2003-undersøkelsen.

Tabell C.1.2.		01.01.03	31.12.03
Laks	Stk	723 143	686 402
Ørret	Stk	118 494	96 495
Biomasse	Kg	1 498 926	1 447 754
Gj. snittlig vekt	Kg	1,78	1,85

Ser en nærmere på solgt mengde finner en at solgt mengde av ørret gikk kraftig ned fra 2002 til 2003. Solgt mengde av ørret gikk ned med hele 33, 5 prosent i perioden, til 290 936 kg i 2003.

Også andelen av selskaper med produksjon av ørret har gått kraftig ned fra 2002 til 2003.

Andelen av selskaper med produksjon av ørret var på 22,9 prosent i 2003. Tilsvarende ørretandel i 2001 og 2002 var på henholdsvis 30,6 og 32,4 prosent.

Samlet sett gikk imidlertid salg av fisk (laks og ørret) opp fra 2002 til 2003. Dette skyldes en økning i solgt mengde av laks på 13,6 prosent.

Arbeidsproduktiviteten, målt som produksjon i kilo pr. årsverk, viste en liten økning fra 342 213 kilo fisk i 2002 til 346 684 kilo i 2003. Økningen skyldes en reduksjon i gjennomsnittlig antall årsverk fra 6,6 i 2002 til 6,2 i 2003.

Produktiviteten i 2003 er den høyeste vi noen sinne har registrert i lønnsomhetsundersøkelsen.

Historisk sett har matfisknæringen hatt en betydelig økning i produktivitet. For å illustrere denne utviklingen kan vi nevne at gjennomsnittlig produksjon pr. årsverk i 1993 kun var på 89 559 kilo.

Tabell C.1.3. viser utvikling i gjennomsnittlig produksjon pr. årsverk de siste fem årene. Tall i kilo.

Tabell C.1.3.

År	Produksjon pr. årsverk
1999	251 304
2000	298 238
2001	306 328
2002	342 213
2003	346 684

Markedsforholdene for laks og ørret har vært vanskelig de siste årene, og dette har ført til lave salgpriser.

Som kjent har gjennomsnittlig salgspris pr. kg gått ned de siste årene. Denne trenden fortsatte også i 2003. Gjennomsnittlig salgspris pr. kg for laks gikk ned med 3,9 prosent fra 2002 til et rekordlavt nivå i 2003. Gjennomsnittlig salgspris pr. kg for laks var på kr 16,40 i 2003.

For ørret var markedssituasjonen lysere i 2003 sammenlignet med 2002. Gjennomsnittlig salgspris pr. kg for ørret gikk opp med 1,8 prosent i samme tidsrom. Til tross for denne økningen var prisnivået for ørret fortsatt ikke høyt i 2003. Gjennomsnittlig salgspris pr. kg for ørret var kr 18,32 i 2003.

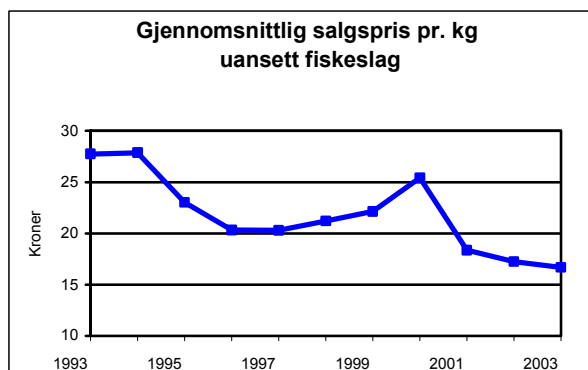
Gjennomsnittlig salgspris pr. kg er beregnet på basis av bokført salgssinntekt og solgt mengde (rund vekt).

Tabell C.1.4. viser gjennomsnittlig salgssinntekt og salgspris pr. kg for hele landet i 2002 og 2003. Tall i kroner

Tabell C.1.4.	2003	2002
Salgsinntekt av laks	31 128 896	28 504 376
Salgsinntekt av ørret	5 330 306	7 870 863
Forsikringsutbetaling	206 986	377 482
Annen driftsinntekt	1 318 496	993 410
Sum driftsinntekter	37 984 684	37 746 131
Finansinntekter	404 761	1 541 825
Salgspris pr. kg - laks	16,40	17,06
Salgspris pr. kg - ørret	18,32	17,99

Figur 2 viser historisk utvikling i gjennomsnittlig salgspris pr. kg, uansett fiskeslag, for selskapene som inngår i undersøkelsen for årene 1993-2003.

FIGUR 2

Antall selskaper som oppgir å ha mottatt forsikringsutbetaling ved tap av fisk har gått ned fra 2002 til 2003. Det var 24 selskaper som mottok forsikringsutbetaling i 2003 mot 33 selskaper i 2002.

Av tabell C.1.4. ser en at posten "annen driftsinntekt" har økt fra 2002 til 2003. Det samme har andelen av selskaper som oppgir annen driftsinntekt. Annen driftsinntekt utgjorde 3,5 prosent av sum driftsinntekter i 2003, mot 2,6 prosent i 2002.

De vanligste inntekter som er registrert som "annen driftsinntekt" er leieinntekt og inntekter i forbindelse med eget slakteri.

C2. KOSTNADSUTVIKLING

✓ Historisk utvikling i produksjonskostnad pr. kg

Historisk sett har produksjonskostnad pr. kg blitt kraftig redusert siden midten av 80-tallet. For å illustrere denne utviklingen kan vi nevne at gjennomsnittlig produksjonskostnad pr. kg i 1993 var kr 30,34 (i 2003-kroneverdi).

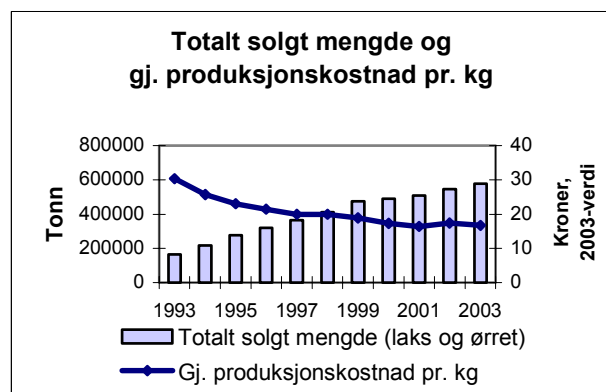
Tabell C.2.1. gir en oversikt over historisk utvikling i gjennomsnittlig produksjonskostnad pr. kg produsert fisk. Tall i 2003-kroneverdi.

Tabell C.2.1.

År	Prod. kost. pr. kg i 2003-kroneverdi
1993	30,34
1994	25,64
1995	23,00
1996	21,45
1997	19,99
1998	19,93
1999	18,90
2000	17,25
2001	16,40
2002	17,43
2003	16,73

Historisk utvikling i totalt solgt mengde (laks og ørret) for matfisknæringen og gjennomsnittlig produksjonskostnad pr. kg for årene 1993-2003 er vist i figur 3.

FIGUR 3

Historisk nedgang i produksjonskostnad pr. kg skyldes en rekke faktorer, som for eksempel nye og mer effektive fôrtyper, bedre produksjonsrutiner og bruk av lys i produksjonen.

✓ **Utvikling i produksjonskostnad pr. kg fra 2002 til 2003.**

Som det fremgår av tabell C.2.1. var det en nedgang i gjennomsnittlig produksjonskostnad pr. kg fra 2002 til 2003.

Produksjonskostnad pr. kg rund fisk gikk ned fra kr 17,01 i 2002 til kr 16,73 i 2003. En nedgang på 1,7 prosent.

Tabell C.2.2. viser kostnader pr. kg produsert fisk i gjennomsnitt pr. selskap for hele landet for årene 2002 og 2003. Tall i kroner.

	2003	2002
Smoltkostnad	1,89	2,00
Førkostnad	9,00	9,02
Forsikringskostnad	0,27	0,29
Lønnskostnad	1,26	1,30
Kalk. avskrivninger (H)	0,83	0,84
Andre driftskostnader	2,34	2,72
Netto finanskostnad	1,15	0,82
PRODUKSJONSKOST. PR. KG	16,73	17,01
Slaktekostnad inkl. fraktkost	2,49	2,51
SUM KOSTNAD PR. KG	19,22	19,52

Av tabellen ovenfor ser en at alle kostnadsposter utenom netto finanskostnad gikk ned fra 2002 til 2003. Størst var nedgangen i kostnadsposten "annen driftskostnad" fra 2002 til 2003. Gjennomsnittlig annen driftskostnad pr. kg gikk ned med 14 prosent i perioden.

Da denne posten ikke er nærmere spesifisert kan vi ikke si noe om årsaken til endringer i denne kostnadsposten. Dette er imidlertid en post som varierer sterkt i betydning fra selskap til selskap. Endringer kan derfor skyldes variasjoner i utvalget fra år til år.

Vi vil presisere at det er gjennomsnittsresultater som presenteres, og at spredningen mellom de enkelte selskaper er stor.

Ser en på produksjonskostnad pr. kg vil en finne selskaper med beregnet produksjonskostnad pr. kg under kr 12 og selskaper med beregnet produksjonskostnad pr. kg over kr 34.

Tabell C.2.3. viser antall selskaper i utvalget fordelt på produksjonskostnad pr. kg i 2003 undersøkelsen.

Tabell C.2.3.

Prod. kost. pr. kg	Ant. selsk.	Prod. kost. pr. kg	% ¹⁾
Mindre enn kr 15,00	44	13,46	29,6
Mellom kr 15,00 - 20,00	82	17,05	56,0
Mellom kr 20,00 - 25,00	14	21,53	9,0
Høyere enn kr 25,00	8	29,54	5,4

1) Prosentvis salg av total slaktet mengde i lønnsomhetsundersøkelsen

Som det fremkommer av tabellen ovenfor blir det meste, vel 85 prosent, av fisken i lønnsomhetsundersøkelsen for 2003 produsert til en produksjonskostnad pr. kg under kr 20.

I gruppen med produksjonskostnad pr. kg mellom kr 15,00 og kr 20,00 var det 44 selskap med produksjonskostnad under kr 17,00.

✓ **Smoltkostnad**

Gjennomsnittlig smoltkostnad pr. kg produsert fisk gikk ned fra kr 2,00 i 2002 til kr 1,89 i 2003. En nedgang på 5,5 prosent.

For å finne årsaken til nedgang i smoltkostnad pr. kg har vi sett nærmere på forholdet mellom gjennomsnittlig antall utsatt fisk og gjennomsnittlig smoltpris pr. stk, uansett fiskeslag.

Tabell C.2.4. viser gjennomsnittlig antall utsatt laks og ørret og gjennomsnittlig smoltpris pr. stk, uansett fiskeslag, i 2002 og 2003.

		2003	2002
Utsatt Laks	stk	437 771	468 297
Utsatt Ørret	stk	73 220	90 332
Smoltpris pr. stk	Kr	7,96	8,10

Det var en nedgang i både antall utsatt laks og antall utsatt ørret fra 2002 til 2003. Antall utsatt laks gikk ned med 6,5 prosent, mens antall utsatt ørret gikk ned med 18,9 prosent.

I 2003 ble det i gjennomsnitt satt ut 510 991 individer. Tilsvarende tall for 2002 var 558 629 individer. En nedgang på 8,5 prosent.

Ser en på gjennomsnittlig smoltpris pr. stk, uansett fiskeslag, finner en at den i gjennomsnitt var kr 7,96 i 2003. I 2002 var gjennomsnittlig smoltpris pr. stk kr 8,10. Gjennomsnittlig smoltpris pr. stk gikk med andre ord ned fra 2002 til 2003. En nedgang på 1,7 prosent.

På bakgrunn av nevnte forhold kan en konkludere med at nedgangen i smoltkostnad pr. kg produsert

fisk fra 2002 til 2003 i hovedsak skyldes en nedgang i smoltpris pr. stk i perioden.

Nedgangen i antall utsatt fisk bidro til å redusere produksjonen av fisk i 2003.

✓ **Fôrkostnad**

Fôrkostnaden utgjør vel halvparten av produksjonskostnadene pr. kg produsert fisk. Endringer i denne kostnadsposten har derfor stor betydning for de totale produksjonskostnad pr. kg.

Fra 2002 til 2003 var imidlertid fôrkostnad pr kg så å si uendret. Fôrkostnad pr. kg gikk ned fra kr 9,02 i 2002 til kr 9,00 i 2003.

I pkt. C.3. går vi nærmere inn på fôrforbruk, fôrpris og fôrfaktor.

✓ **Forsikringskostnad**

Forsikringskostnad pr. kg gikk også ned fra 2002 til 2003. En nedgang på 6,9 prosent. De totale forsikringskostnadene gikk også ned i samme periode.

Siden forsikringskostnad pr. kg utgjør en så liten andel av produksjonskostnad pr. kg har denne nedgangen hatt mindre betydning for utviklingen i produksjonskostnad pr. kg fra 2002 til 2003.

Gjennomsnittlig forsikringsutbetaling til oppdretter var lavere enn innbetalt premie samme år i både 2002 og 2003.

Forsikringspremien utgjorde 2,8 prosent av verdien på beholdning av levende fisk pr. 31.12.03. I 2002 var tilsvarende tall 3 prosent.

✓ **Lønnskostnad**

For å vise utviklingen i lønnskostnad har vi valgt å se på brutto lønnskostnad pr. årsverk. Brutto lønnskostnad pr. årsverk gikk ned fra kr 445 662 i 2002 til kr 436 383 i 2003, dvs. en nedgang på 2,1 prosent.

Gjennomsnittlig antall betalte arbeidstimer gikk også ned fra 12 443 timer i 2002 til 11 585 timer i 2003, mens gjennomsnittlig antall ubetalte arbeidstimer gikk ned fra 2 timer i 2002 til ingen timer i 2003.

Nedgangen i antall arbeidstimer (betalte og ubetalte) førte til en nedgang i antall årsverk fra 2002 til 2003. Et årsverk er satt til 1875 timer.

✓ **Kalkulatoriske avskrivninger (Historisk prinsipp)**

Kalkulatorisk (beregnet) avskrivning er en lineær avskrivning basert på historisk kostpris.

De kalkulatoriske avskrivningene beregnes på grunnlag av de varige driftsmidlers totale anskaffelsesverdi. Endringer i den totale anskaffelsesverdi vil føre til endringer i de kalkulatoriske avskrivningene, for eksempel vil investeringer i mye nytt utstyr kunne påvirke avskrivningene.

Den totale anskaffelsesverdi på varige driftsmidler var i gjennomsnitt kr 20 391 416 pr. selskap i 2003. Tilsvarende tall for 2002 var kr 21 850 472 pr. selskap. Verdien av utstyr har med andre ord gått ned fra 2002 til 2003.

Det forklarer hvorfor de kalkulatoriske avskrivningene pr. kg gikk ned fra 2002 til 2003. Kalkulatorisk avskrivning pr. kg var kr 0,83 i 2003 og kr 0,84 i 2002.

✓ **Annen driftskostnad**

Annen driftskostnad er en restpost som omfatter det som er igjen når smolt-, fôr-, forsikrings-, lønns-, slakte-, fraktkostnader og kostnader vedrørende annen virksomhet er skilt ut som egne poster. Dette omfatter alt fra reparasjoner og vedlikehold, til rene administrasjonsutgifter som telefon og porto.

Kostnadsposten kan imidlertid også inneholde kostnader som ikke kan relateres til matfiskproduksjon av laks og ørret. Dette skyldes at det i enkelte tilfeller har vært vanskelig å trekke ut samtlige kostnader knyttet til annen virksomhet fra årsregnskapet. Posten "annen driftskostnad" kan derfor, på grunn av nevnte forhold, være høyere enn faktisk kostnad ved selve matfiskproduksjonen.

I 2003 var det først og fremst en nedgang i nettopp posten "annen driftskostnad" som var årsaken til redusert produksjonskostnad pr. kg fra 2002 til 2003.

Posten "annen driftskostnad" gikk ned fra kr 2,72 i 2002 til kr 2,34 i 2003. En nedgang på 14 prosent.

Da denne posten ikke er nærmere spesifisert kan vi ikke si noe om årsaken til endringer i denne kostnadsposten. Dette er imidlertid en post som varierer sterkt i betydning fra selskap til selskap. Endringer kan derfor skyldes variasjoner i utvalget fra år til år.

✓ **Finanskostnader**

Vi har også i år valgt å benytte netto finanskostnad ved beregning av produksjonskostnad pr. kg. Netto finanskostnad er finanskostnaden fratrukket finansinntektene.

Fra 2002 til 2003 gikk netto finanskostnad pr. kg kraftig opp. Netto finanskostnad pr. kg var på kr 1,15 i 2003 mot kr 0,82 i 2002.

Årsaken til oppgangen i netto finanskostnad pr. kg var en kraftig nedgang i finansinntektene fra 2002 til 2003. De totale finansinntektene gikk ned med hele 73,7 prosent. En nedgang som først og fremst kan forklares med et lavt rentenivå i 2003.

Ser en på nettofinanskostnad i prosent av sum driftsinntekt så bekrefter dette utviklingen. For hele landet under ett gikk netto finanskostnad i prosent av sum driftsinntekt kraftig opp fra 2002 til 2003, og var på 6,5 prosent i 2003.

✓ **Slaktekostnad inkl. fraktkostnad (ikke inkl. i produksjonskostnad pr. kg)**

Denne kostnadsposten består kun av bokførte slakte og fraktkostnader. Det er imidlertid ikke alle regnskap som har bokført slike kostnader. For eksempel vil et selskap som selger fisken ved not ikke alltid ha direkte bokførte slakte-, pakke- og fraktkostnader. Selskaper kan betale disse kostnadene indirekte ved lavere pris på fisken. Av den grunn vil ikke gjennomsnittet gi et helt korrekt bilde at de faktiske kostnadene ved slakting, pakking og frakt av matfisk.

Slaktekostnad pr. kg gikk ned fra kr 2,51 i 2002 til kr 2,49 i 2003. Endringen i denne kostnadsposten skyldes ikke nødvendigvis at det er blitt billigere å slakte, pakke og frakte matfisk fra 2002 til 2003. Det kan også skyldes variasjon i utvalget fra år til år (jf. avsnittet ovenfor).

Det var 86,5 prosent av selskapene som hadde bokførte slaktekostnader i 2003, mot 90,7 prosent i 2002.

C3. FÔRFAKTOR

Det fokuseres mye på hvordan matfisk-oppdretterne kan redusere produksjonskostnadene. Fordi oppdretterne største kostnads-post er fôr, vil fôrfaktor være et viktig produksjonsmål. Jo lavere fôrfaktor, jo lavere kostnader til fôr.

Det blir antydnet at et oppdrettsanlegg bør ha en fôrfaktor rundt 1, men at det er fullt mulig å komme ned i en fôrfaktor på under 1.

Det er mange forhold som påvirker det enkelte selskaps fôrfaktor. Vi kan nevne tilvekst, fôringskontroll, fôrtype, svinng og lokalitet.

✓ **Beregningsmetode**

Til lønnsomhetsundersøkelsen har vi samlet inn opplysninger direkte fra oppdretter.

For å kunne beregne fôrfaktor har vi innhentet opplysninger om beholdning av fôr – målt i antall kilo – pr. 01.01.03 og 31.12.03, samt fôrkjøp (kg) i 2003. I tillegg har vi samlet inn opplysninger om slaktet mengde og biomasse av levende fisk pr. 01.01.03 og 31.12.03.

Beregningsmetoden for fôrfaktor og produksjon er vist nedenfor:

- Fôrfaktor: **Fôrforbruk / Produsert mengde**
Der fôrforbruk er: (Fôrlager 1.1. + Fôrkjøp – Fôrlager 31.12.)
- Produsert mengde (rund vekt):
(Solgt mengde + frossenfisk pr. 31.12.) + ((biomasse 31.12. – vekt på årets utsatt smolt – biomasse 1.1.) / 1,1111)

Som tidligere nevnt indikerer fôrfaktoren hvor mye fisk oppdretteren har fått for det fôret som er brukt. Jo lavere fôrfaktoren er, jo mer fisk kan oppdretteren produsere for samme mengde fôr.

✓ **Historisk utvikling i fôrfaktor**

Opplysninger om fôrlager og fôrkjøp er samlet inn siden 1994. Historisk sett har utviklingen i fôrfaktor vært stabil de siste årene.

I mars 1996 ble det innført produksjonsregulerende tiltak (fôrvoter) ved produksjon av laks i Norge. Vi kan ikke se bort fra at utviklingen i fôrfaktor de siste årene henger sammen med nevnte fôrvote, men som det fremkommer av

tabellen påvirket ikke de produksjonsregulerende tiltak fôrfaktoren i 1996.

Økningen i fôrfaktor i 1998 skyldes en prisstigning på fôr samme år som følge av dårligere tilgang på fiskemel. Dette kan har ført til at oppdretterne valgte et billigere fôr med lavere kvalitet (og dermed høyere fôrfaktor). Vi kan ikke se bort fra at lavere kvalitet på fôr kan ha hatt betydning for veksten på fisken i 1998.

Historisk utvikling i gjennomsnittlig fôrfaktor og gjennomsnittlig fôrpris er vist i tabell C.3.1.

Tabell C.3.1.

År	Fôrfaktor	Fôrpris pr. kg
1994	1,18	8,32
1995	1,19	7,59
1996	1,09	7,44
1997	1,20	7,43
1998	1,23	7,73
1999	1,20	7,09
2000	1,20	6,45
2001	1,20	6,56
2002	1,21	7,42
2003	1,28	7,12

✓ Fôrfaktor i 2003

Tabell C.3.2. gir en oversikt over gjennomsnittlig fôrforbruk og gjennomsnittlig fôrfaktor for hele landet sett under ett og for ulike regioner i 2003. Fôrforbruk i kilo.

Tabell C.3.2.	Fôrforbruk	Fôrfaktor
Hele landet	2 734 748	1,28
Finnmark og Troms	2 031 139	1,18
Nordland	2 884 805	1,26
Trøndelag	3 199 066	1,16
Møre og Romsdal	2 742 765	1,29
Sogn og Fjordane	2 819 108	1,23
Hordaland	2 753 730	1,37
Rogaland og Skagerrakk.	3 283 950	1,43

Vi har registrert en høyere gjennomsnittlig fôrfaktor i 2003 sammenlignet med tidligere år. Gjennomsnittlig fôrfaktor for hele landet var på 1,28 i 2003.

En gjennomsnittlig fôrfaktor på 1,28 for hele landet er den høyeste fôrfaktor vi noensinne har registrert i lønnsomhetsundersøkelsen.

Også de fleste regioner hadde en oppgang i gjennomsnittlig fôrfaktor fra 2002 til 2003. Alle regioner hadde en gjennomsnittlig fôrfaktor over 1.

Lavest fôrfaktor hadde oppdretterne i Trøndelag med en gjennomsnittlig fôrfaktor på 1,16, mens Rogaland og Skagerrakkysten hadde høyest gjennomsnittlig fôrfaktor. Oppdretterne i Rogaland og Skagerrakkysten hadde en gjennomsnittlig fôrfaktor på 1,43 i 2003.

Vær oppmerksom på at spredningen i fôrfaktor mellom de enkelte selskaper er stor.

Gjennomsnittlig fôrpris pr. kg gikk ned fra 2002 til 2003. Tiltross for denne nedgangen var fôr-kostnad pr. kg omtrent uendret fra 2002 til 2003. Dette kan forklares med nevnte økning i fôrfaktor i samme perioden.

Gjennomsnittlig fôrpris pr. kg gikk ned fra kr 7,42 pr. kilo i 2002 til kr 7,12 pr. kilo i 2003. En nedgang på 4 prosent.

Gjennomsnittlig fôrpris pr. kg varierer fra region til region. Alle regioner, unntatt Finnmark og Troms, hadde imidlertid en nedgang i gjennomsnittlig fôrpris pr. kg fra 2002 til 2003.

Trøndelag hadde lavest fôrpris pr. kg med kr 6,98 pr. kg. Høyest gjennomsnittlig fôrpris pr. kg hadde oppdretterne i Finnmark og Troms med kr 7,44 i 2003.

Tabell C.3.3. gir en oversikt over gjennomsnittlig fôrpris pr. kg for hele landet og for de ulike regioner i 2003. Tall i kroner.

Tabell C.3.3.	Fôrpris pr. kg
Hele landet	7,12
Finnmark og Troms	7,44
Nordland	7,00
Trøndelag	6,98
Møre og Romsdal	7,34
Sogn og Fjordane	7,13
Hordaland	7,00
Rogaland og Skagerrakkysten	7,18

Den høye fôrfaktoren indikere en dårligere utnyttelse av fôret i 2003 sammenlignet med tidligere år. Dette kan skyldes flere forhold. Vi har registrert en nedgang i produksjonen av fisk i 2003. Denne nedgangen kan ha bidratt til utviklingen i gjennomsnittlig fôrfaktor. Andre faktorer som kan ha ført til høy fôrfaktor er høy sjøtemperatur og bruk av ulike fôrtyper.

C4. INVESTERINGER I NYTT DRIFTS-UTSTYR

Vi har valgt å se nærmere på investeringer i nytt driftsutstyr, og hvordan investeringene fordeler seg på ulike typer av utstyr.

Tabell C.4.1. viser gjennomsnittlig kjøp av nytt driftsutstyr pr. selskap de siste fem årene. Tall i kroner.

Tabell C.4.1.

År	Totalt kjøp pr. selskap
1999	1 764 045
2000	4 168 659
2001	5 235 395
2002	2 198 596
2003	1 331 055

Som det fremkommer av tabell C.4.1. kjøpte hvert selskap i gjennomsnitt nytt driftsutstyr for kr 1 331 055 i 2003. Det var en nedgang i forhold til 2002 da det i gjennomsnitt ble kjøpt nytt driftsutstyr for kr 2 198 596 pr. selskap.

Selskapets økonomiske situasjon er avgjørende for hvor mye det investeres i nytt driftsutstyr det enkelte år.

År 2000 var et økonomisk sett svært godt år. Den gode økonomien og optimismen som rådde i næringen da er en viktig forklaring til hvorfor det i gjennomsnitt ble kjøpt nytt driftsutstyr for kr 4 168 659 pr. selskap. Det ble også investert i mye nytt driftsutstyr i 2001. Det er grunn til å anta at det er overskuddet fra 2000 som i stor grad ble brukt til å investere i nytt utstyr i 2001.

Av tabellen ser en også at gjennomsnittlig kjøp av nytt driftsutstyr pr. selskap faller kraftig fra 2001 til 2002. Ikke unaturlig med tanke på den økonomiske situasjonen i 2002. Fortsatt økonomiske dårlige tider fører til ytterligere nedgang i kjøp av nytt driftsutstyr i 2003.

Ser en nærmere på fordelingen mellom ulike utstyrstyper som oppdretterne har investert i, finner en at det naturlig nok er investert mest i sjøanlegg (dvs. merder, nøter og fôrautomater).

Tabell C.4.2. viser gjennomsnittlig investering i nytt driftsutstyr pr. selskap fordelt på utstyrstypene i 2003.

Tabell C.4.2.	Kroner	Prosent
Faste installasjoner	32 958	2,5
Sjøanlegg	1 041 192	78,2
Transportmidler	185 217	13,9
Diverse maskiner	10 684	0,8
Annet	61 004	4,6
Totalt	1 331 055	100

C5. LØNNSOMHET

Hovedkonklusjonene en kan trekke på bakgrunn av inntektsmateriale er at også 2003 var et meget dårlig økonomisk år for selskapene med matfiskproduksjon av laks og ørret.

Beregninger viser at matfisknæringen hadde et samlet resultat før skatt på minus 1,3 milliarder. En tilsvarende beregning for 2002 viser et samlet resultat før skatt på minus 1,4 milliarder kroner.

Enkelte beregningene viser en forbedring i det økonomiske resultatet, mens andre resultatstørrelser ikke gir et like entydig bilde.

Også i 2003 var markedsforholdene for laks og ørret dårlig. Nevnte markedsforhold førte nok en gang til nedgang i gjennomsnittlig salgspris pr. kg for laks.

Gjennomsnittlig salgspris pr. kg for laks gikk ned med 3,9 prosent fra 2002 til et rekordlavt nivå i 2003. Gjennomsnittlig salgspris pr. kg for laks var på kr 16,40 i 2003.

For ørret var markedssituasjonen lysere i 2003 sammenlignet med 2002. Gjennomsnittlig salgspris pr. kg for ørret gikk opp med 1,8 prosent i samme tidsrom. Til tross for denne økningen var prisnivået for ørret fortsatt ikke høyt i 2003. Gjennomsnittlig salgspris pr. kg for ørret var kr 18,32 i 2003.

Når likevel resultatstørrelsene driftsresultat, driftsmargin og resultat før skatt viser en forbedring fra 2002 til 2003 så skyldes dette en reduksjon i kostnadene i samme tidsrom.

Både de totale kostnadene og produksjonskostnad pr. kg gikk ned fra 2002 til 2003.

Reduksjonen i de totale kostnadene henger sammen med en reduksjon i produsert mengde i samme tidsrom.

Ser en på gjennomsnittlig produksjonskostnad pr. kg så gikk den ned med 1,7 prosent fra 2002 til

2003. Nedgangen i produksjonskostnad pr. kg skyldes hovedsakelig en reduksjon i smolt-kostnadene og i kostnadsposten "annen drifts-kostnad" i samme tidsrom.

Ved utarbeidelse av lønnsomhetsundersøkelsen har vi registrert at flere selskap har foretatt store nedskrivninger av konsesjonsverdi i resultatregnskapet.

I lønnsomhetsundersøkelsen inkluderer vi ikke konsesjonsverdi ved beregning av resultat. De store nedskrivningene er derfor ikke med i undersøkelsen. Presentert resultat i lønnsomhetsundersøkelsen, for driftsresultat og resultat for skatt, er derfor høyere enn dersom disse nedskrivningene var tatt med.

I vår vurdering av lønnsomheten har vi valgt å se nærmere på en del størrelsesnøytrale poster. Det er mest naturlig å ta utgangspunkt i postene driftsmargin og totalrentabilitet. Der:

- driftsmargin er definert som : driftsresultat dividert på sum driftsinntekt
- totalrentabilitet er definert som: resultat før skattekostnad dividert på sum eiendeler

Utviklingen i driftsmargin og totalrentabilitet var ikke entydig fra 2002 til 2003. Driftsmarginen viser at lønnsomheten er forbedret i perioden, mens totalrentabiliteten viser en nedgang fra 2002 til 2003.

Ved beregning av totalrentabiliteten ser vi på resultatet etter finanspostene. Årsaken til nedgang i totalrentabiliteten kan forklares med det lave rentenivået i 2003. Den lave rente førte til en kraftig reduksjon i finansinntektene fra 2002 til 2003.

Tabell C.5.1. viser driftsmargin og totalrentabilitet for de siste tre årene. Tall i prosent.

Tabell C.5.1.	2003	2002	2001
Totalrentabilitet	-3,2	-2,6	4,7
Driftsmargin	-5,6	-8,0	3,7

En annen størrelsesnøytral post som kan si noe om lønnsomhet i 2003 er forholdet mellom salgspris pr. kg og sum kostnad pr. kg.

Differansen mellom disse postene var på minus kr 2,56 i 2003 mot minus kr 2,27 i 2002. Denne resultatstørrelsen indikerer en reduksjon i inntjeningen.

Det er også mulig å vurdere hvor god lønnsomheten var ved å se på gjennomsnittlig overskuddsgrad. Den forteller hvor mye det var i fortjeneste pr. omsatt krone. Overskuddsgraden beregnes på følgende måte:

$$\frac{(\text{Driftsresultat} + \text{Finansinntekt})}{\text{Produksjonsverdi}} * 100$$

Overskuddsgraden var på minus 4,8 prosent i 2003 mot minus 3,9 prosent i 2002. En overskuddsgrad på minus 4,8 prosent i 2003 betyr at oppdretter i gjennomsnitt av hver salgskrone manglet 4,8 øre til dekning av finanskostnader.

C6. LIKVIDITET OG SOLIDITET

I likhet med målene for rentabilitet (driftsmargin og totalrentabilitet) finner en likviditetsmålene i tabellverket i tabellen "Nøkkeltall".

Likviditetsgrad 1 og 2 viser forholdet mellom sum kortsiktig gjeld og sum omløpsmidler, med og uten beholdning av levende fisk.

Det er vanlig å hevde at en virksomhets kontantbeholdning og bankinnskudd sammen med kundefordringer bør kunne dekke samlet kortsiktig gjeld. Med andre ord bør likviditetsgrad 2 være over 100 prosent.

Historisk sett har ikke gjennomsnittlig likviditetsgrad 2 noen gang vært over 100 prosent. Den høyeste gjennomsnittlig likviditetsgrad 2 som vi har registrert var i 2000 med 78,2 prosent.

Tabell C.6.1. viser utviklingen i gjennomsnittlig likviditet for de siste tre årene. Tall i prosent.

Tabell C.6.1.	2003	2002	2001
Likviditetsgrad 1	127,0	127,5	147,5
Likviditetsgrad 2	43,9	42,0	51,7

Som mål på soliditet bruker vi rentedekningsgrad, egenkapitalandel, andel av kortsiktig gjeld og andel av langsiktig gjeld.

Rentedekningsgraden viser i hvilken grad det resultatet som er skapt i perioden, er i stand til å dekke finanskostnadene.

Rentedekningsgraden bør være over 100 prosent slik at selskapene kan dekke alle sine finanskostnader.

I 2003 var det 96 selskaper som hadde negativ rentedekningsgrad. 26 selskaper klarte å dekke

mellom 0 og 100 prosent av finanskostnadene. De øvrige 26 selskapene hadde mer enn 100 proSENTS dekning.

Tabell C.6.2. viser utvikling i rentedekningsgrad, egenkapitalandel og andel av kortsiktig og langsiktig gjeld de siste tre årene. Tall i prosent.

Tabell C.6.2.	2003	2002	2001
Rentedekningsgrad	-60,4	-43,7	113,5
Egenkapitalandel	11,9	10,7	22,0
Andel av kortsiktig gjeld	48,3	47,9	40,6
Andel av langsiktig gjeld	39,8	41,4	37,4

Egenkapitalen blir i lønnsomhetsundersøkelsen regnet som en restpost, der sum eiendeler fratrukket sum kortsiktig gjeld og sum langsiktig gjeld er lik egenkapitalen. Egenkapitalandelen sier hvor mye egenkapitalen utgjør av totalkapitalen.

Egenkapitalandelen var på 11,9 prosent i 2003 mot 10,7 prosent i 2002. Egenkapitalen økte mao. Fra 2002 til 2003. I 2003 utgjør dermed gjelden en mindre del av totalkapitalen sammenlignet med 2002.

D. RESULTATANALYSE - ULIKE REGIONER -

Vi skal i dette kapittelet se nærmere på det gjennomsnittlige resultat for hver enkelt region.

I tabell D.1. har vi valgt å vise prosentvis representasjon for de ulike geografiske regioner. Den prosentvise representasjonen fremkommer ved at antall konsesjoner i undersøkelsen er blitt sett i forhold til det totale antall konsesjoner som er registrert i drift for samme region.

Tabell D.1.

Regioner:	Deltakelse i %
Hele landet	51,3
Finnmark og Troms	45,2
Nordland	57,9
Trøndelag	44,2
Møre og Romsdal	47,2
Sogn og Fjordane	46,2
Hordaland	77,3
Rogaland og Skagerrakkysten	28,4

Tabellen ovenfor viser at representasjonen i de fleste regioner er forholdsvis høy, unntaket er Rogaland og Skagerrakkysten.

Ser en nærmere på Rogaland og Skagerrakkysten finner en at utvalget i Rogaland var på 40,6 prosent i 2003. Det er med andre ord utvalget for Skagerrakkysten som er dårlig.

Vær oppmerksom på at det økonomiske resultatet varierer fra region til region. Også innad i regionene er det variasjoner fra selskap til selskap.

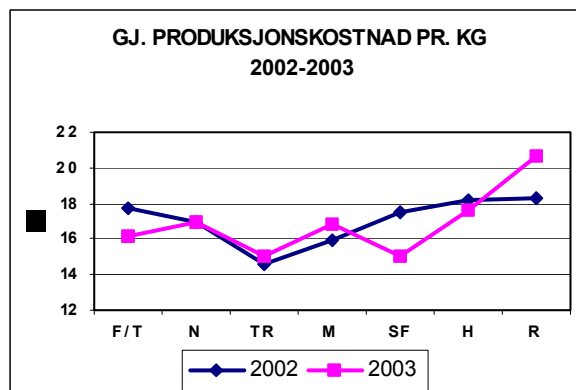
Datamateriale viser at 2003 var et svakt økonomisk år for alle regioner.

Figur 4 viser produksjonskostnad pr. kg i de ulike regioner for 2002 og 2003. Figuren viser at forskjellene mellom regionene i produksjonskostnad pr. kg var større i 2003 enn i 2002.

Forkortelsene på x-aksen står for:

- F/T : Finnmark og Troms
- N : Nordland
- TR : Nord- og Sør-Trøndelag
- M : Møre og Romsdal
- SF : Sogn og Fjordane
- H : Hordaland
- R : Rogaland og Skagerrakkysten

FIGUR 4

D1. FINNMARK OG TROMS

I undersøkelsen er fylkene Finnmark og Troms slått sammen til en resultatgruppe. Dette skyldes at utvalget omfatter selskaper som har konsesjoner på tvers av fylkesgrensene.

Finnmark og Troms hadde en positiv utvikling i det økonomiske resultatet fra 2002 til 2003. Viktige lønnsomhetsmål som lønnsvevne pr. årsverk og driftsmargin ble kraftig forbedret i perioden.

Lønnsvevne pr. årsverk gikk opp fra minus kr 681 410 i 2002 til minus kr 268 852 i 2003, mens driftsmarginen ble redusert fra minus 15,2 prosent til minus 3,2 prosent i samme periode.

Forbedringen i det økonomiske resultatet skyldes flere forhold. For det første gikk gjennomsnittlig produksjonskostnad pr. kg ned fra 2002 til 2003, og for det andre var det en svak oppgang i gjennomsnittlig salgspris pr. kg i samme periode.

Gjennomsnittlig salgspris pr. kg, uansett fiskeslag, gikk opp med 1,1 prosent, og var kr 16,35 i 2003.

En annen faktor som bidro til å forbedre det økonomiske resultatet var en økning i posten "beholdningsendring levende fisk".

Ser en nærmere på beholdning av levende fisk finner en at endringen skyldes at biomassen (vekt) på levende fisk har gått kraftig opp fra 1.1 til 31.12.

Tabell D.1.1. viser gjennomsnittlig beholdning av levende fisk i Finnmark og Troms i 2003, basert på utvalget i 2003-undersøkelsen.

		01.01.03	31.12.03
Laks (levende)	stk	608 633	606 148
Ørret (levende)	stk	37 570	25 414
Biomasse	kg	1 257 093	1 438 186
Gj. vekt på lev. fisk	kg	1,95	2,28

Produktiviteten, målt som produksjon pr. årsverk, gikk opp fra 2002 til 2003 med 15,4 prosent. Til tross for oppgang i produktiviteten var det Finnmark og Troms som sammen med Nordland hadde lavest produksjon pr. årsverk i 2003.

Tabell D.1.2. viser utvikling i gjennomsnittlig salgspris pr. kg, uansett fiskeslag og produksjonskostnad pr. kg produsert fisk for Finnmark og Troms for årene 2001 til 2003.

		2003	2002	2001
Salgspris pr. kg	kr	16,35	16,18	18,79
Prod. kost. Pr. kg	kr	16,20	17,68	17,43

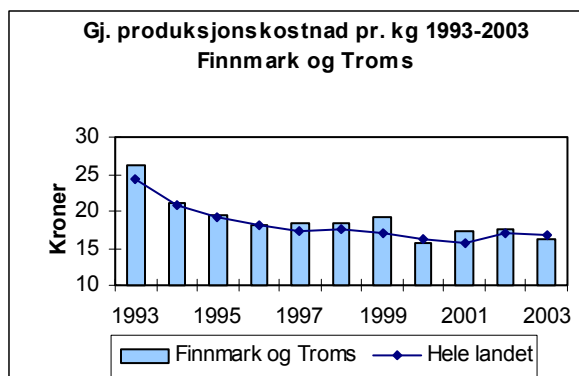
Av tabell D.1.2. ser vi at det var en nedgang i produksjonskostnad pr. kg fra 2002 til 2003. Nedgangen var på 8,4 prosent, og var en av årsakene til forbedringen i det økonomiske resultatet fra 2002 til 2003.

De fleste kostnadsposter gikk ned fra 2002 til 2003. Størst var nedgangen i gjennomsnittlig smoltkostnad og forsikringskostnad.

Figur 5 viser gjennomsnittlig produksjonskostnad pr. kg for Finnmark og Troms for årene 1993-2003.

I diagrammet er det også lagt inn en linje som viser gjennomsnittlig produksjonskostnad pr. kg for landsgjennomsnittet i samme tidsrom.

FIGUR 5

D2. NORDLAND

Ett av selskapene i Nordland omfatter i tillegg to konsesjoner fra Troms. Til tross for dette har vi valgt å la resultater fra dette selskapet inngå i utvalget for Nordland.

Oppdretterne i Nordland hadde i likhet med oppdretterne i Finnmark og Troms en forbedring i det gjennomsnittlige resultatet fra 2002 til 2003. Forbedringen i Nordland var imidlertid ikke like stor som for Finnmark og Troms.

Gjennomsnittlig lønnssevne pr. årsverk gikk opp fra minus kr 145 548 i 2002 til pluss kr 39 370 i 2003.

Forbedringen i det gjennomsnittlige resultatet bekreftes ved at også driftsmargin og totalrentabiliteten endret seg positivt. Totalrentabiliteten ble forbedret fra minus 1,4 prosent i 2002 til pluss 1,3 prosent i 2003, mens driftsmargin gikk opp fra minus 3,3 prosent i 2002 til minus 0,2 prosent i 2003.

Det var kun Trøndelag som hadde et "bedre" økonomisk resultat enn Nordland i 2003.

Forbedringen i det økonomiske resultatet skyldes en kombinasjon av flere forhold.

Produksjonen av fisk gikk noe ned fra 2002 til 2003. Produksjonsnedgangen resulterte i at de totale kostnadene også gikk ned i samme tidsrom. Gjennomsnittlig produksjon av fisk gikk ned fra 2 329 039 kilo i 2002 til 2 284 153 kilo i 2003.

Nedgangen i produksjon av fisk kan forklares med en nedgang beholdning av antall levende fisk fra 1.1. til 31.12.

Tabell D.2.1. viser gjennomsnittlig beholdning av levende fisk i Nordland i 2003, basert på utvalget i 2003-undersøkelsen.

		01.01.03	31.12.03
Laks (levende)	Stk	817 610	797 566
Ørret (levende)	Stk	43 734	28 061
Biomasse	Kg	1 773 454	1 706 458
Gj. vekt på lev. fisk	Kg	2,06	2,07

Gjennomsnittlig produksjonskostnad pr. kg var så å si uendret fra 2002 til 2003. Ser en nærmere på de ulike kostnadspostene finner en at de fleste kostnadsposter gikk ned fra 2002 til 2003.

Når produksjonskostnad pr. kg likevel var uendret fra 2002 til 2003 skyldes dette en kraftig økning i gjennomsnittlig smoltkostnad pr. kg i perioden.

Gjennomsnittlig smoltkostnad pr. kg økte med 25,1 prosent fra 2002 til 2003, og var kr 2,34 i 2003.

Tabell D.2.2. viser utvikling i gjennomsnittlig salgspris pr. kg, uansett fiskeslag og produksjonskostnad pr. kg for Nordland for årene 2001-2003.

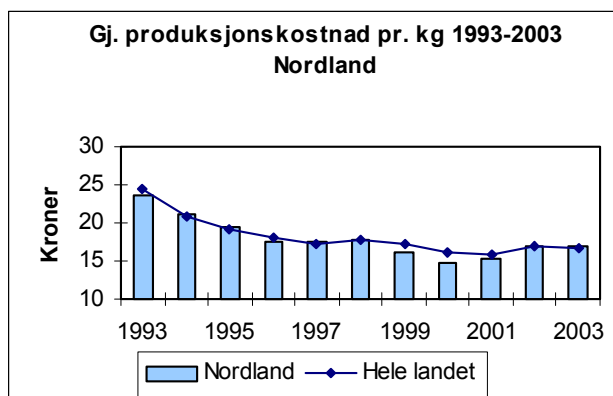
		2003	2002	2001
Salgspris pr. kg	kr	17,77	17,89	18,27
Prod. kost. pr. kg	kr	16,92	16,96	15,21

Av tabell D.2.2. ser en at også gjennomsnittlig salgspris pr. kg, uansett fiskeslag bare viste en liten reduksjon fra 2002 til 2003.

Figur 6 viser gjennomsnittlig produksjonskostnad pr. kg produsert fisk for Nordland for årene 1993-2003.

I diagrammet er det også lagt inn en linje som viser gjennomsnittlig produksjonskostnad pr. kg for landsgjennomsnittet i samme tidsrom.

FIGUR 6

D3. TRØNDELAG

I undersøkelsen har vi sett oss nødt til å slå sammen Nord-Trøndelag og Sør-Trøndelag til en resultatgruppe. Dette fordi vi i utvalget har regnskap som omfatter selskap som går på tvers av fylkesgrensen, og dermed er vi ikke i stand til å danne egne resultatgrupper for Nord- og Sør-Trøndelag.

Ett av selskapene fra Trøndelag omfatter også konsesjoner fra Møre og Romsdal. Til tross for

dette har vi valgt å la resultater fra dette selskapet inngå i utvalget for Trøndelag.

Også for Trøndelag kan vi konstantere en forbedring i det økonomiske resultatet fra 2002 til 2003.

En sammenligning av de ulike regionene viser at det var Trøndelag som hadde det "beste" resultatet i 2003. Trøndelag hadde bl.a. "høyest" lønnsvevne pr. årsverk og "høyest" driftsmargin i 2003.

Ser en nærmere på de viktigste lønnsomhetsmålene finner en at lønnsvevne pr. årsverk gikk opp fra kr 64 364 i 2002 til kr 297 719 i 2003. Driftsmarginen økte fra minus 1,3 prosent til pluss 3,3 prosent i samme tidsrom.

Forbedringen i det økonomiske resultatet kan i stor grad tilbakeføres til økte salgssinntekter i perioden.

Økningen i de totale salgssinntektene skyldes en kombinasjon av høyere gjennomsnittlig salgspris pr. kg og økning solgt mengde fisk fra 2002 til 2003.

Gjennomsnittlig salgspris pr. kg, uansett fiskeslag, gikk opp med 5,4 prosent og var i 2003 kr 17,03.

Solgt mengde fisk (laks og ørret) gikk opp med 27,1 prosent i perioden. Det var en økning i salg av laks på 30,6 prosent som førte til nevnte oppgang i totalt solgt mengde fisk fra 2002 til 2003.

Også produksjonen av fisk gikk opp som følge av oppgang i solgt mengde fisk, men oppgangen var ikke like stor som for solgt mengde. Dette skyldes en nedgang i biomassen av levende fisk fra 1.1. til 31.12.

Tabell D.3.1. viser gjennomsnittlig beholdning av levende fisk i Trøndelag i 2003, basert på utvalget i 2003-undersøkelsen.

		01.01.03	31.12.03
Laks (levende)	stk	867 232	858 156
Ørret (levende)	stk	113 056	93 676
Biomasse	kg	1 681 097	1 676 169
Gj. vekt på lev. fisk	kg	1,71	1,76

Trøndelag hadde en liten økning i gjennomsnittlig produksjonskostnad pr. kg fra 2002 til 2003.

Økningen i gjennomsnittlig produksjonskostnad pr. kg skyldes først og fremst en økning i kostnads-

posten "annen driftskostnad" pr. kg fra 2002 til 2003.

Tiltross for økningen i gjennomsnittlig produksjonskostnad pr. kg var det oppdretterne i Trøndelag som i gjennomsnitt hadde den laveste produksjonskostnad pr. kg i 2003. En produksjonskostnad pr. kg på kr 14,98 er betydelig lavere enn landsgjennomsnittet på kr 16,73 i 2003.

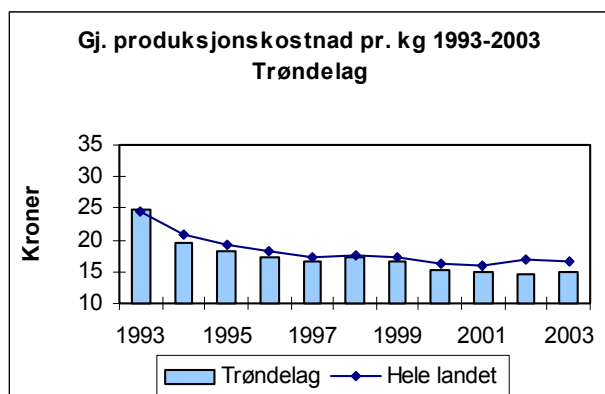
Tabell D.3.2. viser utvikling i gjennomsnittlig salgspris pr. kg, uansett fiskeslag og produksjonskostnad pr. kg for Trøndelag for årene 2001-2003.

Tabell D.3.2.		2003	2002	2001
Salgspris pr. kg	kr	17,03	16,16	18,43
Prod. kost. Pr. kg	kr	14,98	14,58	14,91

Figur 7 viser gjennomsnittlig produksjonskostnad pr. kg produsert fisk for Trøndelag for årene 1993-2003.

I diagrammet er det også lagt inn en linje som viser gjennomsnittlig produksjonskostnad pr. kg for landsgjennomsnittet i samme tidsrom.

FIGUR 7

D4. MØRE OG ROMSDAL

Møre og Romsdal hadde en kraftig nedgang i det økonomiske resultatet fra 2002 til 2003. Lønns- evne pr. årsverk ble redusert fra minus kr 268 550 i 2002 til minus kr 652 142 i 2003. Driftsmargin gikk ned fra minus 4,1 prosent i 2002 til minus 11,1 prosent i 2003.

Hovedårsaken til nedgang i det økonomiske resultatet i Møre og Romsdal var en nedgang i de totale salgsinntektene fra 2002 til 2003. I tillegg bidro en økning i produksjonskostnad pr. kg til å forverre resultatet ytterligere.

Nedgangen i de totale salgsinntektene skyldes en kombinasjon av reduksjon i gjennomsnittlig salgspris pr. kg og solgt mengde fisk fra 2002 til 2003.

Gjennomsnittlig salgspris pr. kg, uansett fiskeslag gikk ned fra kr 18,59 i 2002 til kr 18,07 i 2003. En nedgang på 2,8 prosent.

Til tross for nedgangen i gjennomsnittlig salgspris pr. kg var det Møre og Romsdal som i gjennomsnitt oppnådde høyeste salgspris pr. kg i 2003. Det samme var tilfelle i 2001 og 2002.

Totalt solgt mengde fisk (laks og ørret) gikk ned med 12,3 prosent i perioden. Det var først og fremst en nedgang i salg av ørret på 27,5 prosent som førte til nevnte nedgang i totalt solgt mengde fisk fra 2002 til 2003.

Også produksjonen av fisk gikk ned fra 2002 til 2003. En nedgang på 23,2 prosent. Nedgangen skyldes en kombinasjon av nedgang i solgt mengde fisk og redusert biomasse av levende fisk fra 1.1. til 31.12.

Tabell D.4.1. viser gjennomsnittlig beholdning av levende fisk i Møre og Romsdal i 2003, basert på utvalget i 2003-undersøkelsen.

Tabell D.4.1.		01.01.03	31.12.03
Laks (levende)	stk	510 514	469 877
Ørret (levende)	stk	294 202	238 544
Biomasse	kg	1 395 622	1 158 987
Gj. vekt på lev. fisk	kg	1,73	1,64

Produktiviteten, målt som produksjon pr. årsverk gikk også ned fra 446 738 kilo i 2002 til 401 101 kilo i 2003.

Tiltross for nedgang i produktiviteten fra 2002 til 2003 var det Møre og Romsdal som hadde høyest produktivitet i 2003. En produktivitet på 401 101 kilo er betydelig høyere enn landsgjennomsnittet på 346 684 kilo i 2003. Det var også Møre og Romsdal som i gjennomsnitt hadde høyest produktiviteten i 2002.

Tabell D.4.2. viser utvikling i salgspris pr. kg, uansett fiskeslag og produksjonskostnad pr. kg for Møre og Romsdal for årene 2001-2003.

Tabell D.4.2.		2003	2002	2001
Salgspris pr. kg	kr	18,07	18,59	18,92
Prod. kost. Pr. kg	kr	16,80	15,95	15,86

Av tabell D.4.2. så ser en at produksjonskostnad pr. kg gikk opp fra 2002 til 2003. Økningen i gjennomsnittlig produksjonskostnad bidro til å forverre det økonomiske resultatet ytterligere

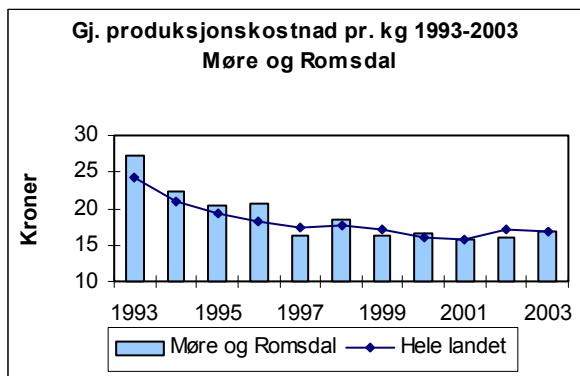
Gjennomsnittlig produksjonskostnad pr. kg gikk opp med 5,3 prosent fra 2002 til 2003. Ser en nærmere på produksjonskostnad pr. kg ser en at de fleste kostnadsposter gikk opp. Størst var imidlertid oppgangen i kostnadsposten "annen driftskostnad".

Det er verd å merke seg at oppdretterne i Møre og Romsdal i gjennomsnitt har større ørretproduksjon enn oppdretterne i de øvrige regionene. Beholdning av levende ørret utgjorde 33,7 prosent av den totale beholdning av levende fisk i 2003. Tilsvarende tall for landsgjennomsnittet var 12,3 prosent.

Figur 8 viser gjennomsnittlig produksjonskostnad pr. kg produsert fisk for Møre og Romsdal for årene 1993-2003.

I diagrammet er det også lagt inn en linje som viser gjennomsnittlig produksjonskostnad pr. kg for landsgjennomsnittet i samme tidsrom.

FIGUR 8

D5. SOGN OG FJORDANE

Også for oppdretterne i Sogn og Fjordane viste det økonomiske resultatet en forbedring fra 2002 til 2003. Lønnsevne pr. årsverk ble endret fra minus kr 876 008 i 2002 til minus kr 282 686 i 2003, mens driftsmargin ble endret fra minus 14,6 prosent til minus 6,5 prosent i samme periode.

Hovedårsaken til forbedringen i det økonomiske resultatet fra 2002 til 2003 var en kraftig reduksjon i de totale kostnadene.

Reduksjonen i de totale kostnadene fra 2002 til 2003 skyldes i all hovedsak en generell kostnadsnedgang som følge av redusert produksjon av fisk i samme periode. I tillegg bidro en nedgang i produksjonskostnad pr. kg til å forsterke reduksjonen i de totale kostnadene ytterligere.

Vi kan heller ikke se bort fra at utvalgets sammensetning kan ha hatt betydning for kostnadsutviklingen i Sogn og Fjordane fra 2002 til 2003. Utvalget i 2003 består av færre selskaper enn i 2002. Imidlertid deltok samtlige selskaper i 2003-undersøkelsen også i 2002-undersøkelsen.

Produksjonen av fisk ble redusert med hele 24,7 prosent fra 2002 til 2003. Reduksjonen i produksjon av fisk skyldes både en nedgang i salg av ørret og en reduksjon i beholdning av levende fisk.

Ser en nærmere på beholdning av levende fisk så finner en at det var en nedgang i antall levende fisk, både laks og ørret, som var årsaken til reduksjonen i beholdning av levende fisk fra 2002 til 2003. Antall levende laks gikk ned med 9,2 prosent, mens antall av levende ørret gikk ned med 16,9 prosent fra 01.01. til 31.12. i 2003.

Biomassen, totalvekt på den levende fisken, var så å si uendret fra 01.01. til 31.12. Dette skyldes at gjennomsnittlig vekt på den levende fisken gikk opp i samme tidsrom.

Tabell D.5.1. viser gjennomsnittlig beholdning av levende fisk i Sogn og Fjordane i 2003, basert på utvalget i 2003-undersøkelsen.

		01.01.03	31.12.03
Laks (levende)	stk	740 312	672 423
Ørret (levende)	stk	175 485	145 759
Biomasse	kg	1 453 627	1 432 637
Gj. vekt på lev. fisk	kg	1,59	1,75

Gjennomsnittlig salgspris pr. kg, uansett fiskeslag, gikk ned fra 2002 til 2003 med 5 prosent. Gjennomsnittlig salgspris pr. kg var kr 15,31 i 2003.

En sammenligning av gjennomsnittlig salgspris pr. kg, uansett fiskeslag, mellom de ulike regioner viser at selskapene i Sogn og Fjordane i gjennomsnitt oppnådd den laveste salgspris pr. kg, uansett fiskeslag i 2003. Det samme var tilfelle i 2001 og 2002.

Tiltross for nedgang i gjennomsnittlig salgspris pr. kg viste det økonomiske resultatet i Sogn og Fjordane en positiv utvikling. Dette skyldes som

nevnt at kostnadene ble kraftig redusert i samme tidsrom.

Tabell D.5.2. gir en oversikt over gjennomsnittlig salgspris pr. kg, uansett fiskeslag og gjennomsnittlig produksjonskostnad pr. kg for Sogn og Fjordane for årene 2001-2003.

		2003	2002	2001
Salgspris pr. kg	kr	15,31	16,12	16,98
Prod. kost. pr. kg	kr	15,02	17,55	14,40

Gjennomsnittlig produksjonskostnad pr. kg gikk ned fra kr 17,55 i 2002 til kr 15,02 i 2003. En nedgang på 14,4 prosent.

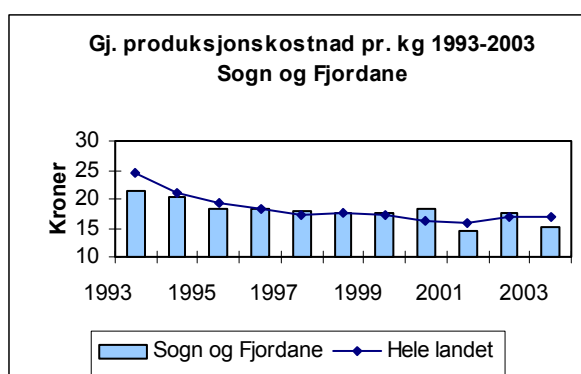
Alle kostnadsposter gikk ned, men reduksjonen i kostnadsposten "annen driftskostnad pr. kg" var størst. Kostnadsposten "annen driftskostnad pr. kg" gikk ned med 42,7 prosent fra 2002 til 2003.

Da denne posten ikke er nærmere spesifisert kan vi ikke si noe om årsaken til endringer i denne kostnadsposten. Dette er imidlertid en post som varierer sterkt i betydning fra selskap til selskap. Endringer kan derfor skyldes variasjoner i utvalget fra år til år.

Figur 9 viser gjennomsnittlig produksjonskostnad pr. kg produsert fisk for Sogn og Fjordane for årene 1993-2003.

I diagrammet er det også lagt inn en linje som viser gjennomsnittlig produksjonskostnad pr. kg for landsgjennomsnittet i samme tidsrom

FIGUR 9

D6. HORDALAND

Hordaland hadde en nedgang i det økonomiske resultatet fra 2002 til 2003. De viktigste lønnsomhetsmålene lønnsevne pr. årsverk og driftsmargin ble redusert i tidsrommet.

Lønnsevne pr. årsverk gikk ned fra minus kr 594 120 i 2002 til minus kr 960 393 i 2003, mens driftsmargin ble redusert fra minus 9,8 prosent til minus 10,2 prosent i samme tidsrom.

Reduksjonen i det økonomiske resultatet skyldes først og fremst en reduksjon i de totale salgsinntektene fra 2002 til 2003.

Hovedårsaken til de reduserte salgsinntektene var en nedgang i gjennomsnittlig salgspris pr. kg, uansett fiskeslag fra 2002 til 2003. Gjennomsnittlig salgspris pr. kg gikk ned med 11,9 prosent og var i 2003 kr 15,78.

En annen faktor som bidro til å redusere det økonomiske resultatet var reduksjon i postene "beholdningsendring levende fisk" og "beholdningsendring frossenfisk". Beholdningsendring blir i undersøkelsen betraktet som en kostnadsreduserende post.

Ser en nærmere på beholdning av levende fisk finner en at reduksjonen skyldes at både antall levende fisk og biomasse (vekt) på levende fisk er redusert fra 01.01. til 31.12.

Tabell D.6.1. viser gjennomsnittlig beholdning av levende fisk i Hordaland i 2003, basert på utvalget i 2003-undersøkelsen.

		01.01.03	31.12.03
Laks (levende)	stk	693 050	629 383
Ørret (levende)	stk	135 339	117 169
Biomasse	kg	1 384 032	1 308 311
Gj. vekt på lev. fisk	Kg	1,67	1,75

Vi har registrert en høy gjennomsnittlig fôrfaktor i Hordaland i 2003. Gjennomsnittlig fôrfaktor var på 1,37 i 2003. Det indikere en dårligere utnyttelse av fôret i 2003 enn tidligere år. Den dårlige utnyttelsen av fôret kan skyldes flere forhold, bl.a. høy sjøtemperatur, andre fôrtyper enn tidligere etc.

Ser en på gjennomsnittlig fôrpris pr. kg så finner en at den gikk ned fra 2002 til 2003.

For øvrig hadde de fleste regioner en høyere gjennomsnittlig fôrfaktor i 2003 sammenlignet med 2002.

Oppdretterne i Hordaland hadde en nedgang i gjennomsnittlig produksjonskostnad pr. kg fra 2002 til 2003. En nedgang på 3,2 prosent.

Tabell D.6.2. viser gjennomsnittlig salgspris pr. kg, uansett fiskeslag og gjennomsnittlig produksjonskostnad pr. kg for Hordaland for årene 2001-2003.

		2003	2002	2001
Salgspris pr. kg	Kr	15,78	17,91	18,20
Prod. kost. pr. kg	kr	17,65	18,23	15,97

Ser en nærmere på produksjonskostnadene finner en at noen kostnadsposter gikk opp, mens andre gikk ned fra 2002 til 2003.

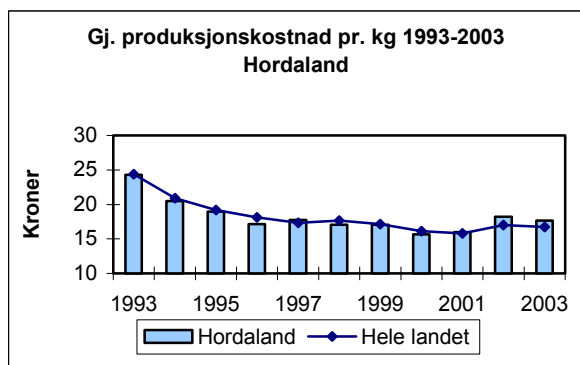
Netto finanskostnad pr. kg gikk kraftig opp fra 2002 til 2003. En kraftig nedgang i de totale finansinntektene forklarer denne økningen.

Når gjennomsnittlig produksjonskostnad pr. kg, tilross for en kraftig oppgang i netto finanskostnad pr. kg, likevel gikk ned fra 2002 til 2003 skyldes dette først og fremst en kraftig nedgang i kostnadsposten "annen driftskostnad pr. kg" i samme periode. Kostnadsposten "annen driftskostnad pr. kg" gikk ned med 41,4 prosent fra 2002 til 2003.

Figur 10 viser gjennomsnittlig produksjonskostnad pr. kg produsert fisk for Hordaland for årene 1992-2003.

I diagrammet er det også lagt inn en linje som viser gjennomsnittlig produksjonskostnad pr. kg for landsgjennomsnittet i samme tidsrom.

FIGUR 10

D7. ROGALAND OG SKAGERRAKKYSTEN

Samlet består utvalget fra Rogaland og Skagerrakkysten kun av 28,4 prosent av konsesjonene i drift i regionen. Den lave representativiteten skyldes at utvalget fra Skagerrakkysten er svært lavt. Utvalget fra Rogaland består av 40,6 prosent av konsesjonene i drift.

Vær oppmerksom på at presenterte resultater fra Rogaland og Skagerrakkysten derfor først og fremst gi et bilde av den økonomiske situasjonen i Rogaland.

Rogaland og Skagerrakkysten hadde i likhet med Hordaland og Møre og Romsdal en nedgang i det økonomiske resultatet fra 2002 til 2003. Lønnssevne pr. årsverk gikk ned fra minus kr 296 059 i 2002 til minus kr 1 470 240 i 2003, mens driftsmargin gikk ned fra minus 9,5 prosent til minus 17,8 prosent i samme periode.

En sammenligning av de viktigste lønnsomhetsmålene viser at det var Rogaland og Skagerrakkysten som hadde lavest lønnssevne pr. årsverk i 2003. Det var også Rogaland og Skagerrakkysten som hadde lavest driftsmargin i 2003.

Den negative utviklingen i det økonomiske resultatet i Rogaland og Skagerrakkysten skyldes flere forhold.

For det første var det en nedgang i gjennomsnittlig salgspris pr. kg på 8,3 prosent fra 2002 til 2003. Gjennomsnittlig salgspris pr. kg var kr 15,65 i 2003.

For det andre var det en reduksjon i posten "beholdningsendring levende fisk" fra 2002 til 2003. En reduksjonen som bidro til å øke de totale kostnadene kraftig i samme periode.

Beholdningsendring blir i undersøkelsen betraktet som en kostnadsreducerende post. Reduksjonen i posten "beholdningsendring levende fisk" skyldes en nedgang både i antall levende fisk, biomasse og gjennomsnittlig vekt på den levende fisken fra 1.1. til 31.12.

Tabell D.7.1. viser gjennomsnittlig beholdning av levende fisk i Rogaland og Skagerrakkysten i 2003, basert på utvalget i 2003-undersøkelsen.

		01.01.03	31.12.03
Laks (levende)	stk	1 185 578	1 119 595
Ørret (levende)	stk	0	0
Biomasse	Kg	1 946 284	1 633 962
Gj. vekt på lev. Fisk	Kg	1,64	1,46

En tredje faktor som bidro til å redusere det økonomiske resultatet var en økning i gjennomsnittlig produksjonskostnad pr. kg fra 2002 til 2003. Gjennomsnittlig produksjonskostnad pr. kg gikk opp med 13,3 prosent.

De fleste kostnadsposter gikk opp fra 2002 til 2003. Størst var oppgangen i netto finanskostnad

pr. kg med 59,4 prosent. Oppgangen i netto finanskostnad henger sammen med en kraftig reduksjon i de totale finansinntektene sammen med økte finanskostnader. Nedgangen i finansinntektene kan sannsynligvis forklares med lavt rentenivå i 2003.

Det var Rogaland og Skagerrakkysten som sammen med Hordaland hadde de høyeste produksjonskostnad pr. kg i 2003. Det samme var tilfelle for 2002.

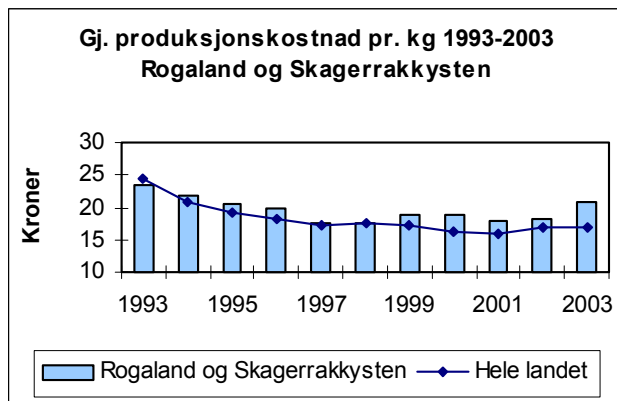
Tabell D.7.2. gir en oversikt over gjennomsnittlig salgspris pr. kg, uansett fiskeslag og produksjonskostnad pr. kg for Rogaland og Skagerrakkysten for årene 2001-2003.

Tabell D.7.2.		2003	2002	2001
Salgspris pr. kg	Kr	15,65	17,06	18,84
Prod. kost. pr. kg	Kr	20,67	18,24	17,86

Figur 11 viser gjennomsnittlig produksjonskostnad pr. kg produsert fisk for Rogaland og Skagerrakkysten for årene 1993-2003.

I diagrammet er det også lagt inn en linje som viser gjennomsnittlig produksjonskostnad for landsgjennomsnittet i samme tidsrom.

FIGUR 11

E. RESULTATANALYSE FORDELT ETTER STØRRELSE

Formålet med å presentere resultater fordelt etter selskapsstørrelse er å kunne måle eventuelle stordriftsfordeler.

Vi har ved gruppering tatt utgangspunkt i eierskap, og presenterer gjennomsnittresultater for 5 grupper. Disse er:

Gruppe 1: 1 konsesjon
Gruppe 2: 2 - 4 konsesjoner
Gruppe 3: 5 - 9 konsesjoner
Gruppe 4: 10 - 14 konsesjoner
Gruppe 5: 15 eller flere konsesjoner

E1. BAKGRUNN

Det har som tidligere nevnt blitt mer og mer vanlig at et oppdrettsselskap eier flere konsesjoner. Selskap med flere konsesjoner drives ofte som en enhet, og leverer felles årsregnskap for sine konsesjoner.

Noen oppdrettsselskap (større konsern) har imidlertid valgt å levere opplysninger til undersøkelsen via sine datterselskap, slik at opplysningene blir å finne på konsesjonsnivå eller regionsnivå.

Ved gruppering av resultat fordelt etter størrelse har vi tatt utgangspunkt i eierskap. Det betyr at innehaverens totale antall konsesjoner avgjør hvilke gruppe innehaverens selskaper havner i.

Det finnes en viss risiko ved denne beregningen. For noen innehavere mangler vi opplysninger fra enkelte datterselskap, avdelinger etc. I presentasjonen av de ulike gruppene vil derfor gjennomsnittstørrelser som f.eks. driftsinntekt, driftskostnad, driftsresultat etc. i enkelte grupper være lavere enn reell gjennomsnittsverdi for gruppen.

På bakgrunn av overnevnte forhold har vi valgt å vektlegge de størrelsesnøytrale resultatbegrepene i analysen.

I arbeidet med lønnsomhetsundersøkelsen vil vi imidlertid foreta en løpende vurdering av beregnings- og grupperingsmetoden. Fremtidige

endringer i eierstruktur kan også gjøre det nødvendig å endre metodene i senere undersøkelser.

E2. RESULTATER

Tabell E.2.1. gir en oversikt over hvor mange selskaper og konsesjoner som finnes i utvalget for de 5 størrelsesgruppene i lønnsomhetsundersøkelsen for 2003. Tall i stk.

Tabell E.2.1.

	Antall Selskaper	Antall konsesjoner
Gruppe 1	33	33
Gruppe 2	67	140
Gruppe 3	15	68
Gruppe 4	6	35
Gruppe 5	27	165

Størrelser som driftsinntekt, driftskostnad, driftsresultat, bemanning, salg, etc. vil være økende med antall konsesjoner som de enkelte konsern eier. Omsetningen i selskapene er, som i annen industri, korrelert med størrelsen på selskapet.

For å avdekke hvorvidt sammenslåing av konsesjoner har medført stordriftsfordeler i næringen, vil en måtte *basere en slik analyse på størrelsesnøytrale resultatbegrep*.

Resultatbegrepene driftsmargin, lønnsevne pr. årsverk, produksjon pr. årsverk, nøkkeltall og produksjonskostnad pr. kg vil være egnede verktøy i en slik sammenligning.

✓ Lønnsomhet for ulike størrelsesgrupper

Hovedkonklusjonen en kan trekke på bakgrunn av inkommet materiale er at 2003 var et svakt økonomiske år for alle de 5 størrelsesgruppene. Alle grupper, unntatt gruppe 4, hadde likevel en forbedring i det økonomiske resultatet fra 2002 til 2003.

En sammenligning av driftsmargin, totalrentabilitet og overskuddsgrad viser forskjellen i lønnsomhet mellom de ulike gruppene i 2003.

Forskjellen i lønnsomhet mellom de ulike gruppene i 2003 er større enn det den var i 2002.

Tabell E.2.2. viser driftsmargin og totalrentabilitet og overskuddsgrad for de 5 størrelsesgruppene i 2003. Tall i prosent.

Tabell E.2.2.

	Drifts- margin	Total- rentabilitet	Overskudds- grad
Gruppe 1	-6,8	-3,3	-4,8
Gruppe 2	-6,2	-3,6	-5,1
Gruppe 3	-4,3	-2,2	-3,4
Gruppe 4	-14,3	-8,9	-14,0
Gruppe 5	-3,8	-2,2	-3,4

Som en ser av tabell E.2.2. hadde gruppe 5 "best" driftsmargin i 2003. I tillegg hadde gruppe 5, sammen med gruppe 3, "best" totalrentabilitet og "best" overskuddsgrad i 2003.

Overskuddsgrad forteller hvor mye det var i fortjeneste pr. omsatt krone. En gjennomsnittlig overskuddsgrad på minus 3,4 prosent i gruppe 5 og 3 betyr at oppdretterne av hver salgskrone manglet 3,4 øre til dekning av finanskostnader.

Tabell E.2.3. viser lønnsevne pr. årsverk for de 5 størrelsesgruppene. Tall i kroner.

Tabell E.2.3.	Lønnsevne pr. årsverk
Gruppe 1	-150 114
Gruppe 2	-263 137
Gruppe 3	-325 031
Gruppe 4	-1 104 086
Gruppe 5	-455 720

Ser en på lønnsevne pr. årsverk finner en imidlertid at det var gruppe 1 som hadde "beste" lønnsevne pr. årsverk i 2003.

Tabell E.2.4. viser historisk utvikling i lønnsevne pr. årsverk for de 5 størrelsesgruppene de tre siste årene. Tall i kroner.

Tabell E.2.4.

	2003	2002	2001
Gruppe 1	-150 114	-327 734	110 616
Gruppe 2	-263 137	-328 808	162 931
Gruppe 3	-325 031	-455 595	239 213
Gruppe 4	-1 104 086	-1 471	626 928
Gruppe 5	-455 720	-539 065	547 497

En sammenligning av størrelsesgrupperingene viser at det er gruppe 4 som har hatt det beste resultatet de siste årene, unntatt i 2003. I 2003 var det gruppe 4 som klart hadde det svakeste resultatet.

Siden det i 2003 varierer hvilken gruppe som har høyest lønnsevne pr. årsverk, driftsmargin og totalrentabilitet er det vanskelig å konkludere med hvilke gruppe som har det beste økonomiske

resultatet. Vi kan heller ikke ut fra tallmateriale finne klare stordriftsfordeler i 2003.

✓ Produktivitet for ulike størrelsesgrupper

Ser vi på produktivitet, målt som produksjon pr. årsverk viser det seg at det var gruppe 3 som var mest produktiv. Gruppe 3 var også mest produktiv i 2002.

Gruppe 3 hadde en gjennomsnittlig produksjon pr. årsverk på 409 325 kilo i 2003. Dette var 157 915 kilo høyere enn gruppe 1 som hadde lavest produktivitet i 2003 med 251 410 kilo.

✓ Produksjonskostnad pr. kg for ulike størrelsesgrupper

En sammenligning av produksjonskostnad pr. kg viser at det var gruppe 3 som hadde lavest produksjonskostnad pr. kg i 2003.

Gruppe 3 hadde en gjennomsnittlig produksjonskostnad pr. kg på kr 15,65 i 2003. Det er først og fremst forskjell i posten "annen driftskostnad" som utgjør forskjellen mellom gruppe 3 og de øvrige gruppene.

Høyest produksjonskostnad pr. kg hadde gruppe 4 med kr 20,75 i 2003.

Vær oppmerksom på at produksjonskostnad pr. kg kan inneholde kostnader som ikke er relatert til selve produksjonen av matfisk. Dette gjelder spesielt for de største selskapene

Dette skyldes at det i enkelte tilfeller har vært vanskelig å trekke ut samtlige kostnader knyttet til annen produksjon fra produksjonskostnadene. Posten "annen driftskostnad" vil derfor være noe høyere for disse selskapene.

I tabell E.2.5. har vi valgt å vise gjennomsnittlig salgspris pr. kg, uansett fiskeslag og gjennomsnittlig produksjonskostnad pr. kg for de ulike størrelsesgruppene i 2003.

Tabell E.2.5.	Salgspris pr. kg	Prod. kost. pr. kg
Gruppe 1	15,80	16,22
Gruppe 2	16,08	16,19
Gruppe 3	16,28	15,65
Gruppe 4	18,30	20,75
Gruppe 5	17,06	16,99

Ser en på oppnådd salgspris pr. kg, uansett fiskeslag finner en at det var selskapene i gruppe 4 som i gjennomsnitt hadde oppnådd høyest salgspris pr. kg i 2003.

Lavest salgspris pr. kg, uansett fiskeslag, var det gruppe 1 som oppnådde i 2003.

F. TABELLVERK

F1. GJENNOMSNITTSRESULTATER FOR HELE LANDET

UTVALG

		2003	2002	2001
Antall selskap i utvalget	stk	148	151	173
Antall konsesjoner i utvalget	stk	441	446	512
Gj. antall konsesjoner pr. selskap	stk	3,0	3,0	3,0

RESULTATREGNSKAP

GJENNOMSNITTSTALL FOR HELE LANDET

		2003	2002	2001
Salgsinntekt av laks	kr	31 128 896	28 504 376	29 827 011
Salgsinntekt av ørret	kr	5 330 306	7 870 863	5 507 412
Forsikringsutbetaling	kr	206 986	377 482	254 057
Annen driftsinntekt	kr	1 318 496	993 410	1 475 483
SUM DRIFTSINNTEKTER	kr	37 984 684	37 746 131	37 063 963
Smoltkostnad	kr	4 069 035	4 527 548	4 595 724
Førkostnad	kr	19 345 880	20 383 253	16 635 649
Forsikringskostnad (fisk)	kr	576 441	659 351	731 725
Slaktekostnad inkl. fraktkostnad	kr	5 342 676	5 671 626	5 254 051
Beholdningsendring levende fisk (+/-)	kr	-512 043	1 784 297	1 522 808
Beholdningsendring frossenfisk (+/-)	kr	-213 928	33 538	693 996
Lønnskostnader inkl. kalk. eierlønn	kr	2 705 574	2 941 367	3 039 798
Kalk. avskrivninger (historisk prinsipp)	kr	1 786 455	1 898 165	1 796 026
Kostnad vedr. annen virksomhet	kr	548 908	354 949	304 085
Annen driftskostnad	kr	5 022 184	6 153 761	5 566 433
SUM DRIFTSKOSTNADER	kr	40 123 124	40 772 185	35 706 687
DRIFTSRESULTAT	kr	-2 138 440	-3 026 054	1 357 276
Finansinntekter	kr	404 761	1 541 825	1 315 729
Finanskostnader	kr	2 868 307	3 395 314	2 354 861
ORD. RESULTAT FØR SKATTEKOSTNAD	kr	-4 601 986	-4 879 543	318 144

BALANSEREGNSKAP

GJENNOMSNITTSTALL FOR HELE LANDET.

Eiendeler:		2003	2002	2001
Varige driftsmidler	kr	14 955 251	16 707 768	17 311 811
Finansielle anleggsmidler	kr	5 702 845	5 160 497	5 710 316
SUM ANLEGGSMIDLER:	kr	20 658 096	21 868 265	23 022 127
Beholdningsverdi förlager pr. 31.12.	kr	615 655	817 079	655 428
Beholdningsverdi levende fisk pr. 31.12.	kr	20 391 416	21 736 188	21 224 982
Beholdningsverdi frossenfisk pr. 31.12.	kr	1 026 557	1 290 467	1 121 550
Kortsiktige fordringer og investeringer	kr	9 533 675	8 815 201	9 326 553
Kontanter og bankinnskudd	kr	1 186 154	1 683 700	2 072 263
SUM OMLØPSMIDLER:	kr	32 753 457	34 342 635	34 400 776
SUM EIENDELER:	kr	53 411 553	56 210 900	57 422 903

BALANSEREGNSKAP

GJENNOMSNIITTSTALL FOR HELE LANDET.

Egenkapital og gjeld:		2003	2002	2001
SUM EGENKAPITAL:	kr	6 340 693	5 995 338	12 637 496
Sum avsetning for forpliktelse	kr	4 313 982	4 947 136	5 469 231
Sum annen langsiktig gjeld	kr	16 964 212	18 336 461	15 994 553
Gjeld til kredittinstitusjoner	kr	15 721 124	14 697 415	12 193 525
Leverandørgjeld	kr	5 332 867	5 137 496	4 792 151
Annen kortsiktig gjeld	kr	4 738 675	7 097 054	6 335 947
Sum kortsiktig gjeld	kr	25 792 666	26 931 965	23 321 623
SUM GJELD:	kr	47 070 860	50 215 562	44 785 407
SUM GJELD OG EGENKAPITAL:	kr	53 411 553	56 210 900	57 422 903

SALG, PRODUKSJON OG ANDRE LØNNSOMHETSMÅL

GJENNOMSNIITTSTALL FOR HELE LANDET.

		2003	2002	2001
Solgt mengde av laks	kg	1 897 805	1 670 809	1 592 292
Solgt mengde av ørret	kg	290 936	437 419	334 400
PRODUKSJON AV FISK	kg	2 149 440	2 258 605	2 113 663
Produksjon pr. m3	kg	22,4	25,3	26,4
Produksjon pr. årsverk	kg	346 684	342 213	306 328
Konsesjon	m3	36 122	35 570	36 012
Utnyttet kapasitet	m3	96 083	89 326	79 970
Antall årsverk		6,2	6,6	6,9
Fôrfaktor		1,27	1,21	1,20
Produksjonsverdi	kr	35 733 231	38 193 074	37 551 227
Produksjonsverdi pr. årsverk	kr	5 763 424	5 786 829	5 442 207
Kalk. rente på egenkapitalen	kr	490 287	737 213	855 157
Kalk. avskrivninger (blandet prinsipp)	kr	1 793 591	1 910 664	1 820 803
Lønnsevne	kr	-2 393 835	-2 687 888	2 478 008
Lønnsevne pr. årsverk	kr	-386 102	-407 256	359 132

NØKKELTALL

GJENNOMSNIITTSTALL FOR HELE LANDET.

		2003	2002	2001
Total rentabilitet	%	-3,2	-2,6	4,7
Driftsmargin	%	-5,6	-8,0	3,7
Likviditetsgrad 1	%	127,0	127,5	147,5
Likviditetsgrad 2	%	43,9	42,0	51,7
Rentedekningsgrad	%	-60,4	-43,7	113,5
Egenkapitalandel	%	11,9	10,7	22,0
Andel kortsiktig gjeld	%	48,3	47,9	40,6
Andel langsiktig gjeld	%	39,8	41,4	37,4

KOSTNADER PR. KG PRODUSERT FISK

GJENNOMSNIITTSTALL FOR HELE LANDET

		2003	2002	2001
Smoltkostnad pr. kg	kr	1,89	2,00	2,17
Fôrkostnad pr. kg	kr	9,00	9,02	7,87
Forsikringskostnad pr. kg	kr	0,27	0,29	0,35
Lønnskostnad pr. kg	kr	1,26	1,30	1,44
Kalk. avskrivninger pr. kg (Historisk prinsipp)	kr	0,83	0,84	0,85
Annen driftskostnad pr. kg	kr	2,34	2,72	2,63
Netto finanskostnad pr. kg	kr	1,15	0,82	0,49
PRODUKSJONSKOSTNAD PR. KG	kr	16,73	17,01	15,80
Slaktekostnad pr. kg	kr	2,49	2,51	2,49
SUM KOSTNAD PR. KG	kr	19,22	19,52	18,29

F2. GJENNOMSNIFFTSRESULTATER FOR FINNMARK OG TROMS

UTVALG

		2003	2002	2001
Antall selskap i utvalget	stk	25	27	27
Antall konsesjoner i utvalget	stk	66	66	74
Gj. antall konsesjoner pr. selskap	stk	2,6	2,4	2,7

RESULTATREGNSKAP

GJENNOMSNIFFTSTALL FOR FINNMARK OG TROMS

		2003	2002	2001
Salgsinntekt av laks	kr	24 872 271	27 250 114	24 774 411
Salgsinntekt av ørret	kr	1 080 041	1 157 576	315 522
Forsikringsutbetaling	kr	184 242	240 110	356 724
Annen driftsinntekt	kr	606 943	777 808	473 402
SUM DRIFTSINTEKTER	kr	26 743 497	29 425 608	25 920 059
Smoltkostnad	kr	3 308 008	4 181 262	4 509 026
Førkostnad	kr	14 944 692	14 766 169	13 326 272
Forsikringskostnad (fisk)	kr	455 374	575 547	507 424
Slaktekostnad inkl. fraktkostnad	kr	3 947 088	4 536 164	3 407 513
Beholdningsendring levende fisk (+/-)	kr	2 139 079	-861 476	3 482 718
Beholdningsendring frossenfisk (+/-)	kr	-49 745	-136 959	72 303
Lønnskostnader inkl. kalk. eierlønn	kr	1 922 253	2 167 795	2 252 008
Kalk. avskrivninger (historisk prinsipp)	kr	1 322 843	1 564 152	1 551 045
Kostnad vedr. annen virksomhet	kr	37 876	531 301	0
Annen driftskostnad	kr	3 761 925	4 563 998	4 033 083
SUM DRIFTSKOSTNADER	kr	27 610 725	33 884 823	26 031 350
DRIFTSRESULTAT	kr	-867 228	-4 459 215	-111 291
Finansinntekter	kr	236 873	1 289 681	569 206
Finanskostnader	kr	2 456 270	2 719 823	2 377 764
ORD. RESULTAT FØR SKATTEKOSTNAD	kr	-3 086 625	-5 889 357	-1 919 849

BALANSEREGNSKAP

GJENNOMSNIFFTSTALL FOR FINNMARK OG TROMS

Eiendeler:		2003	2002	2001
Varige driftsmidler	kr	10 649 348	13 934 229	15 186 237
Finansielle anleggsmidler	kr	3 774 939	4 202 275	5 748 165
SUM ANLEGGSMIDLER:	kr	14 424 287	18 136 504	20 934 402
Beholdningsverdi førager pr. 31.12.	kr	535 376	782 018	466 644
Beholdningsverdi levende fisk pr. 31.12.	kr	19 358 231	18 435 954	21 465 700
Beholdningsverdi frossenfisk pr. 31.12.	kr	45 414	89 754	198 295
Kortsiktige fordringer og investeringer	kr	5 865 142	4 020 845	3 957 826
Kontanter og bankinnskudd	kr	851 161	835 018	884 052
SUM OMLØPSMIDLER:	kr	26 655 324	24 163 589	26 972 517
SUM EIENDELER:	kr	41 079 611	42 300 093	47 906 919
SUM EGENKAPITAL:	kr	4 273 992	1 873 673	6 042 242
Sum avsetning for forpliktelse	kr	2 484 800	2 678 673	3 172 065
Sum annen langsiktig gjeld	kr	14 174 771	15 058 903	17 784 816
Gjeld til kredittinstitusjoner	kr	14 183 854	13 518 484	13 112 863
Leverandørgjeld	kr	4 434 051	5 260 462	5 940 672
Annen kortsiktig gjeld	kr	1 528 143	3 909 898	1 854 261
Sum kortsiktig gjeld	kr	20 146 048	22 688 844	20 907 796
SUM GJELD:	kr	36 805 619	40 426 420	41 864 677
SUM GJELD OG EGENKAPITAL:	kr	41 079 611	42 300 093	47 906 919

SALG, PRODUKSJON OG ANDRE LØNNSOMHETSMÅL

GJENNOMSNI TTSTALL FOR FINNMARK OG TROMS

		2003	2002	2001
Solgt mengde av laks	kg	1 523 299	1 674 387	1 318 850
Solgt mengde av ørret	kg	64 218	80 843	16 542
PRODUKSJON AV FISK	kg	1 724 234	1 653 948	1 606 153
Produksjon pr. m3	kg	22,9	23,1	23,7
Produksjon pr. årsverk	kg	307 899	266 766	250 961
Konsesjon	m3	31 680	28 889	32 741
Utnyttet kapasitet	m3	75 411	71 662	67 687
Antall årsverk		5,6	6,2	6,4
Fôrfaktor		1,18	1,23	1,25
Produksjonsverdi	kr	28 041 646	27 409 255	28 644 954
Produksjonsverdi pr. årsverk	kr	5 007 437	4 420 848	4 475 774
Kalk. rente på egenkapitalen	kr	329 532	482 967	561 050
Kalk. avskrivninger (blandet prinsipp)	kr	1 334 509	1 584 363	1 572 169
Lønnsevne	kr	-1 505 570	-4 224 740	-250 015
Lønnsevne pr. årsverk	kr	-268 852	-681 410	-39 065

NØKKELTALL

GJENNOMSNI TTSTALL FOR FINNMARK OG TROMS

		2003	2002	2001
Total rentabilitet	%	-1,5	-7,5	1,0
Driftsmargin	%	-3,2	-15,2	-0,4
Likviditetsgrad 1	%	132,3	106,5	129,0
Likviditetsgrad 2	%	36,0	24,8	25,4
Rentedekningsgrad	%	-25,7	-116,5	19,3
Egenkapitalandel	%	10,4	4,4	12,6
Andel kortsiktig gjeld	%	49,0	53,6	43,6
Andel langsiktig gjeld	%	40,6	41,9	43,7

KOSTNADER PR. KG PRODUSERT FISK

GJENNOMSNI TTSTALL FOR FINNMARK OG TROMS

		2003	2002	2001
Smoltkostnad pr. kg	kr	1,92	2,53	2,81
Fôrkostnad pr. kg	kr	8,67	8,93	8,30
Forsikringskostnad pr. kg	kr	0,26	0,35	0,32
Lønnskostnad pr. kg	kr	1,11	1,31	1,40
Kalk. avskrivninger pr. kg (Historisk prinsipp)	kr	0,77	0,95	0,97
Annen driftskostnad pr. kg	kr	2,18	2,76	2,51
Netto finanskostnad pr. kg	kr	1,29	0,86	1,13
PRODUKSJONSKOSTNAD PR. KG	kr	16,20	17,68	17,43
Slaktekostnad pr. kg	kr	2,29	2,74	2,12
SUM KOSTNAD PR. KG	kr	18,49	20,43	19,55

F3. GJENNOMSNIFFTSRESULTATER FOR NORDLAND

UTVALG

		2003	2002	2001
Antall selskap i utvalget	stk	26	25	27
Antall konsesjoner i utvalget	stk	81	74	87
Gj. antall konsesjoner pr. selskap	stk	3,1	3,0	3,2

RESULTATREGNSKAP

GJENNOMSNIFFTSTALL FOR NORDLAND

		2003	2002	2001
Salgsinntekt av laks	kr	40 815 211	39 204 587	34 321 298
Salgsinntekt av ørret	kr	1 575 565	2 302 903	1 708 772
Forsikringsutbetaling	kr	376 258	162 435	119 650
Annen driftsinntekt	kr	1 063 706	923 566	452 055
SUM DRIFTSINTEKTER	kr	43 830 740	42 593 491	36 601 775
Smoltkostnad	kr	5 355 999	4 357 927	5 061 938
Førkostnad	kr	20 010 487	20 912 169	18 311 606
Forsikringskostnad (fisk)	kr	640 178	653 391	1 654 866
Slaktekostnad inkl. fraktkostnad	kr	6 684 525	6 584 817	5 288 458
Beholdningsendring levende fisk (+/-)	kr	-452 865	473 156	4 311 481
Beholdningsendring frossenfisk (+/-)	kr	-38 419	-583 890	286 452
Lønnskostnader inkl. kalk. eierlønn	kr	2 951 270	3 121 233	3 460 098
Kalk. avskrivninger (historisk prinsipp)	kr	1 543 149	1 769 200	1 929 147
Kostnad vedr. annen virksomhet	kr	0	67 347	0
Annen driftskostnad	kr	6 260 957	6 434 633	4 150 278
SUM DRIFTSKOSTNADER	kr	43 937 849	44 011 451	35 258 458
DRIFTSRESULTAT	kr	-107 109	-1 417 960	1 343 317
Finansinntekter	kr	856 037	704 695	636 086
Finanskostnader	kr	2 733 978	2 952 681	1 944 200
ORD. RESULTAT FØR SKATTEKOSTNAD	kr	-1 985 050	-3 665 946	35 203

BALANSEREGNSKAP

GJENNOMSNIFFTSTALL FOR NORDLAND

Eiendeler:		2003	2002	2001
Varige driftsmidler	kr	12 387 274	15 013 869	18 112 773
Finansielle anleggsmidler	kr	7 816 080	4 505 433	2 469 717
SUM ANLEGGSMIDLER:	kr	20 203 354	19 519 302	20 582 490
Beholdningsverdi førager pr. 31.12.	kr	587 826	694 870	785 798
Beholdningsverdi levende fisk pr. 31.12.	kr	23 490 198	23 601 802	26 739 143
Beholdningsverdi frossenfisk pr. 31.12.	kr	162 700	128 986	783 552
Kortsiktige fordringer og investeringer	kr	13 000 441	7 587 625	9 193 176
Kontanter og bankinnskudd	kr	1 053 873	717 013	782 600
SUM OMLØPSMIDLER:	kr	38 295 038	32 730 296	38 284 269
SUM EIENDELER:	kr	58 498 392	52 249 598	58 866 759
SUM EGENKAPITAL:	kr	13 878 315	5 273 543	14 295 155
Sum avsetning for forpliktelse	kr	5 327 983	5 133 015	6 439 886
Sum annen langsiktig gjeld	kr	9 350 535	15 785 586	13 916 563
Gjeld til kredittinstitusjoner	kr	19 911 271	18 486 262	15 560 431
Leverandørgjeld	kr	5 623 484	4 838 531	4 648 090
Annen kortsiktig gjeld	kr	4 406 804	2 732 661	4 006 634
Sum kortsiktig gjeld	kr	29 941 559	26 057 454	24 215 155
SUM GJELD:	kr	44 620 077	46 976 055	44 571 604
SUM GJELD OG EGENKAPITAL:	kr	58 498 392	52 249 598	58 866 759

SALG, PRODUKSJON OG ANDRE LØNNSOMHETSMÅL

GJENNOMSNIITTSTALL FOR NORDLAND

		2003	2002	2001
Solgt mengde av laks	kg	2 280 177	2 176 525	1 880 978
Solgt mengde av ørret	kg	105 897	143 287	91 463
PRODUKSJON AV FISK	kg	2 284 153	2 329 039	2 358 526
Produksjon pr. m ³	kg	25,0	25,3	25,3
Produksjon pr. årsverk	kg	289 133	306 453	268 014
Konsesjon	m ³	39 500	35 160	38 667
Utnyttet kapasitet	m ³	91 193	92 089	93 046
Antall årsverk		7,9	7,6	8,8
Fôrfaktor		1,26	1,15	1,18
Produksjonsverdi	kr	41 899 492	41 396 756	40 628 003
Produksjonsverdi pr. årsverk	kr	5 303 733	5 446 942	4 616 819
Kalk. rente på egenkapitalen	kr	648 677	556 830	849 522
Kalk. avskrivninger (blandet prinsipp)	kr	1 549 672	1 773 818	1 946 879
Lønnsevne	kr	311 020	-1 106 161	2 628 047
Lønnsevne pr. årsverk	kr	39 370	-145 548	298 642

NØKKELTALL

GJENNOMSNIITTSTALL FOR NORDLAND

		2003	2002	2001
Total rentabilitet	%	1,3	-1,4	3,4
Driftsmargin	%	-0,2	-3,3	3,7
Likviditetsgrad 1	%	127,9	125,6	158,1
Likviditetsgrad 2	%	48,9	34,5	44,4
Rentedekningsgrad	%	27,4	-24,2	101,8
Egenkapitalandel	%	23,7	10,1	24,3
Andel kortsiktig gjeld	%	51,2	49,9	41,1
Andel langsiktig gjeld	%	25,1	40,0	34,6

KOSTNADER PR. KG PRODUSERT FISK

GJENNOMSNIITTSTALL FOR NORDLAND

		2003	2002	2001
Smoltkostnad pr. kg	kr	2,34	1,87	2,15
Fôrkostnad pr. kg	kr	8,76	8,98	7,76
Forsikringskostnad pr. kg	kr	0,28	0,28	0,70
Lønnskostnad pr. kg	kr	1,29	1,34	1,47
Kalk. avskrivninger pr. kg (Historisk prinsipp)	kr	0,68	0,76	0,82
Annen driftskostnad pr. kg	kr	2,74	2,76	1,76
Netto finanskostnad pr. kg	kr	0,82	0,97	0,55
PRODUKSJONSKOSTNAD PR. KG	kr	16,92	16,96	15,21
Slaktekostnad pr. kg	kr	2,93	2,83	2,24
SUM KOSTNAD PR. KG	kr	19,84	19,79	17,45

F4. GJENNOMSNIFFTSRESULTATER FOR TRØNDELAG

UTVALG

		2003	2002	2001
Antall selskap i utvalget	stk	17	18	22
Antall konsesjoner i utvalget	stk	61	56	77
Gj. antall konsesjoner pr. selskap	stk	3,6	3,1	3,5

RESULTATREGNSKAP

GJENNOMSNIFFTSTALL FOR TRØNDELAG

		2003	2002	2001
Salgsinntekt av laks	kr	43 064 837	31 888 596	36 240 905
Salgsinntekt av ørret	kr	4 720 405	3 771 912	5 933 124
Forsikringsutbetaling	kr	283 520	253 782	398 916
Annen driftsinntekt	kr	635 269	486 509	890 649
SUM DRIFTSINTEKTER	kr	48 704 031	36 400 799	43 463 594
Smoltkostnad	kr	5 111 145	4 920 452	5 501 636
Førkostnad	kr	22 470 671	19 849 973	18 300 315
Forsikringskostnad (fisk)	kr	720 639	747 905	628 540
Slaktekostnad inkl. fraktkostnad	kr	7 675 821	6 234 642	6 829 666
Beholdningsendring levende fisk (+/-)	kr	191 844	3 392 566	2 353 658
Beholdningsendring frossenfisk (+/-)	kr	-489 674	191 113	334 958
Lønnskostnader inkl. kalk. eierlønn	kr	3 391 702	3 353 771	3 759 297
Kalk. avskrivninger (historisk prinsipp)	kr	1 322 453	1 180 583	1 681 939
Kostnad vedr. annen virksomhet	kr	66 320	79 145	0
Annen driftskostnad	kr	6 017 306	4 095 934	6 463 313
SUM DRIFTSKOSTNADER	kr	47 073 887	36 878 726	40 476 090
DRIFTSRESULTAT	kr	1 630 144	-477 927	2 987 504
Finansinntekter	kr	91 487	424 382	1 266 266
Finanskostnader	kr	2 425 493	1 998 881	2 425 703
ORD. RESULTAT FØR SKATTEKOSTNAD	kr	-703 862	-2 052 426	1 828 067

BALANSEREGNSKAP

GJENNOMSNIFFTSTALL FOR TRØNDELAG

Eiendeler:		2003	2002	2001
Varige driftsmidler	kr	10 947 243	11 200 490	14 232 586
Finansielle anleggsmidler	kr	3 553 400	3 447 269	6 242 107
SUM ANLEGGSMIDLER:	kr	14 500 643	14 647 759	20 474 693
Beholdningsverdi førlager pr. 31.12.	kr	1 090 197	1 018 237	1 054 839
Beholdningsverdi levende fisk pr. 31.12.	kr	23 941 472	23 190 324	25 530 068
Beholdningsverdi frossenfisk pr. 31.12.	kr	75 698	614 072	706 585
Kortsiktige fordringer og investeringer	kr	6 595 285	10 003 130	12 697 849
Kontanter og bankinnskudd	kr	1 397 120	1 258 040	1 141 143
SUM OMLØPSMIDLER:	kr	33 099 772	36 083 803	41 130 484
SUM EIENDELER:	kr	47 600 415	50 731 562	61 605 177
SUM EGENKAPITAL:	kr	7 476 127	12 599 961	18 556 650
Sum avsetning for forpliktelse	kr	6 048 185	5 930 202	6 682 004
Sum annen langsiktig gjeld	kr	9 669 608	7 797 178	6 087 764
Gjeld til kredittinstitusjoner	kr	14 102 269	17 165 644	16 230 539
Leverandørgjeld	kr	5 807 444	4 244 117	6 124 812
Annen kortsiktig gjeld	kr	4 496 782	2 994 460	7 923 408
Sum kortsiktig gjeld	kr	24 406 495	24 404 221	30 278 759
SUM GJELD:	kr	40 124 288	38 131 601	43 048 527
SUM GJELD OG EGENKAPITAL:	kr	47 600 415	50 731 562	61 605 177

SALG, PRODUKSJON OG ANDRE LØNNSOMHETSMÅL

GJENNOMSNIITTSTALL FOR TRØNDELAG

		2003	2002	2001
Solgt mengde av laks	kg	2 538 804	1 944 384	1 943 251
Solgt mengde av ørret	kg	266 008	262 632	344 618
PRODUKSJON AV FISK	kg	2 761 681	2 450 714	2 515 043
Produksjon pr. m ³	kg	28,5	28,4	35,6
Produksjon pr. årsverk	kg	354 062	310 217	285 800
Konsesjon	m ³	43 529	37 944	42 364
Utnyttet kapasitet	m ³	96 949	86 268	70 708
Antall årsverk		7,8	7,9	8,8
Fôrfaktor		1,16	1,13	1,18
Produksjonsverdi	kr	47 487 412	39 244 187	44 862 645
Produksjonsverdi pr. årsverk	kr	6 088 130	4 967 619	5 098 028
Kalk. rente på egenkapitalen	kr	356 364	781 213	1 018 423
Kalk. avskrivninger (blandet prinsipp)	kr	1 331 723	1 192 239	1 706 428
Lønnsevne	kr	2 322 206	508 476	4 544 452
Lønnsevne pr. årsverk	kr	297 719	64 364	516 415

NØKKELTALL

GJENNOMSNIITTSTALL FOR TRØNDELAG

		2003	2002	2001
Total rentabilitet	%	3,6	-0,1	6,9
Driftsmargin	%	3,3	-1,3	6,9
Likviditetsgrad 1	%	135,6	147,9	135,8
Likviditetsgrad 2	%	37,2	50,3	49,2
Rentedekningsgrad	%	71,0	-2,7	175,4
Egenkapitalandel	%	15,7	24,8	30,1
Andel kortsiktig gjeld	%	51,3	48,1	49,1
Andel langsiktig gjeld	%	33,0	27,1	20,7

KOSTNADER PR. KG PRODUSERT FISK

GJENNOMSNIITTSTALL FOR TRØNDELAG

		2003	2002	2001
Smoltkostnad pr. kg	kr	1,85	2,01	2,19
Fôrkostnad pr. kg	kr	8,14	8,10	7,28
Forsikringskostnad pr. kg	kr	0,26	0,31	0,25
Lønnskostnad pr. kg	kr	1,23	1,37	1,49
Kalk. avskrivninger pr. kg (Historisk prinsipp)	kr	0,48	0,48	0,67
Annen driftskostnad pr. kg	kr	2,18	1,67	2,57
Netto finanskostnad pr. kg	kr	0,85	0,64	0,46
PRODUKSJONSKOSTNAD PR. KG	kr	14,98	14,58	14,91
Slaktekostnad pr. kg	kr	2,78	2,54	2,72
SUM KOSTNAD PR. KG	kr	17,76	17,12	17,62

F5. GJENNOMSNIFFTSRESULTATER FOR MØRE OG ROMSDAL

UTVALG

		2003	2002	2001
Antall selskap i utvalget	stk	20	20	26
Antall konsesjoner i utvalget	stk	51	60	66
Gj. antall konsesjoner pr. selskap	stk	2,6	3,0	2,5

RESULTATREGNSKAP

GJENNOMSNIFFTSTALL FOR MØRE OG ROMSDAL

		2003	2002	2001
Salgsinntekt av laks	kr	22 749 360	23 741 334	24 718 220
Salgsinntekt av ørret	kr	14 448 933	19 899 631	11 374 679
Forsikringsutbetaling	kr	120 225	596 144	584 628
Annen driftsinntekt	kr	1 282 221	2 490 714	1 043 113
SUM DRIFTSINTEKTER	kr	38 600 739	46 727 823	37 720 640
Smoltkostnad	kr	3 223 573	4 960 482	4 566 445
Førkostnad	kr	19 940 683	25 398 334	17 526 156
Forsikringskostnad (fisk)	kr	398 346	575 075	456 863
Slaktekostnad inkl. fraktkostnad	kr	4 913 524	8 070 450	5 983 838
Beholdningsendring levende fisk (+/-)	kr	-2 585 314	1 623 102	-23 876
Beholdningsendring frossenfisk (+/-)	kr	420 567	739 544	2 660 192
Lønnskostnader inkl. kalk. eierlønn	kr	2 880 843	3 257 795	2 724 240
Kalk. avskrivninger (historisk prinsipp)	kr	1 875 590	2 090 810	1 693 911
Kostnad vedr. annen virksomhet	kr	1 510 917	499 164	278 129
Annen driftskostnad	kr	5 981 708	6 138 728	5 869 902
SUM DRIFTSKOSTNADER	kr	42 889 931	48 628 192	36 463 168
DRIFTSRESULTAT	kr	-4 289 192	-1 900 369	1 257 472
Finansinntekter	kr	382 136	1 456 495	729 480
Finanskostnader	kr	1 795 520	3 219 618	2 022 214
ORD. RESULTAT FØR SKATTEKOSTNAD	kr	-5 702 576	-3 663 492	-35 262

BALANSEREGNSKAP

GJENNOMSNIFFTSTALL FOR MØRE OG ROMSDAL

Eiendeler:		2003	2002	2001
Varige driftsmidler	kr	17 286 399	18 880 364	17 499 329
Finansielle anleggsmidler	kr	2 125 270	4 652 660	5 488 669
SUM ANLEGGSMIDLER:	kr	19 411 669	23 533 024	22 987 998
Beholdningsverdi førager pr. 31.12.	kr	412 819	770 435	495 591
Beholdningsverdi levende fisk pr. 31.12.	kr	16 662 240	21 743 363	17 123 927
Beholdningsverdi frossenfisk pr. 31.12.	kr	6 882 261	6 461 693	4 049 377
Kortsiktige fordringer og investeringer	kr	6 133 615	7 728 228	8 914 616
Kontanter og bankinnskudd	kr	2 125 204	5 660 802	2 265 201
SUM OMLØPSMIDLER:	kr	32 216 139	42 364 521	32 848 712
SUM EIENDELER:	kr	51 627 808	65 897 545	55 836 710
SUM EGENKAPITAL:	kr	12 187 590	13 581 468	16 758 869
Sum avsetning for forpliktelse	kr	3 994 556	5 340 984	4 574 606
Sum annen langsiktig gjeld	kr	12 443 175	11 656 375	8 400 092
Gjeld til kredittinstitusjoner	kr	11 061 494	15 088 375	10 657 869
Leverandørgjeld	kr	4 410 573	4 281 166	3 409 596
Annen kortsiktig gjeld	kr	7 530 420	15 949 177	12 035 678
Sum kortsiktig gjeld	kr	23 002 487	35 318 718	26 103 143
SUM GJELD:	kr	39 440 218	52 316 077	39 077 841
SUM GJELD OG EGENKAPITAL:	kr	51 627 808	65 897 545	55 836 710

SALG, PRODUKSJON OG ANDRE LØNNSOMHETSMÅL

GJENNOMSNIITTSTALL FOR MØRE OG ROMSDAL

		2003	2002	2001
Solgt mengde av laks	kg	1 348 365	1 368 726	1 314 439
Solgt mengde av ørret	kg	710 111	978 871	593 011
PRODUKSJON AV FISK	kg	2 125 836	2 769 778	2 151 668
Produksjon pr. m3	kg	25,6	36,5	25,3
Produksjon pr. årsverk	kg	401 101	446 738	352 732
Konsesjon	m3	30 125	36 700	30 538
Utnyttet kapasitet	m3	83 178	75 852	84 907
Antall årsverk		5,3	6,2	6,1
Fôrfaktor		1,29	1,22	1,20
Produksjonsverdi	kr	35 033 546	46 003 611	38 729 215
Produksjonsverdi pr. årsverk	kr	6 610 103	7 419 937	6 349 052
Kalk. rente på egenkapitalen	kr	624 835	1 245 911	1 012 652
Kalk. avskrivninger (blandet prinsipp)	kr	1 885 374	2 104 210	1 729 896
Lønnsevne	kr	-3 456 352	-1 665 008	1 640 341
Lønnsevne pr. årsverk	kr	-652 142	-268 550	268 908

NØKKELTALL

GJENNOMSNIITTSTALL FOR MØRE OG ROMSDAL

		2003	2002	2001
Total rentabilitet	%	-7,6	-0,7	3,6
Driftsmargin	%	-11,1	-4,1	3,3
Likviditetsgrad 1	%	140,1	119,9	125,8
Likviditetsgrad 2	%	37,7	40,1	44,7
Rentedekningsgrad	%	-217,6	-13,8	98,3
Egenkapitalandel	%	23,6	20,6	30,0
Andel kortsiktig gjeld	%	44,6	53,6	46,7
Andel langsiktig gjeld	%	31,8	25,8	23,2

KOSTNADER PR. KG PRODUSERT FISK

GJENNOMSNIITTSTALL FOR MØRE OG ROMSDAL

		2003	2002	2001
Smoltkostnad pr. kg	kr	1,52	1,79	2,12
Fôrkostnad pr. kg	kr	9,38	9,17	8,15
Forsikringskostnad pr. kg	kr	0,19	0,21	0,21
Lønnskostnad pr. kg	kr	1,36	1,18	1,27
Kalk. avskrivninger pr. kg (Historisk prinsipp)	kr	0,88	0,75	0,79
Annen driftskostnad pr. kg	kr	2,81	2,22	2,73
Netto finanskostnad pr. kg	kr	0,66	0,64	0,60
PRODUKSJONSKOSTNAD PR. KG	kr	16,80	15,95	15,86
Slaktekostnad pr. kg	kr	2,31	2,91	2,78
SUM KOSTNAD PR. KG	kr	19,11	18,87	18,64

F6. GJENNOMSNITTSRESULTATER FOR SOGN OG FJORDANE

UTVALG

		2003	2002	2001
Antall selskap i utvalget	stk	12	15	12
Antall konsesjoner i utvalget	stk	36	59	42
Gj. antall konsesjoner pr. selskap	stk	3,0	3,9	3,5

RESULTATREGNSKAP

GJENNOMSNITTSTALL FOR SOGN OG FJORDANE

		2003	2002	2001
Salgsinntekt av laks	kr	30 091 525	32 044 836	34 092 279
Salgsinntekt av ørret	kr	6 121 384	14 192 793	13 360 512
Forsikringsutbetaling	kr	32 830	998 235	450 609
Annen driftsinntekt	kr	318 002	304 072	472 358
SUM DRIFTSINTEKTER	kr	36 563 741	47 539 936	48 375 758
Smoltkostnad	kr	4 166 385	5 933 606	5 436 538
Førkostnad	kr	20 191 713	28 377 520	19 591 202
Forsikringskostnad (fisk)	kr	548 188	1 065 788	696 938
Slaktekostnad inkl. fraktkostnad	kr	5 240 472	5 535 808	8 053 335
Beholdningsendring levende fisk (+/-)	kr	-471 619	3 177 849	-946 347
Beholdningsendring frossenfisk (+/-)	kr	48 791	-599 693	337 513
Lønnskostnader inkl. kalk. eierlønn	kr	2 487 436	3 503 963	3 264 909
Kalk. avskrivninger (historisk prinsipp)	kr	1 481 038	2 337 193	1 686 842
Kostnad vedr. annen virksomhet	kr	0	97 553	103 014
Annen driftskostnad	kr	4 411 730	10 230 952	8 715 694
SUM DRIFTSKOSTNADER	kr	38 949 790	54 504 227	48 157 306
DRIFTSRESULTAT	kr	-2 386 049	-6 964 291	218 452
Finansinntekter	kr	513 878	1 188 948	647 872
Finanskostnader	kr	1 799 159	3 361 246	1 623 149
ORD. RESULTAT FØR SKATTEKOSTNAD	kr	-3 671 330	-9 136 589	-756 825

BALANSEREGNSKAP

GJENNOMSNITTSTALL FOR SOGN OG FJORDANE

Eiendeler:		2003	2002	2001
Varige driftsmidler	kr	10 664 658	18 753 471	16 201 813
Finansielle anleggsmidler	kr	495 293	648 562	548 393
SUM ANLEGGSMIDLER:	kr	11 159 951	19 402 033	16 750 206
Beholdningsverdi førlager pr. 31.12.	kr	817 181	1 146 578	893 172
Beholdningsverdi levende fisk pr. 31.12.	kr	20 406 402	29 083 749	23 191 582
Beholdningsverdi frossenfisk pr. 31.12.	kr	187 250	128 367	720 333
Kortsiktige fordringer og investeringer	kr	8 458 277	16 498 618	5 671 793
Kontanter og bankinnskudd	kr	689 915	2 287 243	6 845 695
SUM OMLØPSMIDLER:	kr	30 559 025	49 144 555	37 322 575
SUM EIENDELER:	kr	41 718 976	68 546 588	54 072 781
SUM EGENKAPITAL:	kr	5 715 249	11 856 568	18 442 948
Sum avsetning for forpliktelse	kr	2 957 965	4 521 216	5 386 672
Sum annen langsiktig gjeld	kr	10 779 732	19 562 160	12 363 024
Gjeld til kredittinstitusjoner	kr	17 755 687	12 267 359	6 202 273
Leverandørgjeld	kr	2 965 854	6 503 890	3 876 857
Annen kortsiktig gjeld	kr	1 544 489	13 835 395	7 801 007
Sum kortsiktig gjeld	kr	22 266 030	32 606 644	17 880 137
SUM GJELD:	kr	36 003 727	56 690 020	35 629 833
SUM GJELD OG EGENKAPITAL:	kr	41 718 976	68 546 588	54 072 781

SALG, PRODUKSJON OG ANDRE LØNNSOMHETSMÅL

GJENNOMSNIITTSTALL FOR SOGN OG FJORDANE

		2003	2002	2001
Solgt mengde av laks	kg	1 995 306	1 984 215	1 854 583
Solgt mengde av ørret	kg	369 542	883 829	939 380
PRODUKSJON AV FISK	kg	2 301 293	3 055 136	2 803 036
Produksjon pr. m3	kg	21,3	24,4	41,4
Produksjon pr. årsverk	kg	396 775	396 771	373 738
Konsesjon	m3	36 000	47 467	42 583
Utnyttet kapasitet	m3	107 979	125 198	67 735
Antall årsverk		5,8	7,7	7,5
Fôrfaktor		1,23	1,27	1,10
Produksjonsverdi	kr	35 790 081	48 815 785	46 843 957
Produksjonsverdi pr. årsverk	kr	6 170 704	6 339 712	6 245 861
Kalk. rente på egenkapitalen	kr	426 460	1 084 251	1 051 629
Kalk. avskrivninger (blandet prinsipp)	kr	1 510 261	2 365 580	1 724 282
Lønnsevne	kr	-1 639 577	-6 745 264	1 419 015
Lønnsevne pr. årsverk	kr	-282 686	-876 008	189 202

NØKKELTALL

GJENNOMSNIITTSTALL FOR SOGN OG FJORDANE

		2003	2002	2001
Total rentabilitet	%	-4,5	-8,4	1,6
Driftsmargin	%	-6,5	-14,6	0,5
Likviditetsgrad 1	%	137,2	150,7	208,7
Likviditetsgrad 2	%	44,8	61,1	75,0
Rentedekningsgrad	%	-104,1	-171,8	53,4
Egenkapitalandel	%	13,7	17,3	34,1
Andel kortsiktig gjeld	%	53,4	47,6	33,1
Andel langsiktig gjeld	%	32,9	35,1	32,8

KOSTNADER PR. KG PRODUSERT FISK

GJENNOMSNIITTSTALL FOR SOGN OG FJORDANE

		2003	2002	2001
Smoltkostnad pr. kg	kr	1,81	1,94	1,94
Fôrkostnad pr. kg	kr	8,77	9,29	6,99
Forsikringskostnad pr. kg	kr	0,24	0,35	0,25
Lønnskostnad pr. kg	kr	1,08	1,15	1,16
Kalk. avskrivninger pr. kg (Historisk prinsipp)	kr	0,64	0,77	0,60
Annen driftskostnad pr. kg	kr	1,92	3,35	3,11
Netto finanskostnad pr. kg	kr	0,56	0,71	0,35
PRODUKSJONSKOSTNAD PR. KG	kr	15,02	17,55	14,40
Slaktekostnad pr. kg	kr	2,28	1,81	2,87
SUM KOSTNAD PR. KG	kr	17,30	19,36	17,27

F7. GJENNOMSNIFFTSRESULTATER FOR HORDALAND

UTVALG

		2003	2002	2001
Antall selskap i utvalget	stk	41	37	47
Antall konsesjoner i utvalget	stk	119	104	128
Gj. antall konsesjoner pr. selskap	stk	2,9	2,8	2,7

RESULTATREGNSKAP

GJENNOMSNIFFTSTALL FOR HORDALAND

		2003	2002	2001
Salgsinntekt av laks	kr	26 544 579	22 528 993	28 495 875
Salgsinntekt av ørret	kr	6 786 277	11 375 523	5 524 533
Forsikringsutbetaling	kr	194 304	148 926	27 799
Annen driftsinntekt	kr	1 972 403	912 476	3 089 134
SUM DRIFTSINTEKTER	kr	35 497 563	34 965 918	37 137 341
Smoltkostnad	kr	3 244 652	3 769 345	3 467 695
Førkostnad	kr	19 108 904	19 326 999	15 694 409
Forsikringskostnad (fisk)	kr	565 226	559 616	548 035
Slaktekostnad inkl. fraktkostnad	kr	4 945 265	4 764 879	4 536 479
Beholdningsendring levende fisk (+/-)	kr	-971 325	2 316 666	395 774
Beholdningsendring frossenfisk (+/-)	kr	-731 493	389 835	638 342
Lønnskostnader inkl. kalk. eierlønn	kr	2 678 525	2 784 291	2 912 243
Kalk. avskrivninger (historisk prinsipp)	kr	2 221 794	2 244 595	1 946 295
Kostnad vedr. annen virksomhet	kr	659 951	667 493	749 272
Annen driftskostnad	kr	3 991 231	6 982 905	6 404 622
SUM DRIFTSKOSTNADER	kr	39 118 366	38 393 622	35 224 934
DRIFTSRESULTAT	kr	-3 620 803	-3 427 704	1 912 407
Finansinntekter	kr	342 961	3 004 386	2 769 033
Finanskostnader	kr	4 058 479	4 979 358	2 871 265
ORD. RESULTAT FØR SKATTEKOSTNAD	kr	-7 336 321	-5 402 676	1 810 175

BALANSEREGNSKAP

GJENNOMSNIFFTSTALL FOR HORDALAND

Eiendeler:		2003	2002	2001
Varige driftsmidler	kr	18 934 061	20 116 750	19 520 418
Finansielle anleggsmidler	kr	10 562 414	10 154 295	9 019 747
SUM ANLEGGSMIDLER:	kr	29 496 475	30 271 045	28 540 165
Beholdningsverdi førager pr. 31.12.	kr	536 036	705 682	593 956
Beholdningsverdi levende fisk pr. 31.12.	kr	18 652 494	19 102 559	18 089 545
Beholdningsverdi frossenfisk pr. 31.12.	kr	131 362	1 267 564	805 467
Kortsiktige fordringer og investeringer	kr	11 478 073	9 221 521	10 021 057
Kontanter og bankinnskudd	kr	1 219 730	988 033	3 057 440
SUM OMLØPSMIDLER:	kr	32 017 695	31 285 359	32 567 465
SUM EIENDELER:	kr	61 514 170	61 556 404	61 107 630
SUM EGENKAPITAL:	kr	269 196	1 257 757	9 529 015
Sum avsetning for forpliktelse	kr	4 464 114	6 005 661	6 134 839
Sum annen langsiktig gjeld	kr	27 728 749	29 302 052	26 120 104
Gjeld til kredittinstitusjoner	kr	15 765 636	12 637 332	9 741 020
Leverandørgjeld	kr	6 275 723	5 033 788	4 592 024
Annen kortsiktig gjeld	kr	7 010 752	7 319 814	4 990 628
Sum kortsiktig gjeld	kr	29 052 111	24 990 934	19 323 672
SUM GJELD:	kr	61 244 974	60 298 647	51 578 615
SUM GJELD OG EGENKAPITAL:	kr	61 514 170	61 556 404	61 107 630

SALG, PRODUKSJON OG ANDRE LØNNSOMHETSMÅL

GJENNOMSNIITTSTALL FOR HORDALAND

		2003	2002	2001
Solgt mengde av laks	kg	1 733 268	1 279 254	1 491 771
Solgt mengde av ørret	kg	379 046	614 139	377 172
PRODUKSJON AV FISK	kg	2 012 284	2 064 428	1 945 832
Produksjon pr. m ³	kg	19,4	23,6	23,2
Produksjon pr. årsverk	kg	372 645	368 648	341 374
Konsesjon	m ³	34 771	34 270	33 979
Utnyttet kapasitet	m ³	103 506	87 590	83 895
Antall årsverk		5,4	5,6	5,7
Fôrfaktor		1,37	1,25	1,21
Produksjonsverdi	kr	31 628 038	36 611 017	35 054 524
Produksjonsverdi pr. årsverk	kr	5 857 044	6 537 682	6 149 916
Kalk. rente på egenkapitalen	kr	531 000	700 138	884 180
Kalk. avskrivninger (blandet prinsipp)	kr	2 219 118	2 253 143	1 971 196
Lønnsevne	kr	-5 186 120	-3 327 071	3 813 337
Lønnsevne pr. årsverk	kr	-960 393	-594 120	669 006

NØKKELTALL

GJENNOMSNIITTSTALL FOR HORDALAND

		2003	2002	2001
Total rentabilitet	%	-5,3	-0,7	7,7
Driftsmargin	%	-10,2	-9,8	5,1
Likviditetsgrad 1	%	110,2	125,2	168,5
Likviditetsgrad 2	%	45,6	43,7	70,8
Rentedekningsgrad	%	-80,8	-8,5	163,0
Egenkapitalandel	%	0,4	2,0	15,6
Andel kortsiktig gjeld	%	47,2	40,6	31,6
Andel langsiktig gjeld	%	52,3	57,4	52,8

KOSTNADER PR. KG PRODUSERT FISK

GJENNOMSNIITTSTALL FOR HORDALAND

		2003	2002	2001
Smoltkostnad pr. kg	kr	1,61	1,83	1,78
Fôrkostnad pr. kg	kr	9,50	9,36	8,07
Forsikringskostnad pr. kg	kr	0,28	0,27	0,28
Lønnskostnad pr. kg	kr	1,33	1,35	1,50
Kalk. avskrivninger pr. kg (Historisk prinsipp)	kr	1,10	1,09	1,00
Annen driftskostnad pr. kg	kr	1,98	3,38	3,29
Netto finanskostnad pr. kg	kr	1,85	0,96	0,05
PRODUKSJONSKOSTNAD PR. KG	kr	17,65	18,23	15,97
Slaktekostnad pr. kg	kr	2,46	2,31	2,33
SUM KOSTNAD PR. KG	kr	20,11	20,54	18,30

F8. GJENNOMSNIFFTSRESULTATER FOR ROGALAND OG SKAGERAKKYSTEN

UTVALG

		2003	2002	2001
Antall selskap i utvalget	stk	7	9	12
Antall konsesjoner i utvalget	stk	27	27	38
Gj. antall konsesjoner pr. selskap	stk	3,9	3,0	3,2

RESULTATREGNSKAP

GJENNOMSNIFFTSTALL FOR ROGALAND OG SKAGERAKKYSTEN

		2003	2002	2001
Salgsinntekt av laks	kr	41 079 839	25 025 155	31 341 804
Salgsinntekt av ørret	kr	0	0	4 323 059
Forsikringsutbetaling	kr	94 356	1 053 466	33 285
Annen driftsinntekt	kr	4 454 145	1 002 309	2 724 869
SUM DRIFTSINTEKTER	kr	45 628 340	27 080 930	38 423 017
Smoltkostnad	kr	6 553 251	5 063 316	5 721 708
Førkostnad	kr	23 245 645	16 705 834	16 060 494
Forsikringskostnad (fisk)	kr	1 044 858	670 118	698 290
Slaktekostnad inkl. fraktkostnad	kr	3 405 743	4 038 720	4 872 717
Beholdningsendring levende fisk (+/-)	kr	-3 365 160	5 994 137	-450 205
Beholdningsendring frossenfisk (+/-)	kr	-14 286	-33 333	-17 612
Lønnskostnader inkl. kalk. eierlønn	kr	2 955 867	2 942 571	3 505 758
Kalk. avskrivninger (historisk prinsipp)	kr	3 191 831	2 109 571	1 998 757
Kostnad vedr. annen virksomhet	kr	3 126 823	0	743 612
Annen driftskostnad	kr	6 848 664	4 087 883	3 468 860
SUM DRIFTSKOSTNADER	kr	53 752 128	29 657 209	37 538 013
DRIFTSRESULTAT	kr	-8 123 788	-2 576 279	885 004
Finansinntekter	kr	328 563	1 623 495	861 245
Finanskostnader	kr	3 841 122	3 379 223	2 527 305
ORD. RESULTAT FØR SKATTEKOSTNAD	kr	-11 636 347	-4 332 007	-781 056

BALANSEREGNSKAP

GJENNOMSNIFFTSTALL FOR ROGALAND OG SKAGERAKKYSTEN

Eiendeler:		2003	2002	2001
Varige driftsmidler	kr	26 995 829	18 496 022	17 990 761
Finansielle anleggsmidler	kr	644 835	1 399 601	4 621 768
SUM ANLEGGSMIDLER:	kr	27 640 664	19 895 623	22 612 529
Beholdningsverdi førager pr. 31.12.	kr	553 673	871 867	403 937
Beholdningsverdi levende fisk pr. 31.12.	kr	24 764 252	22 111 619	19 583 330
Beholdningsverdi frossenfisk pr. 31.12.	kr	0	11 111	15 721
Kortsiktige fordringer og investeringer	kr	17 064 482	12 171 715	17 352 726
Kontanter og bankinnskudd	kr	332 586	782 353	304 462
SUM OMLØPSMIDLER:	kr	42 714 993	35 948 665	37 660 176
SUM EIENDELER:	kr	70 355 657	55 844 288	60 272 705
SUM EGENKAPITAL:	kr	2 895 815	6 025	10 335 079
Sum avsetning for forpliktelse	kr	5 226 762	4 752 988	5 644 415
Sum annen langsiktig gjeld	kr	33 391 130	24 054 510	15 232 170
Gjeld til kredittinstitusjoner	kr	19 144 160	14 423 692	14 072 436
Leverandørgjeld	kr	7 481 366	7 437 792	4 783 569
Annen kortsiktig gjeld	kr	2 216 424	5 169 281	10 205 036
Sum kortsiktig gjeld	kr	28 841 950	27 030 765	29 061 041
SUM GJELD:	kr	67 459 842	55 838 263	49 937 626
SUM GJELD OG EGENKAPITAL:	kr	70 355 657	55 844 288	60 272 705

SALG, PRODUKSJON OG ANDRE LØNNSOMHETSMÅL

GJENNOMSNIITTSTALL FOR ROGALAND OG SKAGERAKKYSTEN

		2003	2002	2001
Solgt mengde av laks	kg	2 624 772	1 466 830	1 648 001
Solgt mengde av ørret	kg	0	0	244 634
PRODUKSJON AV FISK	kg	2 291 261	1 827 505	1 854 374
Produksjon pr. m3	kg	14,4	15,5	22,8
Produksjon pr. årsverk	kg	375 617	309 747	280 966
Konsesjon	m3	46 714	35 000	39 000
Utnyttet kapasitet	m3	158 976	118 056	81 327
Antall årsverk		6,1	5,9	6,6
Fôrfaktor		1,43	1,24	1,25
Produksjonsverdi	kr	37 700 393	30 985 959	35 197 046
Produksjonsverdi pr. årsverk	kr	6 180 392	5 251 857	5 332 886
Kalk. rente på egenkapitalen	kr	287 869	356 605	578 878
Kalk. avskrivninger (blandet prinsipp)	kr	3 191 943	2 110 276	2 010 698
Lønnsevne	kr	-8 968 461	-1 746 746	2 133 883
Lønnsevne pr. årsverk	kr	-1 470 240	-296 059	323 316

NØKKELTALL

GJENNOMSNIITTSTALL FOR ROGALAND OG SKAGERAKKYSTEN

		2003	2002	2001
Total rentabilitet	%	-11,1	-1,7	2,9
Driftsmargin	%	-17,8	-9,5	2,3
Likviditetsgrad 1	%	148,1	133,0	129,6
Likviditetsgrad 2	%	62,2	51,1	62,1
Rentedekningsgrad	%	-202,9	-28,2	69,1
Egenkapitalandel	%	4,1	0,0	17,1
Andel kortsiktig gjeld	%	41,0	48,4	48,2
Andel langsiktig gjeld	%	54,9	51,6	34,6

KOSTNADER PR. KG PRODUSERT FISK

GJENNOMSNIITTSTALL FOR SKAGERAKKYSTEN

		2003	2002	2001
Smoltkostnad pr. kg	kr	2,86	2,77	3,09
Fôrkostnad pr. kg	kr	10,15	9,14	8,66
Forsikringskostnad pr. kg	kr	0,46	0,37	0,38
Lønnskostnad pr. kg	kr	1,29	1,61	1,89
Kalk. avskrivninger pr. kg (Historisk prinsipp)	kr	1,39	1,15	1,08
Annen driftskostnad pr. kg	kr	2,99	2,24	1,87
Netto finanskostnad pr. kg	kr	1,53	0,96	0,90
PRODUKSJONSKOSTNAD PR. KG	kr	20,67	18,24	17,86
Slaktekostnad pr. kg	kr	1,49	2,21	2,63
SUM KOSTNAD PR. KG	kr	22,15	20,45	20,49

F9. SPREDNINGSTABELLER

PRODUKSJONSKOSTNADER PR. KG FOR HVERT ENKELT SELSKAP, SAMT PLASSERING I UTVALGET 2003

Class	Kroner	Class	Kroner	Class	Kroner	Class	Kroner
1.	11,44	41.	14,76	81.	16,51	121.	19,53
2.	11,57	42.	14,87	82.	16,55	122.	19,55
3.	11,62	43.	14,92	83.	16,69	123.	19,56
4.	11,79	44.	14,95	84.	16,70	124.	19,68
5.	11,87	45.	15,04	85.	16,90	125.	19,82
6.	11,89	46.	15,10	86.	16,93	126.	19,82
7.	12,26	47.	15,13	87.	16,97	127.	20,07
8.	12,34	48.	15,18	88.	16,99	128.	20,24
9.	12,51	49.	15,21	89.	17,01	129.	20,36
10.	12,64	50.	15,33	90.	17,16	130.	20,50
11.	12,72	51.	15,37	91.	17,35	131.	20,77
12.	12,81	52.	15,37	92.	17,35	132.	21,19
13.	12,97	53.	15,39	93.	17,43	133.	21,19
14.	13,11	54.	15,40	94.	17,45	134.	21,42
15.	13,11	55.	15,43	95.	17,45	135.	21,59
16.	13,20	56.	15,49	96.	17,52	136.	21,63
17.	13,29	57.	15,49	97.	17,53	137.	21,80
18.	13,32	58.	15,49	98.	17,54	138.	22,68
19.	13,40	59.	15,51	99.	17,54	139.	23,50
20.	13,44	60.	15,52	100.	17,71	140.	24,42
21.	13,48	61.	15,53	101.	17,72	141.	26,53
22.	13,54	62.	15,62	102.	17,76	142.	26,66
23.	13,59	63.	15,65	103.	17,81	143.	26,84
24.	13,72	64.	15,66	104.	17,86	144.	28,67
25.	13,73	65.	15,71	105.	17,88	145.	29,56
26.	13,79	66.	15,75	106.	18,31	146.	30,38
27.	13,85	67.	15,81	107.	18,40	147.	32,88
28.	13,89	68.	15,83	108.	18,58	148.	34,81
29.	13,94	69.	15,85	109.	18,59		
30.	13,97	70.	15,88	110.	18,62		
31.	14,12	71.	15,90	111.	18,81		
32.	14,18	72.	15,94	112.	18,83		
33.	14,24	73.	15,94	113.	18,90		
34.	14,24	74.	16,20	114.	18,96		
35.	14,41	75.	16,25	115.	19,08		
36.	14,48	76.	16,33	116.	19,09		
37.	14,51	77.	16,37	117.	19,11		
38.	14,52	78.	16,39	118.	19,26		
39.	14,55	79.	16,48	119.	19,28		
40.	14,76	80.	16,51	120.	19,41		

**FÔRFAKTOR FOR HVERT ENKELT SELSKAP, SAMT PLASSERING I
UTVALGET 2003**

Plass		Plass		Plass		Plass	
1.	0,51	41.	1,15	81.	1,28	121.	1,47
2.	0,66	42.	1,15	82.	1,28	122.	1,47
3.	0,76	43.	1,15	83.	1,28	123.	1,48
4.	0,79	44.	1,15	84.	1,29	124.	1,48
5.	0,81	45.	1,15	85.	1,29	125.	1,48
6.	0,86	46.	1,15	86.	1,29	126.	1,50
7.	0,90	47.	1,16	87.	1,29	127.	1,50
8.	0,91	48.	1,16	88.	1,29	128.	1,50
9.	0,94	49.	1,17	89.	1,29	129.	1,51
10.	0,99	50.	1,17	90.	1,30	130.	1,52
11.	1,00	51.	1,17	91.	1,30	131.	1,55
12.	1,00	52.	1,18	92.	1,31	132.	1,56
13.	1,01	53.	1,19	93.	1,32	133.	1,56
14.	1,01	54.	1,19	94.	1,33	134.	1,56
15.	1,02	55.	1,19	95.	1,33	135.	1,58
16.	1,04	56.	1,19	96.	1,33	136.	1,61
17.	1,04	57.	1,19	97.	1,34	137.	1,64
18.	1,05	58.	1,19	98.	1,34	138.	1,65
19.	1,07	59.	1,20	99.	1,35	139.	1,68
20.	1,07	60.	1,20	100.	1,35	140.	1,69
21.	1,08	61.	1,20	101.	1,36	141.	1,74
22.	1,08	62.	1,20	102.	1,36	142.	1,79
23.	1,09	63.	1,21	103.	1,37	143.	1,82
24.	1,09	64.	1,21	104.	1,37	144.	1,86
25.	1,10	65.	1,22	105.	1,37	145.	1,97
26.	1,11	66.	1,22	106.	1,39	146.	1,99
27.	1,11	67.	1,22	107.	1,40	147.	2,03
28.	1,11	68.	1,22	108.	1,40	148.	2,31
29.	1,11	69.	1,22	109.	1,41		
30.	1,11	70.	1,23	110.	1,42		
31.	1,12	71.	1,23	111.	1,42		
32.	1,12	72.	1,24	112.	1,42		
33.	1,12	73.	1,25	113.	1,43		
34.	1,13	74.	1,25	114.	1,43		
35.	1,13	75.	1,26	115.	1,43		
36.	1,13	76.	1,27	116.	1,43		
37.	1,14	77.	1,27	117.	1,44		
38.	1,14	78.	1,28	118.	1,44		
39.	1,14	79.	1,28	119.	1,44		
40.	1,15	80.	1,28	120.	1,45		

**DRIFTSMARGIN FOR HVERT ENKELT SELSKAP, SAMT PLASSERING I
UTVALGET 2003**

Class.		Class.	Prosent	Class.	Prosent	Class.	Prosent
1.	29,2	41.	0,2	81.	-6,2	121.	-20,3
2.	27,2	42.	0,2	82.	-6,3	122.	-22,5
3.	17,6	43.	0,2	83.	-6,8	123.	-22,6
4.	11,3	44.	-0,1	84.	-6,9	124.	-22,8
5.	11,1	45.	-0,3	85.	-7,0	125.	-23,5
6.	10,9	46.	-0,4	86.	-7,3	126.	-24,2
7.	9,8	47.	-0,5	87.	-7,4	127.	-24,8
8.	9,7	48.	-0,6	88.	-7,8	128.	-26,0
9.	9,4	49.	-0,9	89.	-7,9	129.	-26,6
10.	8,3	50.	-1,2	90.	-8,0	130.	-26,9
11.	8,3	51.	-1,2	91.	-8,3	131.	-28,6
12.	8,1	52.	-1,2	92.	-8,7	132.	-28,9
13.	7,7	53.	-1,2	93.	-9,3	133.	-28,9
14.	7,5	54.	-1,2	94.	-9,9	134.	-29,1
15.	7,4	55.	-1,2	95.	-10,7	135.	-29,1
16.	7,0	56.	-1,4	96.	-11,2	136.	-31,0
17.	6,9	57.	-1,4	97.	-11,3	137.	-31,2
18.	6,6	58.	-1,6	98.	-11,7	138.	-32,0
19.	6,4	59.	-1,7	99.	-12,1	139.	-33,3
20.	5,4	60.	-2,2	100.	-12,8	140.	-33,8
21.	5,2	61.	-2,2	101.	-13,1	141.	-33,9
22.	5,0	62.	-2,3	102.	-13,1	142.	-34,3
23.	4,7	63.	-2,4	103.	-13,2	143.	-38,3
24.	4,6	64.	-2,7	104.	-13,3	144.	-44,4
25.	4,5	65.	-2,7	105.	-13,6	145.	-46,8
26.	4,4	66.	-3,0	106.	-13,7	146.	-48,9
27.	4,0	67.	-3,0	107.	-14,7	147.	-64,5
28.	2,5	68.	-3,2	108.	-15,8	148.	-81,0
29.	2,4	69.	-3,3	109.	-16,1		
30.	2,4	70.	-3,5	110.	-16,2		
31.	2,4	71.	-3,7	111.	-16,6		
32.	2,4	72.	-3,8	112.	-17,4		
33.	2,4	73.	-4,0	113.	-17,4		
34.	1,9	74.	-4,4	114.	-17,6		
35.	1,7	75.	-4,7	115.	-17,6		
36.	1,2	76.	-4,7	116.	-18,7		
37.	1,2	77.	-4,8	117.	-19,0		
38.	0,7	78.	-5,2	118.	-19,1		
39.	0,6	79.	-5,3	119.	-19,4		
40.	0,6	80.	-5,4	120.	-20,3		

GJENNOMSNIITT, MINIMUM, MAKSIMUM OG STANDARDAVVIK FOR RESULTAT FØR SKATTEKOSTNAD, SOLGT MENGDE, FØRFaktor, PRODUKSJONS-KOSTNAD PR. KG OG DRIFTSMARGIN I 2003

	Gjennomsnitt	Minimum	Maksimum	Standardavvik	Std/gj.snitt
Res før skattekostnad	-4 601 986	-72 720 794	15 863 877	10 449 105	-2,27
Solgt mengde av laks	1 897 805	0	17 270 722	2 457 772	1,30
Solgt mengde av ørret	290 936	0	8 451 045	1 142 417	3,93
Førfaktor	1,27	0,51	2,31	0,25	0,20
Produksjonskostnad pr. kg	16,73	11,44	34,81	4,04	0,24
Driftsmargin	-5,6	-81,0	29,2	15,7	-2,80

G. DEFINISJONER

En skal her se på ulike utregningsprinsipper og definisjoner som er brukt i lønnsomhetsundersøkelsen for matfiskproduksjon av laks og ørret i 2003.

G1. RESULTATREGNSKAP

✓ Salgsinntekt av laks

Den inntekt selskapet har hatt på egenprodusert laks ved leveranse til slakt og/eller leveranse av mindre levende fisk til videre oppdrett.

✓ Salgsinntekt av ørret

Den inntekt selskapet har hatt på egenprodusert ørret ved leveranse til slakt og/eller leveranse av mindre levende fisk til videre oppdrett.

✓ Forsikringsutbetaling

Her er det tatt med alle forsikringsutbetalinger som gjelder tap av fisk, og som er bokført i 2003. Dette er gjort for å få med forsikringsutbetalingene det året de får innvirkning på inntektene i årsregnskapet.

✓ Annen driftsinntekt

Ordinære inntekter som ikke inngår i hovedvirksomheten, men som likevel har en naturlig tilknytning til hovedvirksomheten. Dette kan f.eks. være salg av rogn, fôr, videreformidling av smolt, leieinntekter, pakkeinntekter etc.

På grunn av disse inntektene vil kostnader ved oppdrettsdelen ikke være helt reelle. Grensen for å utelate ett selskap med høy annen driftsinntekt er:

- 10 prosent; dersom annen ordinær driftsinntekt ikke er knyttet til oppdrettsvirksomheten f. eks butikk og,
- 30 prosent; dersom annen ordinær driftsinntekter er knyttet til oppdrettsvirksomhet f. eks inntekter fra eget slakteri.

✓ Sum driftsinntekt

Er definert som summen av salgsinntekt av laks og ørret, forsikringsutbetalinger og annen driftsinntekt.

✓ Beholdningsendring levende fisk

I resultatregnskapet er beholdningsendring fisk sett på som en kostnadsregulerende post. Beholdningsendringer er definert som differansen mellom

verdien av levende fisk pr. 31.12. og verdien av levende fisk pr. 1.1.

For å kunne sammenligne beholdningsverdi av levende fisk har Fiskeridirektoratet gjort egne beregninger pr. 31.12. og 1.1.

I verddivurderingen har vi med utgangspunkt i fjorårets lønnsomhetsundersøkelse beregnet direkte oppdrettskostnad pr. kg. Direkte oppdrettskostnad pr. kg er så brukt til å beregne hva den levende smolten har kostet oppdretter så langt (minimumskost).

Minimumskost (fôrkostnader, forsikringskostnad og lønnskostnad) er på bakgrunn av fjorårets undersøkelse vurdert til ca. kr 10 pr. kg produsert fisk.

Forutsetningen er videre at direkte oppdrettskostnader for laks og ørret er like. Dessuten at laksesmolten er gjennomsnittlig 70 gram ved levering, mens ørret er 100 gram på det tidspunktet.

Vi har valgt å hente standardpris for smolt og settefisk i Fiskeridirektoratets foreløpige statistikk for oppdrett. Her har vi brukt gjennomsnittlig pris ved innkjøp av smolt og settefisk.

Tabell G.1.1. viser hvilke priser og minimumskostnad vi har brukt ved de to årsskiftene:

		1.1.03	31.12.03
Settefiskpris - ørret	kr	6,30	6,50
Smoltpris - laks	kr	8,01	7,53
Minimumskostnad	kr	10,00	10,50

Årsaken til denne relativt kompliserte vurderingen av beholdningsendring fisk er at vi ønsker å vurdere alle selskaper likt. De offisielle regnskapene benytter ulike prinsipper for beholdningsvurdering, og er derfor ikke brukbare når selskapene skal sammenlignes i undersøkelsen.

Vær likevel oppmerksom på at lønnsomhetsvurderingen er svært sensitiv med hensyn til hvilke forutsetninger vi gjør for beholdninger og beholdningsendringer av levende fisk.

✓ Beholdningsendring frossenfisk

I resultatregnskapet er beholdningsendring frossen fisk på lager sett på som en kostnadsregulerende post.

Beholdningsendring frossen fisk på lager er definert som differansen mellom bokført verdi av frossen fisk på lager pr. 31.12. og bokført verdi av frossen fisk på lager pr. 1.1.

✓ **Kalkulatoriske avskrivninger (historisk prinsipp)**

En har i resultatregnskapet valgt å bruke lineære avskrivninger basert på historisk kostpris. Dette for å lette sammenligningen med tilsvarende beregninger for andre næringer.

Se også annen definisjon på avskrivninger i G3. Salg, produksjon og andre lønnsomhetsmål.

Ved beregning av avskrivningene har vi lagt til grunn følgende økonomiske levetider og avskrivningssatser. I innkjøpsåret blir driftsmiddelet avskrevet med halv sats.

Tabell G.1.2.	Levetid
Tomter	ubegrenset
Grunnlagsinvesteringer	ubegrenset
Bygninger	20,5 år
Flytende driftsbygninger	20,5 år
"Større båter"	20,5 år
Maskiner og utstyr	10,5 år
Anlegg i vann/sjø	8,5 år
Transportmidler	8,5 år
Nøter	6,5 år

✓ **Kostnad vedr. annen virksomhet**

Omfatter kostnader som oppdrettsselskapet har, og som ikke kan knyttes til produksjon av matfiskproduksjon av laks og ørret, f.eks. kostnader ved drift av eget slakteri eller kostnader ved drift av settefiskanlegg.

✓ **Annen driftskostnad**

Omfatter vedlikehold, elektrisitet, leiekostnader, kontorutgifter, reparasjoner etc.

✓ **Sum driftskostnader**

Er definert som summen av smoltkostnad, førkostnad, forsikringskostnad, slaktekostnad, lønnskostnad, kalk. avskrivninger, kostnader vedrørende annen virksomhet, annen driftskostnad fratrukket beholdningsendring levende fisk og frossenfisk.

✓ **Driftsresultat**

Er definert som driftsinntekt minus sum driftskostnad

✓ **Finansinntekt**

Renter av bankinnskudd og andre finansinntekter.

✓ **Finanskostnad**

Renter på lån og andre finanskostnader.

✓ **Ord. resultat før skattekostnad**

Er definert som driftsresultat pluss finansinntekt minus finanskostnader.

G2. BALANSEREGNSKAP

✓ **Varige driftsmidler**

Varige driftsmidler blir vurdert etter gjenanskaffelsesprinsippet kalkulert med basis i endringer i Statistisk Sentralbyrås engrospris- og byggekostnadsindeks. De viktigste driftsmidlene er driftsbygninger, maskiner, merder, nøter, transportmidler.

✓ **Finansielle anleggsmidler**

Eksempel på finansielle anleggsmidler er andeler i salgslag, andre oppdrettsanlegg, slakterier m.m., samt aksjer og lønn til andre firma/enkelt personer.

✓ **Sum anleggsmidler**

Er definert som varige driftsmidler pluss finansielle anleggsmidler.

✓ **Beholdningsverdi av levende fisk 31.12.**

Beholdningsverdien av levende fisk pr. 31.12. er basert på en gjennomsnittlig pris på settefisk (ørret) på kr 6,50 og laksesmolt kr 7,53. I tillegg kommer oppdrettskostnaden, som er beregnet til kr 10,5 pr. kg.

✓ **Beholdningsverdi av frossenfisk 31.12.**

Bokført verdi av frossenfisk pr. 31.12.

✓ **Omløpsmidler**

Er definert som summen av beholdningsverdi forlager 31.12., beholdningsverdi levende fisk 31.12., beholdningsverdi frossenfisk 31.12., fordringer, kontanter og bankinnskudd.

✓ **Sum eiendeler**

Er definert som sum anleggsmidler pluss sum omløpsmidler.

✓ **Sum egenkapital**

Sum egenkapital blir regnet som en restpost, der sum eiendeler fratrukket utsatt skatt, langsiktig gjeld og sum kortsiktig gjeld er egenkapital.

✓ **Sum kortsiktig gjeld**

Kortsiktig gjeld er gjeld som forfaller innen ett år eller som er knyttet til driftssyklusen, f.eks. leverandørgjeld, skyldig merverdiavgift og kassekreditt.

I undersøkelsen er kortsiktig gjeld definert som gjeld til kredittinstitusjoner pluss leverandørgjeld pluss annen kortsiktig gjeld.

G3. SALG, PRODUKSJON OG ANDRE LØNNSOMHETSMÅL

✓ **Solgt mengde av laks**

Solgt mengde av laks er gjennomsnittlig antall kilo rund oppdrettslaks solgt i 2003.

Vi har definert rund oppdrettslaks som vekt på fisken etter sulting og bløgging. Er mengde fisk oppgitt i sløyd vekt har vi multiplisert med 1,125 for å finne rund vekt.

✓ **Solgt mengde av ørret**

Solgt mengde av ørret er gjennomsnittlig antall kilo rund oppdrettsørret solgt i 2003.

Vi har definert rund oppdrettsørret som vekt på fisken etter sulting og bløgging. Er mengde fisk oppgitt i sløyd vekt har vi multiplisert med 1,125 for å finne rund vekt.

✓ **Produksjon av fisk**

(Solgt mengde (laks og ørret) + Beholdning av frossenfisk pr. 31.12.) + ((beholdning av levende fisk 31.12. (kg) - vekt på årets utsatt smolt (kg) - beholdning av levende fisk 01.01. (kg)) / 1,1111).

For å unngå å få en blanding av ulike vekttyper (levende/rund/sløyd) i produksjonsberegningen har vi valgt å omregne levende fisk til rundvekt. Rundvekt er i lønnsomhetsundersøkelsen vekt etter sulting og bløgging.

Omregningsfaktor fra levende vekt til rundvekt etter sulting og bløgging er satt til 1,1111.

✓ **Konsesjon**

Gjennomsnittlig konsesjonsstørrelse for de selskapene som er med i utvalget.

✓ **Utnyttet kapasitet**

Gjennomsnittlig faktisk utnyttet kapasitet pr. 31.12. for de selskap som er med i utvalget.

✓ **Utnyttelsesgrad**

Faktisk utnyttet oppdrettsvolum i prosent av det oppdrettsvolum det er gitt konsesjon for.

✓ **Antall årsverk**

Antall årsverk som er utført i anlegget i løpet av året. Vi bruker det samme timetallet pr. årsverk som Budsjettnemda for jordbruket, der et årsverk er satt til 1875 timer. Både lønnet og ulønnet arbeidsinnsats er tatt med.

✓ **Produksjon pr. kubikkmeter**

Produksjon pr. utnyttet kubikkmeter oppdrettsvolum.

✓ **Produksjon pr. årsverk**

Antall kilo produsert fisk dividert med antall utførte årsverk. Produksjon er definert som salg +/- beholdningsendring (kg).

✓ **Fôrfaktor**

Er i undersøkelsen definert som :

Definisjon:

(Fôrlager 1.1. + fôrkjøp - fôrlager 31.12)

Produksjon av fisk

✓ **Produksjonsverdi**

Produksjon er definert som salg +/- beholdningsendring. Produksjonsverdi blir da sum salgsinntekt pluss sum beholdningsendring.

✓ **Kalkulatorisk rente på egenkapital**

Kalkulatorisk rente på egenkapital er regnet ut på bakgrunn av egenkapitalen pr. 31.12. For gjennomsnittsanlegget er kalkulatorisk rente på egenkapitalen for hvert selskap summert og deretter delt på antall selskap i utvalget.

For hvert selskap blir beregningene gjort på følgende måte:

- Hvis egenkapital er mindre eller lik 0, er kalkulatorisk rente på egenkapitalen lik 0.
- Hvis egenkapital er større enn 0, blir kalkulatorisk rente på egenkapitalen regnet ut etter følgende formel:

$$Kr = r*((EK/SE)*DM) + n*((EK/SE)+(OM+FA))$$

Der:

Kr	=	Kalkulatorisk rente på egenkapitalen
r	=	Realrente
n	=	Nominell rente
EK	=	Sum egenkapital
DM	=	Varige driftsmidler
FA	=	Finansielle anleggsmidler
SE	=	Sum eiendeler
OM	=	Omløpsmidler

Sum egenkapital (EK) er beregnet som sum eiendeler fratrukket sum gjeld.

Realrente benyttes ved renteberegning av de varige driftsmidlenes andel av egenkapitalen ved beregningen av kalkulatorisk avskrivninger (blandet prinsipp).

Kalkulatorisk rente på egenkapital og kalkulatoriske avskrivning (blandet prinsipp) legges til grunn ved beregning av lønnssevne i oppdrettsnæringen.

En forutsetter at finansiering av de forskjellige aktivapostene har lik egenkapitalandel. Vi har følgende sammenheng mellom realrente og nominell rente:

$$\text{Realrente} = \frac{\text{Nominell rente} - \text{inflasjonsrate}}{1 + \text{inflasjonsrate}}$$

Ved beregning av effektiv rente har vi tatt utgangspunkt i realrente for norske statsobligasjoner med 10 års løpetid. Den gjennomsnittlige effektive renten ble beregnet til 5,04 prosent i 2003. Inflasjonen for 2003 er beregnet til 2,45 prosent. Dermed blir realrenten 2,53 prosent for 2003.

En har sett bort fra latent skatt på merverdi ved beregning av egenkapital.

✓ **Kalkulatorisk avskrivning (blandet prinsipp)**

Utgangspunktet er lineære avskrivninger basert på gjenanskaffelseskost, men det må korrigeres for finansieringsvirkningen av gjeldsandel. Vi har gått ut fra at gjeldsandelen av de varige driftsmidlene er den samme som for selskapet som helhet.

Formålet med avskrivningene er å holde en konstant egenkapitalandel av driftsmidlene under forutsetning av at driftsmidlene skal gjenanskaffes.

Vi har valgt som prinsipp at egenkapitalandelen av de varige driftsmidlene blir avskrevet lineært basert på gjenanskaffelseskost. Gjeldsandelen blir avskrevet lineært basert på historisk kostpris (byggesum/kjøpesum justert med senere påkostninger).

Dersom egenkapitalen i anlegget er 0 eller mindre blir driftsmidlene avskrevet lineært basert på historisk kostpris. For 2003 er det egenkapitalandelen pr. 31.12. som er grunnlaget for beregningen.

For å regne ut gjenanskaffelsesverdi av driftsmidlene har vi tatt utgangspunkt i den historiske kostpris for hvert enkelt driftsmiddel, og ved hjelp av engrosprisindeksens deleindekser kommet frem til et uttrykk for driftsmiddelets gjenanskaffelsesverdi.

✓ **Lønnssevne**

Gir uttrykk for hvor mye virksomheten egentlig kunne betale til innsatsfaktoren arbeidskraft etter at andre faste og variable kostnader er dekket i samsvar med det som blir sett på som rimelig i driftsøkonomisk forstand. Lønnssevne er definert:

(Sum driftsinntekt pluss beholdningsendring levende fisk og beholdningsendring frossenfisk pluss finansinntekter) fratrukket (smoltkostnad, førkostnad, forsikringskostnad, slaktekostnad, kostnader vedrørende annen virksomhet, annen driftskostnad, kalk. avskrivning (BL) og kalk. rente på egenkapitalen.

G4. NØKKELTALL

✓ **Totalrentabilitet**

Gir uttrykk for avkastningen på totalkapitalen i virksomheten.

Definisjon:

$$\frac{(\text{Driftsresultat} + \text{Finansinntekt}) * 100}{\text{Sum eiendeler (31.12.)}}$$

✓ **Driftsmargin**

Definisjon:

$$\frac{\text{Driftsresultat} * 100}{\text{Sum driftsinntekt}}$$

✓ **Egenkapitalrentabilitet**

Definisjon:

$$\frac{\text{Ord. resultat før skattekostnad} * 100}{\text{Sum egenkapital}}$$

✓ **Likviditetsgrad 1**

Definisjon:

$$\frac{\text{Sum omløpsmidler} * 100}{\text{Sum kortsiktig gjeld}}$$

✓ **Likviditetsgrad 2**

Definisjon:

$$\frac{(\text{Omløpsmidl.} - \text{Beh.verdi lev. fisk og fros.fisk})}{\text{Sum kortsiktig gjeld} * 100}$$

✓ **Rentedekningsgrad**

Definisjon:

$$\frac{(\text{Driftsresultat} + \text{Finansinntekter}) * 100}{\text{Sum kortsiktig gjeld}}$$

Finanskostnader

✓ Egenkapitalandel

Definisjon:

$$\frac{\text{Sum egenkapital} * 100}{\text{Sum eiendeler}}$$

✓ Andel av kortsiktig gjeld

Definisjon:

$$\frac{\text{Sum kortsiktig gjeld} * 100}{\text{Sum eiendeler}}$$

✓ Andel av langsiktig gjeld

Definisjon:

$$\frac{(\text{Utsatt skatt} + \text{langsiktig gjeld}) * 100}{\text{Sum eiendeler}}$$

✓ Overskuddsgrad

Definisjon:

$$\frac{(\text{Driftsresultat} + \text{finansinntekter}) * 100}{\text{Produksjonsverdi}}$$

G5. KOSTNADER PR. KG PRODUSERT FISK

I denne tabellen er hver kostnadsart dividert med produksjon av fisk, slik at vi får kostnad pr. kilo (rundvekt)

H. SUMMARY IN ENGLISH

This summary presents the main results from the profitability survey of Norwegian fish farms in 2003.

The survey is based on collected data from a sample of 148 farms with production and sale of salmon and rainbow trout. These 148 farms employed 441 licences for production of salmon and trout. This is about 51.3 per cent of the total number of licences that were in production in 2003.

The main results from the profitability survey of Norwegian fish farms in 2003 are as follows:

- Improved profitability but still negative
- low sales price per kilo
- lower production costs per kilo
- reduced production of fish

The figures given in this report are ordinary averages based on all companies in the sample.

When reading the figures presented in the tables below there are some considerations that should be kept in mind.

The industry has gone through major changes in the last years as regards the integration.

As a consequence, the difference in the average operating revenues, operating expenses and some of the other figures listed in the tables, are partly caused by the on-going integration in the industry.

Figures like production per man/year, production costs per kilo, operating margin and other key figures can, however, give the readers information about the development in the industry.

H1. PROFITABILITY

The total profit on ordinary activities before taxation in the fish farming industry has been calculated to approximately –1,3 billion NOK in 2003. For 2002 the total profit before taxation and extraordinary items was calculated to –1,4 billion NOK.

The figures as regards the average profitability for the companies in the sample are given in the table below.

		2003
Operating revenues	NOK	37 984 684
Operating expenses	NOK	40 123 124
Operating profit	NOK	-2 138 440
Profit on ord. activities before taxation	NOK	-4 601 986
Feed conversion ratio		1.27
Sale of salmon	Kilo	1 897 805
Sale of trout	Kilo	290 936
Production of fish	Kilo	2 149 440
Wage paying ability Per man-year	NOK	-386 102
Number of man-year		6.2

The profitability in the Norwegian fish farming industry has improved in 2003 compared to 2002.

The main explanation to this development was lower costs in 2003 compared to 2002.

Also in 2003 there were low sales prices on salmon and trout. Average sales prices of salmon decreased with 3,9 per cent from 2002 to 2003. The average sales price of salmon was NOK 17.06 in 2003.

The average price of rainbow trout increased, with 1,8 per cent from 2002 to 2003. In spite of this increase the sales price of rainbow trout was still low in 2003. Average sales price of rainbow trout was NOK 18.32 in 2003.

In table H.1.2. the average key figures for 2003 and 2002 are presented. Figures in per cent.

	2003	2002
Return on Total Assets	-3.2	-2.6
Operating Margin	-5.6	-8.0
Current Ratio	127.0	127.5
Acid Test Ratio	43.9	42.0
Interest Cover	-60.4	-43.7
Equity Ratio	11.9	10.7
Short-term liabilities Ratio	48.3	47.9
Long-term liabilities Ratio	39.8	41.4

Individual and regional differences in profitability between the companies in the sample are however substantial. The region with the best economic results in 2003 were Trøndelag. The lowest profitability was found among the fish farmers in the regions of Rogaland and Skagerrakkysten.

H2. PRODUCTIVITY

Productivity, calculated as average production per man/year, increased with 1.3 per cent from 2002 to

2003. Average production per man/year was 346 684 kilo in 2003.

Historically, Norwegian fish farming industry has increase their productivity considerable, for example production per man/year was only 89 559 kilo in 1993.

H3. PRODUCTION COSTS PER KILO

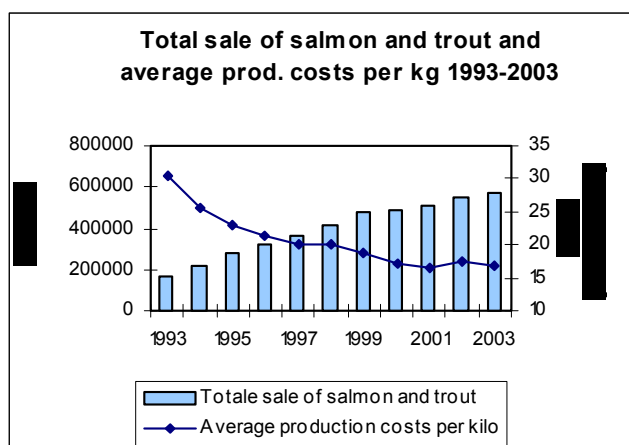
Production costs per kilo decreased from NOK 17.01 in 2002 to NOK 16.73 in 2003. The main reason for this positive development was lower smolt costs and other operating expenses in 2003 compared to 2002.

Average production costs per kilo produced fish are given in table H.3.1. 2002 figures are included for comparison.

		2003	2002
Smolt costs	NOK	1.89	2.00
Feeding costs	NOK	9.00	9.02
Insurance costs	NOK	0.27	0.29
Wages and salaries	NOK	1.26	1.30
Estimated depreciation	NOK	0.83	0.84
Other operating expenses	NOK	2.34	2.72
NET Financial expenses	NOK	1.15	0.82
PROD. COSTS PER KILO	NOK	16.73	17.01

Figure 12 presents the development in the total sale of salmon and trout and average production costs per kilo (in 2003 value) in the period 1993-2003.

FIGURE 12

H4. REGIONAL PRODUCTION COSTS PER KILO

Table H.4.1. presents average production costs per kilo produced fish for producers in different geographical regions in 2002 and 2003.

		2003	2002
Finnmark and Troms	NOK	16.20	17.68
Nordland	NOK	16.92	16.96
Trøndelag (North and South)	NOK	14.98	14.58
Møre og Romsdal	NOK	16.80	15.95
Sogn og Fjordane	NOK	15.02	17.55
Hordaland	NOK	17.65	18.23
Rogaland/Skagerrakkysten	NOK	20.67	18.24

The industry in Rogaland and Skagerrakkysten had the highest production costs per kilo in 2003, on average NOK 20.67 per kilo, while the industry in Trøndelag had the lowest production costs with an average of NOK 14.98 per kilo.

One should bear in mind that there are substantial differences in profitability and production costs between farms, also within the same geographical region.

H5. AVERAGE RESULTS FOR NORWEGIAN FISH FARMS

REPRESENTATIVE

		2003	2002	2001
Number of companies	no.	148	151	173
Number of licenses	no.	441	446	512
Average number of licenses per companies	no.	3,0	3,0	3,0

PROFIT AND LOSS ACCOUNT

		2003	2002	2001
Sales revenues of salmon	NOK	31 128 896	28 504 376	29 827 011
Sales revenues of trout	NOK	5 330 306	7 870 863	5 507 412
Compensations	NOK	206 986	377 482	254 057
Other ordinary earnings	NOK	1 318 496	993 410	1 475 483
OPERATING REVENUES	NOK	37 984 684	37 746 131	37 063 963
Smolt costs	NOK	4 069 035	4 527 548	4 595 724
Feeding costs	NOK	19 345 880	20 383 253	16 635 649
Insurance costs (fish)	NOK	576 441	659 351	731 725
Slaughter costs and freight charges	NOK	5 342 676	5 671 626	5 254 051
Changes in live stock	NOK	-512 043	1 784 297	1 522 808
Changes in frozen fish stock	NOK	-213 928	33 538	693 996
Wages and salaries	NOK	2 705 574	2 941 367	3 039 798
Estimated depreciation	NOK	1 786 455	1 898 165	1 796 026
Costs not related to production of fish	NOK	548 908	354 949	304 085
Other operating expenses	NOK	5 022 184	6 153 761	5 566 433
OPERATIONAL EXPENDITURE	NOK	40 123 124	40 772 185	35 706 687
OPERATING PROFIT	NOK	-2 138 440	-3 026 054	1 357 276
Financial Revenues	NOK	404 761	1 541 825	1 315 729
Financial Expenses	NOK	2 868 307	3 395 314	2 354 861
PROFIT ON ORD. ACTIVITIES BEFORE TAXATION	NOK	-4 601 986	-4 879 543	318 144
BALANCE SHEET				
		2003	2002	2001
Tangible fixed assets	NOK	14 955 251	16 707 768	17 311 811
Long-term fixed asset investments	NOK	5 702 845	5 160 497	5 710 316
CAPITAL ASSETS	NOK	20 658 096	21 868 265	23 022 127
Stock of raw materials (feed)	NOK	615 655	817 079	655 428
Stock of live fish	NOK	20 391 416	21 736 188	21 224 982
Stock of frozen fish	NOK	1 026 557	1 290 467	1 121 550
Debtors and current assets investments	NOK	9 533 675	8 815 201	9 326 553
Cash at bank and in hand	NOK	1 186 154	1 683 700	2 072 263
CURRENT ASSETS	NOK	32 753 457	34 342 635	34 400 776
TOTAL ASSETS	NOK	53 411 553	56 210 900	57 422 903
EQUITY	NOK	6 340 693	5 995 338	12 637 496
Provisions for liabilities and charges	NOK	4 313 982	4 947 136	5 469 231
Other long-term liabilities	NOK	16 964 212	18 336 461	15 994 553
Amounts owed to credit institutions	NOK	15 721 124	14 697 415	12 193 525
Trade creditors	NOK	5 332 867	5 137 496	4 792 151
Other short term liabilities	NOK	4 738 675	7 097 054	6 335 947
Total short term liabilities	NOK	25 792 666	26 931 965	23 321 623
TOTAL LIABILITIES	NOK	47 070 860	50 215 562	44 785 407
TOTAL EQUITY AND LIABILITIES	NOK	53 411 553	56 210 900	57 422 903

SALE, PRODUCTION, A/O

		2003	2002	2001
Sale of salmon	kilo	1 897 805	1 670 809	1 592 292
Sale of trout	kilo	290 936	437 419	334 400
PRODUCTION OF FISH	kilo	2 149 440	2 258 605	2 113 663
Production per cubic metre	kilo	22,4	25,3	26,4
Production per man-year	kilo	346 684	342 213	306 328
Licensed volume	m3	36 122	35 570	36 012
Production volume	m3	96 083	89 326	79 970
Number of man-year		6,2	6,6	6,9
Feed conversion ratio		1,27	1,21	1,20
Production value	NOK	35 733 231	38 193 074	37 551 227
Production value per man-year	NOK	5 763 424	5 786 829	5 442 207
Estimated interest on equity	NOK	490 287	737 213	855 157
Estimated depreciation (mix. Principle)	NOK	1 793 591	1 910 664	1 820 803
Wage paying ability	NOK	-2 393 835	-2 687 888	2 478 008
Wage paying ability per man-year	NOK	-386 102	-407 256	359 132

FINANCIAL RATIOS

		2003	2002	2001
Return on Total Assets	%	-3,2	-2,6	4,7
Operating Margin	%	-5,6	-8,0	3,7
Current Ratio	%	127,0	127,5	147,5
Acid Test Ratio	%	43,9	42,0	51,7
Interest Cover	%	-60,4	-43,7	113,5
Equity Ratio	%	11,9	10,7	22,0
Short-term liabilities Ratio	%	48,3	47,9	40,6
Long-term liabilities Ratio	%	39,8	41,4	37,4

COSTS PER KILO PRODUCED SALMON AND TROUT

		2003	2002	2001
Smolt costs	NOK	1,89	2,00	2,17
Feeding costs	NOK	9,00	9,02	7,87
Insurance costs (fish)	NOK	0,27	0,29	0,35
Wages and salaries	NOK	1,26	1,30	1,44
Estimated depreciation	NOK	0,83	0,84	0,85
Other operating expenses	NOK	2,34	2,72	2,63
NET Financial Expenses	NOK	1,15	0,82	0,49
PRODUCTION COSTS PER KILO	NOK	16,73	17,01	15,80
Slaughter costs	NOK	2,49	2,51	2,49
TOTAL COSTS PER KILO	NOK	19,22	19,52	18,29

I. VEDLEGG - SKJEMA

Organisasjonsnummer:

Konsesjonskapasitet:

Konsesjonsnummer(e):

ÅRSREGNSKAP FOR 2003 INKL. REGNSKAPSNOTER SKAL VEDLEGGES LØNNSOMHETSSKJEMAET VED RETUR TIL FISKERIDIREKTORATET. I TILLEGG KAN EVENT. SPESIFISERT RESULTATREGNSKAP VEDLEGGES.

DEL 1.
SKAL BESVARES AV ALLE

SPØRSMÅL A (SE RETTLEDNING):

1.) Omfatter vedlagte skjema og årsregnskap for 2003 andre konsesjoner enn nevnt ovenfor ?

Ja

Nei

2.) Dersom ja, hvilke konsesjonsnumre gjelder skjema og årsregnskapet for 2003 ?:

Konsesjonsnummer? _____

SPØRSMÅL B (SE RETTLEDNING):

Hadde selskapet andre inntekter enn fra slakt av egenprodusert laks og ørret ? (f.eks slaktning for andre selskap)

Ja

Nei

Dersom ja, - Angi hva slags inntekt ?:

_____

- Hvor høy var denne inntekten?:

_____

SPØRSMÅL C (SE RETTLEDNING):

Har selskapet mottatt forsikringsutbetaling i 2003 som følge av tap av fisk?

Ja

Nei

Dersom ja - hvor høy var denne utbetalingen?:

Kr _____

SPØRSMÅL D (SE RETTLEDNING):

1.) Hvor stort var förlageret 1.1. og 31.12.?

kg

2.) Hvor stort var lager av frossen fisk 1.1. og 31.12.?

kg

3.) Hvor mye fôr ble innkjøpt i 2003?

kg

	01.01.03	31.12.03
1.)	_____	_____
2.)	_____	_____
2003		

SPØRSMÅL E (SE RETTLEDNING)

Hva var gjennomsnittlig vekt pr. stk smolt på utsettingstidspunktet i 2003?

- Laks, utsatt i 2003:

gram

_____

- Ørret, utsatt i 2003:

gram

_____

DEL 2.

KUN POSTER SOM IKKE ER SPESIFISERT I VEDLAGT ÅRSREGNSKAP (EVENTUELLE VEDLAGTE REGNSKAPSNOTER) SKAL FYLLES UT NEDENFOR..

SPØRSMÅL F (SE RETTLEDNING): Spesifisering av vareforbruk i resultatregnskapet

- 1.) Innkjøp av smolt Kr _____
- 2.) Innkjøp av fôr Kr _____
- 3.) Forsikringskostnad (fisk) Kr _____
- 4.) Endringer i varebeholdning (fisk) Kr _____

SPØRSMÅL G (SE RETTLEDNING): Spesifisering av slaktekostnader i resultatregnskapet

- 1.) **VED LEIESLAKTING (INKL. EVENTUELLE FRAKTKOSTNADER)**
Hvor mye betalte selskapet i slaktekostnader (bokførte kostnader) Kr _____
- 2.) **VED EGET SLAKTERI/PAKKERI**
Hvor mye utgjorde kostnadene i forbindelse med slaktning av egen fisk (bokførte kostnader)?
- Lønnskostnader Kr _____
- Emballasje Kr _____
- Frakt Kr _____
- Annet Kr _____

SPØRSMÅL H (SE RETTLEDNING): Spesifisering av varer i balanseregnskapet

- 1.) Beholdningsverdi av fôr pr. 31.12. Kr _____
- 2.) Beholdningsverdi av frossenfisk pr. 31.12. Kr _____

SPØRSMÅL I (SE RETTLEDNING): Spesifisering av kjøp og salg av varige driftsmidler i 2003

Pkt 1. Driftsmidler	Pkt 2. Innkjøpsår	Pkt. 3. Opprinnelig kjøpesum	Pkt. 4. Materiale (eks. jern, plast etc.)
	20	Kr	
	20	Kr	
	20	Kr	
	20	Kr	
	20	Kr	

Dersom Fiskeridirektoratet har spørsmål til utfyllingen kan man henvende seg til:

Navn: _____	Telefonnr: _____
	Telefaksnr: _____
	E-mail adresse: _____
For Firma - selskapsnavn, dato og underskrift	

FORTROLIG
Statistikk for Oppdrett 2003
Matfisk-/stamfisk-/FOU-konsesjoner

Laks og ørret

(Etter lov av 14. juni 1985 plikter alle å gi oppgave)

Konsesjonstype:
Organisasjonsnummer:
Internt registreringsnummer
Gjelder konsesjonen(e):

	Ja	Nei
Har det vært produksjon på konsesjonen(e) i 2003?		
Benyttet reelt volum i m ³ pr. 31.12.2003?		

SVARFRIST 1. MARS 2004

Tabell 1. PRODUKSJONSOVERSIKT for laks og ørret i 2003 (antall)

	Beholdning pr. 01.01	Utsatt	Uttak 00/01-generasj.	Uttak 02-generasj.	Uttak 03-generasj.	Tap/Svinn	Beholdning pr. 31.12.
Antall laks							
Antall ørret							

Tabell 2. BEHOLDNING PR. 31.12.2003 av laks og ørret (antall og gjennomsnittsvekt pr. stk.)

	01-generasjon		02-generasjon		03-generasjon	
	Stk	Gj.snitt vekt	Stk	Gj.snitt vekt	Stk	Gj. snitt vekt
Laks						
Ørret						

Tabell 3. KJØP og INTERNE MOTTAK av settefisk/smolt i 2003

	Kjøp		Interne mottak		Totalt inntak	
	Stk.	Beløp i kr (ekskl. mva)	Stk.	Beløp i kr (ekskl. mva)	Stk.	Beløp i kr (ekskl. mva)
Laks						
Ørret						

Tabell 4a. SALG av fisk (levende og slaktet) i 2003

	Laks		Ørret	
	Mengde	Beløp i kr (ekskl. mva)	Mengde	Beløp i kr (ekskl. mva)
Sløyd fisk (med hode)	kg		kg	
Sløyd fisk (hodekappet)	kg		kg	
Rund fisk (rund vekt)	kg		kg	

Tabell 4b. SALG og INTERNE OVERFØRINGER av rogn i 2003

	Laks		Ørret	
	Mengde	Beløp i kr (ekskl. mva)	Mengde	Beløp i kr (ekskl. mva)
Rogn/øyerogn – målt i liter				
Rogn/øyerogn – målt i stk				

Tabell 5. GENERELLE OPPLYSNINGER

Leppefisk	Har konsesjonen(e) kjøpt/selv fisket leppefisk i 2003 ? ☐ Ja ☐ Nei	Dersom ja: Antall stk Beløp (i kr)
Frossenfisk (Ikke solgt)	Hadde konsesjonen(e) frossenfisk på lager pr. 31.12. 2003 ? ☐ Ja ☐ Nei	Dersom ja: Antall kg: Laks: Ørret:

Tabell 6. TAP/SVINN av fisk i 2003. Alt tap/svinn i tabell 1 skal spesifiseres her:

	Laks		Ørret	
	Stk	Kg	Stk	kg
Registrert tap i sjø:				
Sykdommer				
Skader				
Alger/maneter				
Andre årsaker til tap i sjø (spesifiser):.....				
Registrert utkast på slakteri				
Tidlig kjønnsmodning				
Defekter/lyter/sårskader				
Andre årsaker til utkast i slakteri (spesifiser):.....				
Uregistrert svinn				
Rømming				
Uhell				
Fugl og rovdyr (Predatorer)				
Tyveri				
Andre årsaker til svinn (spesifiser):.....				
Sum				

Tabell 7. ARBEIDSINNSATS i 2003. (Gjelder kun arbeid i oppdrettskonsesjonen(e))

		Antall personer		Antall timer	
		Menn	Kvinner	Menn	Kvinner
Betalt arbeidstid	Fast ansatte				
	Sesongarbeidere				
Ubetalt arbeidstid	Timer				

Tabell 8. KJØP og SALG av varige driftsmidler i 2003

	Kjøp (kr)	Salg (kr)
Driftsbygninger		
Sjøanlegg (f.eks. merder, nøter etc.)		
Diverse maskiner (f.eks. fôrautomater, datautstyr)		
Transportmidler og annet		
I alt		

Merknader og kommentarer (legg ved eget ark dersom det er for liten plass til å skrive på).

For firma. Dato og underskrift:	Adresse:	Telefon: Mobiltelefon: Telefaks: E-post: